

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:36:23)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege,

Otvaram Četvrtu posebnu sjednicu Drugog redovnog zasijedanja u 2024. godini Skupštine Crne Gore 28. saziva. Zasijedanje za kojim vlada veliko interesovanje javnosti, jer kao što znate dnevni red sjednice je Premijerski sat i poslanička pitanja u vezi sa određenom temom.

Prvi dio sjednice posvećen je Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predstavnici klubova poslanika odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika. Vrijeme za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, a predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta. Poslije datog usmenog odgovora predsjednik odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovori na komentar u trajanju od najviše tri minuta. Predsjednik odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje nakon što predsjednik Vlade da odgovor na komentar ima pravo da iznese stav na odgovor predsjednika Vlade u trajanju najviše do dva minuta.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili poslanici:

- Vasilije Čarapić, predsjednik Kluba poslanika Evropa sad;
 - Jevto Eraković, ovlašćeni predstavnik kluba poslanika Demokratske partije socijalista;
 - Dejan Đurović, predsjednik Kluba poslanika koalicije Za budućnost Crne Gore, Nova srpska demokratija;
 - Dritan Abazović, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Građanski pokret URA;
 - Momčilo Leković, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokrate;
 - Branislav Nenezić, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokrate Crne Gore;
 - Amer Smailović, predsjednik Kluba poslanika Bošnjačke stranke;
 - Mehmet Zenka, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative;
 - Milan Knežević, predsjednik Kluba poslanika Za budućnost Crne Gore, Demokratska narodna partija;
 - Bogdan Božović, predsjednik Kluba poslanika SNP, CIVIS;
 - Artan Čobi, predsjednik Kluba Albanski forum, Forumi Shiptari i
 - Radinka Ćinćur, ovlašćena predstavnica Posebnog kluba poslanika.
- Prelazimo na postavljanje pitanja.

Ima riječ poslanik Vasilije Čarapić. Izvolite, gospodine Čarapiću.

VASILIJE ČARAPIĆ (22.11.24 13:39:11)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi premijeru,

Prošlo je 20-ak dana otkako su zaposleni u Crnoj Gori primili prve uvećane zarade zahvaljujući Programu Evropa sad 2 što predstavlja značajan korak ka unapređenju životnog standarda svih građana i jačanju ekonomskog prosperiteta naše zemlje. Ovo povećanje plata je već počelo da donosi pozitivne promjene omogućavajući ljudima veću kupovnu moć i bolju finansijsku sigurnost. Ipak, razumljivo je da su pitanja koja plasira opozicija održivosti tog programa i njegovog dugoročnog uticaja na javne finansije i dalje prisutna u javnosti. Ona su bila prisutna u javnosti prije usvajanja tog programa, ona su prisutna u javnosti i sada. Jedan od narativa koji se može čuti ovih dana i u kontinuitatu se može čuti je da je Program Evropa sad 2 finansiran kroz povećanje javnog duga, odnosno kroz zaduženje, kao i narativa da se za potrebe finansiranja Programa Evropa sad 2 mora povećati opšta stopa PDV-a. Dvije stvari koje se do sada nisu desile, ali razumljivo je zašto opozicija upravo postavlja ova pitanja budući da recimo u periodu između 2010. i 2020. godine smo imali zaduženja zarad javne potrošnje, a u tom periodu je zarada uprkos tome mogla da poraste svega 40 eura u prosjeku. Nakon Programa Evropa sad 1 i Evropa sad 2 zarada je porasla za 500 eura, a koliko čujemo od strane Vlade nijedan cent zaduženja nije iskorišćen za potrebe tog povećanja zarada. U tom kontekstu njihova ekonomska logika, imajući u vidu njihova iskustva i njihovo vođenje finansijama, ima smisla i ovdje bi negdje tražili pojašnjenje u tom kontekstu. Takođe, jedna od informacija koja ovih dana provejava kroz javnost je da će doći do poskupljenja električne energije što izaziva brigu kod građana zbog potencijalnog rasta troškova života. S obzirom na efekte Programa Evropa sad 1 i Evropa sad 2 i na vašu nedavnu izjavu da neće doći do povećanja cijene električne energije, što će građani moći da osjete, želimo da ovim putem zatražimo od vas da dodatno pojasnite sve aspekte ovih dilema i ovih narativa. S tim u vezi, u ime građana i u ime našeg kluba, postavljam pitanja:

Da li će zbog Programa Evropa sad 2 doći do povećanja javnog duga? Da li će zbog Programa Evropa sad 2 doći do povećanja opšte stope poreza na dodatu vrijednost? Da li će zbog Programa Evropa sad 2 doći do povećanja cijena električne energije?

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:42:03)

Hvala, gospodine Čarapiću.

Ima riječ predsjednik Vlade gospodin Spajić. Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 13:42:12)

Hvala, predsjedniče.

Prvo bih želio da pozdravim sve kolege iz parlamenta i da im zahvalim na toploj dobrodošlici danas u odnosu na neke prethodne premijerske sate, tako da hvala vam na tome. Mislim da treba u jednoj konstruktivnoj i prijateljskoj atmosferi da odgovaramo na pitanja i da se družimo, da zajednički dolazimo do najboljih rješenja.

Što se tiče Evrope sad 2, prvo bih da se osvrnem na jednu tvrdnju koja je mjesec, mjesec i po prije primjene Evrope sad 2 bila vrlo aktuelna. To je da će se penzije smanjiti kada se povećaju prosječne zarade u Crnoj Gori. Pozivam sve penzionere da provjere svoje bankovne račune, da provjere svoje izvode iz računa i da se jave kabinetu predsjednika Vlade dopisom ukoliko je bilo ko od njih primio manju penziju zbog Evrope sad 2. Ja ću lično tu razliku da uplatim s mog ličnog računa. Je li pošteno?

Dragi građani, sjećate li se zaglušujuće kampanje koja je bila na fonu da će se smanjiti penzije kada se poveća prosječna zarada u Crnoj Gori? Odgovorno tvrdim da zbog Evrope sad 2 nikome u Crnoj Gori nisu smanjene penzije i to sam spreman svojom ličnom imovinom da garantujem.

Idemo dalje. Pričalo se da će Evropa sad 2 da pokrene inflatorni talas koji će da nas uništi sve i da će ta inflacija da nas proguta kao jedno mitsko čudovište. Je li se to desilo. U oktobru imamo mjesečnu inflaciju od 0%. Znači, u anticipiranju povećanja zarada, odnosno neki su već i primili oktobarske zarade krajem oktobra, mi imamo inflaciju od 0%. Znate šta je još veća i još interesantnija činjenica. Da je pad cijena hrane toga mjeseca bio 1,2%. Naravno, imamo veoma visoke cijene hrane. Jesmo li zadovoljni time. Apsolutno nijesmo.

Ko je kriv za povećanje cijene hrane, ko je kriv za toliku inflaciju. Moram otvoreno reći to je bila 43. Vlada. Jer, 80% povećanja svih cijena u ovoj državi došlo je za vrijeme 43. Vlade, ponavljam od 2020. do 2024. godine. To su činjenice koje niko ne može da ospori. Kolege se smiju. Ne kažem da su oni svi krivi za to. Tu je primarno bio problematičan eksterni faktor, odnosno agresija koja se desila na Ukrajinu. Potpuno želim da

budemo objektivni ovdje i činjenicama da govorimo. Čak ni ne krivim 43. Vladu, ali ako ćemo pošteno, 80% povećanja cijena se desilo za vrijeme te Vlade. Mi smo preuzeli taj vrući krompir i sanirali smo ga na najbolji način koji smo umjeli, odnosno prvo smo zaustavili inflaciju, a sada je ta inflacija prešla u deflaciju, prvo u septembru, pa u oktobru. Uprkos povećanjima zarada, građani će dočekati povećanja zarada sa stabilnim cijenama, čak i cijenama koje imaju trend pada. To je jedna velika stvar.

Treća stvar, govorili ste o zaduženjima. To je jedna, na žalost, tema koja se previše raubuje od strane nedobronamjernih analitičara i kvazianalitičara koji tvrde da smo se zaduživali za povećanje zarada i povećanje penzija, što je apsolutna neistina. Zašto je neistina. Da je to tačno, ne bismo bili u mogućnosti da ove godine 250 miliona eura tekućih prihoda iskoristimo za vraćanje dugova od prije 2020. godine, starih naslijeđenih dugova. Čitavih 250 miliona eura od tekućih prihoda, od PDV-a, od doprinosa, od akciza, od carina, naknada svih vrsta se koristi za vraćanje starih dugova. To se nikada u istoriji Crne Gore nije desilo. To se dešava prvi put ove godine da se tekući prihodi naše države koriste za vraćanje starih dugova.

Sledeće godine imamo 885 miliona eura novog zaduženja, kako kaže član 1 budžeta za 2025. godinu. Od 885 miliona eura čak 820 miliona eura se koristi za stare dugove od prije 2020. godine i onih 100 miliona eura Dojče banke kojih jedva čekamo da se otarasimo po kamati od preko 12%.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:47:34)

Gospodine predsjedniče, imamo prekid u televizijskom prenosu, pa mislim da sada govorite, a građani ne mogu to da čuju, a važno je. Imate danas puno vremena, vidimo da se pojavilo na monitorima da nema signala, pa predlažem da prekinete dok se opet ne vratimo u prenos.

Izvolite, nastavite. Samo da znate da ste prekoračili vrijeme, a imate dovoljno vremena danas da sve objasnite.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 13:48:31)

Izvinjavam se, završavam rečenicu.

Podvlačimo da neće biti korišćen nijedan euro iz zaduženja za povećanje plata ovo koje se desilo s oktobarskim zaradama kao ni povećanje penzija koje će se desiti od januara 2025. godine. Znači, jedan euro zaduženja neće biti korišćen u te svrhe jer ćemo imati tekući suficit

sledeće godine od čitavih 40 miliona eura koji će biti garant da će svaki euro koji se budemo zadužili biti korišćen za vraćanje starih dugova ili za kapitalne investicije. Trećeg nema.

Što se tiče cijene struje, cijene struje se nijesu mijenjale dugi niz godina. Mi smo kao država preuzeli jednu politiku da ono što možemo da kontrolišemo što se tiče inflantornog pritiska, a to su i cijene struje, to su negdje i računi za struju koji dolaze građanima svakog mjeseca, dali smo svoj maksimum kao izvršna, evo i parlamentarna vlast i nećemo dozvoliti da računi u januaru budu veći čak i za jedan cent za naše građane. Upravo je to glavna stvar. Ne samo da neće biti cijena struje veća nego ćemo subvencijama i dio koji je mrežarina, znači onaj dio koji je agencija koja je nezavisno regulatorno tijelo odredila da bude veće 3,41% za sledeću godinu, mi ćemo subvencijama da omogućimo da građani ne osjete to povećanje ni za jedan cent. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:50:11)

Hvala vam.

Gospodine Čarapiću, imate pravo na tri minuta komentar.

VASILJE ČARAPIĆ (22.11.24 13:50:21)

Hvala na odgovorima.

Smatram da je javnost u prethodnom periodu sa strane Vlade i sa strane činjenica mogla upravo da čuje sve ovo što ste vi rekli da je potvrđeno u realnosti. Međutim, narativi koji govore suprotno se ne nastavljaju. Iz toga razloga, smatram da je veoma bitno ponavljati ovo sve dok to ne slegne kao jedna nesporna činjenica. Iskreno, kao mladi politički subjekt koji je sve svoje uspjehe postigao zahvaljujući, prije svega, programu koji ste vi osmislili, ali i jednoj borbi uz vjetar suprotno tadašnjem establišmentu koji je uradio sve da se mi ne uzdignemo, smatram da pretjerana kritika, potcjenjivanje naših ekonomskih programa i drugih programa, prije svega, da je to najbolji motivator koji mi imamo da upravo nastavimo onako kako smo počeli, sa isporučivanjem rezultata, sa fokusiranjem na ono što smo obećali građanima u izbornoj kampanji i sa dugoročnom vizijom o Crnoj Gori od koje želimo da napravimo jedno demokratsko društvo u kojem će svaki građanin da ima visok životni standard koje će biti uređeno po bitnim pitanjima, prije svega pitanjima koja se tiču i vladavine prava i ekonomije, finansija, diverzifikacije naše

ekonomije, diverzifikacije našeg privrednog sektora, da damo jedno uređeno društvo.

Sjutra kada odlučimo da se prestanemo baviti politikom ili kada demokratski procesi urade ono što oni apsolutno moraju da urade, za šta mi navijamo da urade, mi nećemo nekoj narednoj strukturi, nekoj narednoj vladi dodijeliti sprženu zemlju, nego jednu uređenu zemlju, uređeno društvo. Svi ćemo moći sjutra kada ostarimo da budemo zadovoljni zbog onoga što smo uradili za naše društvo. To je motiv Pokreta Evropa sad, to je naš cilj. Mi smo najpozitivniji, najkonstruktivniji faktor koji je ikada, vjerovatno, djelovao na političkoj sceni u Crnoj Gori. Niko ne može da ospori da sve što smo do sada uradili, uradili smo za građane. Očekujemo u narednom periodu da se taj trend nastavi.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:52:39)

Hvala, gospodine Čarapiću.

Predsjednik Vlade ima pravo na odgovor na komentar u trajanju od tri minuta, on ne želi da iskoristi to pravo.

Ima riječ poslanik Jevto Eraković, pitanje u trajanju od pet minuta. Izvolite, gospodine Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.11.24 13:52:54)

Gospodine Spajiću, dobar dan.

Dobio sam odgovor na svoje pitanje i pravo da vam kažem imam jednu dilemu, ili nijeste razumjeli pitanje ili ne znate da odgovorite na pitanje, ali šta god da je vi ste u problemu. Manje je važno što ste vi u problemu, nego vi obnašate funkciju predsjednika Vlade Crne Gore i samim tim smo i svi mi u problemu zajedno sa vama.

Postavio sam vam potpuno jasno pitanje, da vam ne obrazlažem u detalje - zbog čega vam više građani Crne Gore ne vjeruju. Nijeste odgovorili na to pitanje.

Podsjetiću vas da u prethodnih pet izbornih procesa koji su se desili u Crnoj Gori u zadnjih pola godine gdje je glasalo skoro pola Crne Gore, oko 200.000 građana Crne Gore, i gdje je bilo u opticaju 185 mandata Pokret Evropa sad, a izašli ste u koaliciji sa Demokratama, osvojili ste ukupno 35 mandata. Dakle, od 185 osvojili ste 35 mandata. Za razliku recimo od vas, Demokratska partija socijalista iz opozicije i bez bilo kakve institucionalne snage u ovom trenutku osvojila je 50% više mandata nego što ste osvojili vi

zajedno sa Demokratama. Ako posmatramo samo partiju u kojoj ste vi predsjednik, partiju zbog koje ste na mjestu na kom se nalazite, osvojili ste nešto iznad 8% mandata i samim tim treba da vam bude potpuno jasno da posmatrajući samo to nemate legitimitet. Ali postavlja se ono ključno pitanje gospodine Spajiću - zašto vam više građani Crne Gore ne vjeruju. Vi obnašate funkciju predsjednika Vlade i kao što znate to je potpuno jasno politička funkcija u Crnoj Gori i vi nemate pravo da saopštavate da nemate nikakve veze sa politikom, jer ako nemate veze sa politikom ne treba ni da budete na tom mjestu na kom se sada nalazite. Ako mislite time što ste politička ovlašćenja za rad i političke smjernice Vlade, a i vaše partije, prepustili recimo gospodinu Mandiću, ako mislite na taj način da rješavate probleme, čini mi se da tonete sve više u politički ambis.

Sjećamo se vas iz ove sale i od prvog dana moram reći jedne političke snishodljivosti koju ste pokazali prema gospodinu Mandiću, kada je bilo glasanje za predsjednika Skupštine, kada ste zajedno sa onim papirićem došli na noge, zaokružili njegovo ime i pokazali mu javno kako se glasa i šta ste sve spremni i na taj način da uradite. Tako, gospodine Spajiću, nakon svih ovih političkih procesa koji su bili u Crnoj Gori i koji traju, svakom građaninu Crne Gore je sada konačno jasno, odnosno vašim pristalicama i vašim glasačima je jasno da glas za vas i glas za vašu političku stranku je isto što i glas za Andriju Mandića i njegove političke principe.

U vašem dokumentu koji ste juče prezentovali, Barometar 26, krije se još jedna zamka koju ste dužni danas da razjasnite. Takozvani specijalni treman za teme koje su šakaljive očigledno za vas, teme Ustava i dvojnog državljanstva. Prema tome, ako pristanete na ucjene oko dvojnog državljanstva i neustavne promjene Ustava, budite spremni na posljedice, jer budete sigurni da ćete Crnu Goru gurnuti u opasnu nestabilnost. Siguran sam da to ne želite ni vi niti bilo koji građanin Crne Gore, ali očigledno da klizite polako tim putem, a naročito u ovakvoj bezbjednosnoj situaciji u kojoj se sada Crna Gora nalazi. Vidite i sami da živimo u nikad nesigurnijoj državi, obračuni su u prijestonici, u glavnom gradu usred bijela dana pred stotinama građana Crne Gore koji prisustvuju tim likvidacijama. Vršnjačko nasilje je u porastu, femicid iz dana u dan sve veći broj i to nakon prijetnji koje su izgradnici uputili naročito svojim bivšim ...(Upadica) Na osnovu svega ovoga potpuno je jasno da gospodin Mandić kroz upadice i kroz prekide pokušava ono što radi od prvog dana, a to je da spasi vašu poziciju, gospodine Spajiću. Čini mi se da ste krenuli na put bez povratka, da ste ušli u zagrljaj iz kog nema spasa i nijeste dali, još jednom ponavljam, nijedan odgovor na pitanje zašto vam građani Crne Gore više ne vjeruju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 13:58:52)

Poštovani građani, danas je u Parlamentu predsjednik Vlade, a ovdje vidimo da u pitanjima neki poslanici više napadaju predsjednika Parlamenta, nego predsjednika Vlade, a evo im ovdje predsjednik Vlade i neka polemišu sa njim. Predsjednik Vlade, zato što vodi najaču stranku u ovom parlamentu, kontrolišu više od polovine Vlade, imaju ministarstva, upravljaju dominantim resursima u Crnoj Gori i ovaj pokušaj dječaćkog svađanja i pokušaj dijeljenja unutar parlamentarne većine, vi dobro razumijete o čemu se radi, ali mislim da niko nije naivan da bi se spustio tako da ovo prihvati kao neku ozbiljnu analizu.

Izvolite, gospodine predsjedniče Vlade.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 13:59:45)

Zahvaljujem gospodine Erakoviću na brizi za našu državu i ja mislim da je Barometar 26 jedan od fantastičnih načina na koji možete da pokažete tu brigu na najbolji način. Rekli ste da smo u zagrljaju sa predstavnicima većine, tačno je, mi smo u zagrljaju sa predstavnicima, ali desnom rukom ćemo većinu, a lijevom rukom možemo poziciju. Možemo svi zajedno da izguramo Barometar 26, možemo svi zajedno da izguramo zatvaranje svih poglavlja do kraja 2026. godine i to neće biti zadatak samo nas iz većine, samo nas iz izvršne vlasti, nego zadatak svih 81 parlamentaraca koji sjede ovdje.

Barometar 26 upravo podrazumijeva jednu takvu inicijativu, da zajedničkim snagama bez preuzimanja, da kažemo Spajić je uveo u Evropsku uniju, ovaj je uveo u Evropsku uniju našu državu, ne, svi zajedno da uvedemo Crnu Goru u Evropsku uniju. To je poziv i vama i ne postoje nikakve zamke u ovome pozivu, ovaj poziv je najiskreniji poziv koji sam mogao da sročim u jednu stranicu i taj poziv je suštinski vapaj svima nama, da se okrenemo bitnim temama za ovu državu. Ja vas potpuno podržavam što kažete da brinete za budućnost države, brinete za razne druge stvari. Ja brinem za budućnost ove države, ajmo pokazati tu brigu na djelu. Ako se svi slažemo da je ulazak Crne Gore u Evropsku uniju primarni, najveći strateški interes naše države, ako 80% naših građana podržava to, ako natpolovična većina svih parlamentarnih partija podržava ulazak u Evropsku uniju, ajmo zajednički da se okupimo oko tog cilja, ajmo zajednički da idemo prema tome, ajmo u ovaj dio zadatka ne uvoditi politiku, u ovu priču, ima dovoljno tema gdje se može politika dokazivati,

lokalni izbori itd. Ima dovoljno platformi da se dokažu, i na lokalnim i na svim drugim izborima, ali mislim da je suština naše budućnosti, mi imamo istorijsku šansu da za dvije godine zatvorimo 30 poglavlja. Koliko je to velika stvar govori činjenica da do sada smo uspjeli da zatvorimo samo tri poglavlja. Imali smo ... vlada za zadnjih desetak godina, samo tri poglavlja smo uspjeli da zatvorimo, a za dvije godine nam se otvara istorijska šansa da zatvorimo čak 30 poglavlja. To ne možemo sami. Juče sam bio sa šefovima pregovaračkih poglavlja i šefovima klastera i ljudi kažu da će dati sve od sebe. Oni su spremni, oni su dali riječ da će do kraja izdržati. To su ljudi na prvoj liniji vatre, oni će dati sve od sebe da izguraju taj proces. Sada im je potreban politički vjetar, ljudi. To je njima potrebno. Da ih guramo otpozadi svi zajedno. Sve vas pozivam da onu inicijativu stvarno ozbiljno shvatimo i to je inicijativa koja nije moja inicijativa, to je naša zajednička inicijativa, ljudi. Nije moja inicijativa, to je naša zajednička inicijativa, svih 81 ovdje koji sjede i nas iz izvršne vlasti. Okupimo se oko tog cilja. Hvala puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 14:03:53)

Izvolite, doktore Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.11.24 14:03:59)

Gospodine Spajiću, odmah da vam kažem, Barometar 26 je kao da ste prepisali politički program Demokratske partije socijalista i dobro došli na taj put. Hoću da vam kažem, treba da se obratite onima koji vas udaljavaju sa tog evropskog puta ako ste zaista iskreno orijentisani prema njemu. Ono što je problem, gospodine Spajiću i što niste odgovorili na pitanje, jeste činjenice da ste vi izgubili politički legitimitet, da vama više skoro niko ne vjeruje u ovoj državi. Vama više ne vjeruju ni vaši glasači koji su vas glasali do unazad nekoliko mjeseci. To je problem. Vi niste odgovorili na pitanje zašto vama više niko ne vjeruje. Ovaj Barometar 26 je pokušaj spašavanja predsjednika Vlade Spajića. To je Barometar 26, to nema nikakve veze sa putem Crne Gore u Evropsku uniju. Znači, to je pravi naslov ovog dokumenta.

Zašto vam ne vjeruju građani, gospodine Spajiću? Zato što ste im obećavali ekonomsku blagodat, obećavali ste im brda i doline, a oni danas kada odu u market hvataju se za glavu kada pogledaju cijene u tim marketima. Kako mogu da školuju svoju djecu, koliko im koštaju lijekovi, da

li mogu da ostvare uopšte ljekarske preglede, mogu li negdje da otputuju iz Podgorice ako žele avionom da odu na neku destinaciju? To su pitanja koja muče građane Crne Gore. To nije ono što ste im obećali, ovo su potpuno neistine koje su dobili, gospodine Spajiću. Vi ste premijer vlade, gospodine Spajiću, koja nije bila u stanju da zakopa mrtvu stoku u Crnoj Gori, nego ste je vodali po državi i širili zarazu od mjesta do mjesta. Vi ste, gospodine Spajiću, premijer vlade koja je čitav bezbjednosni sektor podigla da uhvati jednog čovjeka i nije uspjela, nego zahvaljujući visprenosti jednog seljanina, čini mi se da se Bojović zove, koji ga je prepoznao i locirao uhapšen je i nadam se brzo će biti isporučen Crnoj Gori.

Gospodine Spajiću, vi ste premijer vlade koja je najbrojnija na svijetu, vi imate vladu koja je brojnija nego kineska vlada. Vi ste obećali građanima blagostanje, a oni moraju da plaćaju vaše savjetnice, vozače, sekretarice, tetke, ujne, braću, sestre, ujake, ne znam ni ja već koga. Tu nije kraj, gospodine Spajiću, procijenili ste da čitavoj ovoj mašineriji u Vladi nije dovoljno para, nego je sada potrebno im povećati plate za 30% opet na teret ovih građana kojima ste obećali ekonomsku blagodat. Prema tome gospodine Spajiću, da ne biste nastavili da nas vodite u ekonomski i politički ambis, ono što je važno, građani Crne Gore su vas pročitali. Bilo je i biće Šćepana Malih ali je najvažnije da ovaj naš konačno pročitan.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 14:07:52)

Hvala.

Hoćete li da odgovarate gospodine premijeru? Nećete.

Ima riječ poslanik Dejan Đurović. Pitanje u trajanju pet minuta.

DEJAN ĐUROVIĆ (22.11.24 14:08:06)

Zahvaljujem se, uvaženi predsjedniče Skupštine.

Gospodine Spajiću, na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavio sam vam sljedeće pitanje, koje će biti malo duže, tako da smatrajte da su to i dodatna pitanja u okviru ovog pitanja.

Uvođenje Programa Evropa sad 2 predstavlja reformu koja treba da ima potencijalne efekte na javne finansije i život građana. Imajući u vidu da su fiskalna stabilnost i zaštita životnog standarda građana prioriteti svake odgovorne vlade, smatram da je ključno osvrnuti se na efekte primjene Programa Evropa sad 2 u ovom trenutku u kojem ćete jasno pokazati rezultate ovog projekta. Vjerujem da žele svi da prepoznaju značaj ovog

programa za podizanje životnog standarda i da ste u tome uspjeli, zato želim da pokažete način i efekat u ovih mjesec dana od kada je zaživo Evropa sad 2. S obzirom na to da je prošlo određeno vrijeme, koristim priliku da vam postavim nekoliko pitanja kako biste rasvijetlili dosadašnje rezultate i ukazali na moguće izazove koji su pred nama.

Prvo pitanje: Kakavi su efekti primjene Programa Evropa sad 2 na javne finansije i na građane u dosadašnjem periodu?

Drugo pitanje: Zanima me da li postoje podaci koji ukazuju na povećanje cijena proizvoda i usluga kao posledicu uvođenja ovog programa. Ako takvi trendovi postoje, koje mjere Vlada planira kako bi osigurala da povećanje plata zaista rezultira boljim životnim standardom, a ne samo povećanjem troškova za naše građane?

Treće pitanje: Kako Vlada ocijenjuje dugoročne efekte programa na fiskalnu stabilnost, da li postoje rizici za javne finansije i koje konkretne korake planirate kako biste ublažili moguće negativne posledice?

Četvrto: Možete li navesti koje su strukturne reforme i mjere planirane kako bi se podržao vjerujemo pozitivan uticaj Evropa sad 2 na privredu i životni standard građana? Posebno nas interesuju reforme predviđene na tržištu rada i njihov potencijalni efekat na životni standard građana a i na budžet Crne Gore. Kako planirate osigurati da mjere koje se donose budu podržane adekvatnim strukturnim reformama, jer svima je cilj da se obezbijedi dugoročno održiv ekonomski rast, a ne samo u kratkoročnom roku?

Peto pitanje: Smatram značajnim i sa aspekta evropskih integracija reforme su morale biti planirane Programom ekonomskih reformi za Crnu Goru 2025 - 2027. godine koji je jedan od strateških dokumenata koji se koristi od strane EK prilikom ocjene kvaliteta vođenja ekonomske politike Vlade i održivih javnih finansija. Smatram da je važno da građani budu sigurni u to da su reforme usmjerene na održivi razvoj, a ne samo na kratkoročne benefite. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:11:42)

Zahvaljujem poslaniku Đuroviću.

Riječ ima predsjednik Vlade. Izvolite, gospodine Spajiću.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 14:11:52)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi poslaniče Đuroviću, hvala vam na tom pitanju.

Već vidimo efekte Programa Evropa sad 2. Mnogi građani su zahvalni zbog toga, zahvalni su zbog povećanih zarada, ali smo uspjeli da pričamo i sa poslodavcima. Velika većina poslodavaca, imajući na umu da Unija poslodavaca predstavlja veliki broj poslodavaca, prilično je zadovoljan i imaju dobre rezultate primjene Evropa sad 2.

Što se tiče smanjenja preskog opterećenja, moram da napomenem da Crna Gora sada u Evropi ima najniže opterećenje na rad i na taj način ćemo privući dodatne investicije u našu zemlju, privući dodatna zapošljavanja u našu zemlju i 10% nezaposlenih što imamo da što prije zaposlimo.

Što se tiče finansijskih efekata odnosno fiskalnih efekata, već smo govorili o tome da ćemo ove godine imati jedan veliki tekući suficit, znači ova godina će biti rekordna i po tome da ćemo 250 miliona eura prvi put u istoriji naše zemlje vratiti starih dugova, da ćemo vratiti iz tekućih prihoda. To vam govori o činjenici ne samo što se ne zadužujemo za plate i penzije, za veće plate i penzije, već koristimo tekuće prihode da vratimo one stare dugove kada su plate bile u prosjeku 500 eura, a penzije bile u prosjeku 200 i nešto eura, kada su minimalne zarade bile 193 eura ili 196 eura, a minimalne penzije bile samo 145 eura. Zamislite tu filozofiju. Imate na budžetu ljude sa prosječnom platom od 500 eura, minimalnom zaradom od 190 eura, minimalnom penzijom od 145 eura, prosječnom penzijom od 200 i nešto eura i napravite tekući deficit uprkos tako niskim platama, uprkos tome što ste zavrnuili građane do kraja, niste im dali da dišu ti građani, a niste uspjeli da napravite tekući suficit. Koja je to nesposobnost bila. I oni su sa tim tekućim deficitom napravili 105,110% duga po BDP-u koji je ostao nasljedstvo svima nama i koje mi moramo da vraćamo sada. Šta mi radimo? Mi koristimo tekuće prihode da vraćemo stare njihove dugove i to dugove, ponavljam, iz perioda kad su plate bile 500 eura. Zamislite da vi podignete dug po BDP-u, a plata vam je 500 eura. Nama da su sad prosječne plate 500 eura, prosječne penzije 200 eura, mi bismo pravili suficit od milijardu i po eura. Zamislite tu razliku sposobnosti ove vlade i ove većine u odnosu na one prije 2020. godine. Pa to je nebo i zemlja, to je nebo i zemlja. Zato smo mi u mogućnosti da podignemo plate, penzije, socijalna davanja, besplatne udžbenike i sve što smo uradili od 2020. godine do dana današnjeg. Hvala vam puno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:15:31)

Zahvaljujem predsjedniku Vlade.

Izvolite, imate pravo na komentar, kolega.

DEJAN ĐUROVIĆ (22.11.24 14:15:44)

Danima slušamo da će Evropa sad 2 uništiti penzioni fond, hajde da riješimo jednom tu dilemu. Vi ovdje lijepo kažete pred svim građanima Crne Gore da li će Evropa sad 2 uništiti penzioni fond i da li će ljudi koji danas rade biti oštećeni kad je u pitanju njihova penzija. Da riješimo jednom za vazda to pitanje i da ne moramo na svakoj sjednici Parlamenta oko toga raspravljati. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:16:12)

Zahvaljujem.
Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 14:16:20)

Vidjeli smo prvo napade koji su govorili da kada se poveća prosječna plata u našoj zemlji smanjiće se penzije. Odgovorili smo na to pitanje rekli smo da se to neće desiti. Evo, povećale su se plate u našoj zemlji u prosjeku oko 1000 eura, jesu li se smanjile penzije u našoj zemlji? Kažu ne, ne, to će se desiti januara 2025. godine. Hajde da vidimo januara 2025. godine. Ja tvrdim kao što sam tvrdio da u oktobru i novembru 2024. godine neće biti pada penzija, evo tvrdim da januara 2025. godine neće biti pada, nego će samo da bude rast penzija, samo će bit rast penzija. Sve te laži koje smo slušali da će penzija padati ako prosječne zarade idu gore se vrlo lako opovrgavaju bankovnim računima naših penzionera. Naši penzioneri samo treba da pogledaju koliku penziju primaju za oktobar, koliku penziju primaju za novembar i koliku penziju će primiti u januaru 2025. godine. To će im odgovoriti na sve tvrdnje takozvanih analitičara da ćemo uništiti penzioni sistem i da će se penzionerima smanjiti penzija. Hvala puno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:17:41)

Zahvaljujem.
Koleginice Kaluđerović vi ćete proceduru, je li? Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (22.11.24 14:17:51)

Zahvaljujem, potpresjednice.

Uvaženi premijeru, ministre, kolegkinice i kolege, građani i građanke Crne Gore,

Nažalost, opet smo svjedoci rodni stereotipa i govora koji ne ide u prilog jednakosti žena i muškaraca, pa smo tako u diskusiji poslanika Jevta Erakovića imali priliku da vidimo da se ženama dodjeljuje uloga onih koji treba da budu osobe koje se samo dodaju na platnom spisku, koje to nijesu zaslužile svojim radnim angažmanom. Gospodine Erakoviću, i vi konkretno, gospodine Nikoliću, kao predsjednik poslaničkog kluba koji nije upozorio svog kolegu iz poslaničkog kluba, da morate da vodite računa na koji način se obraćate. Zato što ne možete da kažete, politički apsolutno može da se kaže da je glomazna Vlada uzrokovala povećanje broja državnih službenika i slično. Kad kažete da su u pitanju savjetnice, sekretarice, tetke i ujne to govori o vašoj svijesti. Zaista je ovo dokaz zašto misija OEBS-a daje toliku podršku podizanju svijesti o integrisanju rodno pitanja kako u javnoj upravi tako i u javnosti.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:19:06)

Kolegkinice Kaluđerović, meni se obraćajte, molim vas.

Zahvaljujem, kolegkinice Kaluđerović.

Možemo li da se čujemo? Daću vam proceduru, kolega Erakoviću.

Kolegkinice Kaluđerović, ja sam ubijeđena da kontekst priče kolege Erakovića nije išao u tom smjeru. Jeste neoprezno rekao da se zapošljavaju sekretarice, ujne, tetke, ali mislim da je kolega Eraković, iako ga ne znam dovoljno, mislim da je on rodno osviješćen.

Izvolite, kolega Erakoviću, imate pravo na proceduru.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.11.24 14:20:06)

Očigledno da u nedostatku argumenata za iznešene činjenice poteže se za nekim marginalnim argumentima koji apsolutno nemaju utemeljenje. Potpresjednice, vi ste to prepoznali i drago mi je da ste objektivno sagledali situaciju. Ne postoji naravno niti će bilo kada postajati ne samo u mojim diskusijama nego u diskusijama Demokratske partije socijalista otklon ili

targetiranje bilo koje grupe, manjine i bilo kojih. Ne kažem da su žene manjine, nego vam govorim uopšteno, da smo partija koja se uvijek zalagala za poštovanje ljudskih prava. Ovdje smo donosili zakone koji su bili usaglašeni sa zakonima Evropske unije, između ostalog i o pravima LGBT populacije i svih drugih ugroženih grupacija u Crnoj Gori kada su neki drugi bili protiv toga.

Prema tome, suština je ono što su građani Crne Gore mogli da vide u jednoj televiziskoj emisiji prije dvije noći. Očigledno da obećanja onima koji su glasali su potpuno drugačija od onoga što oni rade, konkretno sa svojim rođaćkim zapošljavanjem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:21:45)

Zavaljujem, kolega Erakoviću. S obzirom da smo mi sada pričali o ženama, a ne o manjinama, bilo kojoj manjini ili bilo kojoj ugroženoj grupi, opet ste upali u zamku i rekli ste pričam o manjini, ali nema veze. Ja sam sigurna, samo da se razumijemo. Koleginice Kaluđerović završavamo proceduru sa ovim mojim razjašnjenjem. Koleginice Kaluđerović, možete li da me čujete? Kolege, možemo li da se čujemo? Da smobi prekinuli sada ovu proceduru sa ovim sto ću reći. Iako ne poznajem dovoljno kolegu Erakovića sigurno da je on dovoljno rodno osviješćen i da kada je rekao manjine nije mislio na žene.

Molim vas, pričali smo o ženama, žene ne mogu biti manjine, žene su većina u Crnoj Gori.

Završavamo sa ovim. Molim vas, koleginice, moramo nastaviti dalje.

Koleginice, otvorićete ponovo bez ikakve potrebe. Samo ako možete u jednoj rečenici.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (22.11.24 14:23:15)

Još jednom je prekršio svojim izlaganjem rekavši da je ovo marginalno pitanje. Pitanje rodne ravnopravnosti i te kako je bitno, čak i ako ne postoji svijest o tome treba da se zna da nam je to jedno od važnijih pitanja kada je u pitanju naš evropski put. Koliko i na koji način tretirate žene u politici dovoljno govori o tome da u prvih pet, sudeći po redovima ...

ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:23:33)

Zahvaljujem kolegkinice Kaluđerović. Činjenica je i to smo imali prilike da čujemo i na važnim evropskim adresama, da se poglavlje 23 ne može zatvoriti bez rješavanja pitanja rodne ravnopravnosti. Ovim završavamo i nastavljamo dalje.

Ima riječ kolega Dritan Abazović. Izvolite, kolega.

DRITAN ABAZOVIĆ (22.11.24 14:24:05)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Uvažene kolegkinice i kolege, uvaženi premijeru, članovi Vlade, uvaženi građani,

Ja sam vidio do sada situaciju u Crnoj Gori da kada neko nije na vlasti pa ga napuste. Premijera su izgleda napustili svi. Nisam vidio, izvinjavam se, nisam vidio potpredsjednika Ibrahimovića, ličio mi je na njegovog rođaka, pa sam mislio da je neko drugi.

Da vratim stvari za ono što smo se okupili. Ja sam premijera Spajića pitao vezano za Aliju Balijagića. Odmah da riješim jednu misteriju, na početku. Ja sam danas htio da pitam o cijeni električne energije. Sticajem okolnosti bio sam u Beogradu na jednoj konferenciji, sjedim sa jednim svojim prijateljem, to je bila srijeda predveče i on kaže do ujutru je sve riješeno. Ja hoću da promijenim pitanje, da vidim kako će sada da odgovore. Zašto - zato što je sada mnogo bolje, relaksiranije govoriti nakon što se slučaj priveo kraju i nakon što građani sjevera konačno mogu da odahnu.

Prvo želim da čestitam policiji Republike Srbije na sprovedenoj akciji i dovitljivim građanima. Dozvolite samo, mislim da se ipak radi o masovnom ubici, pa mislim da je ozbiljna tema. Želim da čestitam kao i da pohvalim i pozdravim sve naše pripadnike svih bezbjednosnih službi koji su danima bili na sjeveru države, ali to nije pitanje. Pitanje je što ćete vi sad da uradite, vas dvojica. Vi, ministre unutrašnjih poslova, pobjegli ste sa kontrolnog saslušanja. Ja vas pozivam da se ugledate na kolege iz Srbije, dvojica ministara su već podnijeli ostavke za jednu tragediju što se desila, a isto tako nisu direktni učesnici toga. Hoćete li vi da uradite bilo što? Zašto niste komunicirali sa građanima, zašto ste ih ostavili na ledini, zašto ste dodatno svojim ćutanjem produbili nesigurnost građana sjevera države, zašto ste se ponijeli na taj način?

Želim još jednu stvar da kažem. Desile su se još neke tragedije, vi ste čovjek koji je na proljeće, u martu, rekao da sadašnji direktor policije nema nikakvu podršku vas lično i vlade. Na taj način srušili ste autoritet direktora pa samim tim i komandnu odgovornost. Ja pitam pred građanima Crne

Gore, kad je Vojska Crne Gore, u kojem slučaju, sa dugim cijevima bila angažovana na djelovanju unutar teritorije naše države. Vi ste na ovaj način srušili autoritet tzv. civilnih snaga odbrane. Jeste li videli u Srbiji da se uključila vojska? Hoćete li vi nešto da preduzmete povodom toga, hoćete li na sjednicama Vijeća za nacionalnu bezbjednost da se bavite radnicima Košute, onima što blokiraju Sozinu jer misle da ne treba da plaćaju prolaz. Vi ste nas doveli u opšte stanje nesigurnosti i zbog toga ste lično odgovorni, vi ste vlada koja je meka za kriminalce i će se ljudi pa i ubice osjećaju prilično sigurno i toga treba da budete svjesni.

Ja želim da kažem da se prije par dana čulo na jednoj drugoj sjednici odbora, povodom neke druge teme, da policiji nedostaje ljudstvo i nedostaje opreme. Ja se sa tim potpuno slažem i sam sam bio u vašoj situaciji i potpuno sam saglasan da postoji nedostatak i ljudstva i tehnike kada je u pitanju policija Crne Gore, a vi građanima treba da objasnite odakle pare da 30% porastu zarade funkcionerima. Vi treba da objasnite građanima Crne Gore, njih 300.000, kako ste obezbijedili da njima umjesto 25% poraste plata 5%, a funkcionerima 30%. Treba da objasnite kako ima novca za novi avion. Slažem se da treba da se poradi na boljem prevoznom sredstvu u odnosu na ovo što sada imamo. Hoćete li vi to da objasnite građanima?

Samo da kažem, to što su rekli građani sjevera Crne Gore na onom protestu vezano za ostavke i za odgovornost, ja se slažem, vezano za neke izjave koje su šovinističkog karaktera, ja se ne slažem i ovdje ih osuđujem, ali najmanje ko ima pravo da priča o tome je Bošnjačka stranka koja je dala podršku snagama koji takvu retoriku zastupaju godinama. (Govor iz klupa)

Dozvolite ljudima da čuju ovo. Gospodine Ibrahimoviću, i meni je vas žao. (Govor iz klupa) Nije reagovao nikad, nego vas je nazivao četnicima, samo da bude jasno.

Koleginice Popović, ja vas molim, neka se javi i gospodin Ervin Draža Ibrahimović za komentar, da bih i ja imao priliku svoju. Nešto vam smeta Srbija, to treba sa kolegama da riješite, meni ne smeta, vjerujte.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:30:13)

Kolega Abazoviću, samo trenutak, molim vas...
Dajem pauzu pet minuta.

- Pauza -

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:44:43)

Uvažene kolege, nastavljamo sa Premijerskim satom.

Kolega Abazoviću, imate još minut da zaokružite pitanje postavljeno predsjedniku Vlade. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (22.11.24 14:44:55)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, ne mogu da se načudim čudu, zašto se prekidaju sjednice kada se postavljaju neka pitanja koja su logična ili daju neke konstatacije koje su političkog karaktera, ali važne su za javnost. Tako da ću nastaviti, ja sam pitao što ćete vi sada da preduzmete i da bih nekako finiširao s obzirom da imam drugi dio koji mi je zanimljiviji. Vi ste meni poslali odgovor, možda ćete ga pročitati ili ćete odgovoriti nešto drugo. U zadnjoj rečenici stoji da se u toku mandata 43. Vlade desio tunel, to vi stalno poredite, i da je to bilo u centru grada itd. E sad ja imam dodatno pitanje, milion eura ako odgovorite imate od mene u ratama u narednih 100 godina.

Ko su ljudi koji su bili odgovorni za tunel, a unaprijeđeni su za vrijeme vaše vlade? Koja su imena ljudi koji rade u institucijama bezbjednosnog sektora? Odgovorni su, funkcionalno su odgovorni, ne kažem da su oni kopali, funkcionalno su odgovorni, a unaprijeđeni su za vrijeme 44. Vlade Milojka Spajića. To je moje potpitanje, a ja ću nakon što vi odgovorite saopštiti svoj stav oko toga.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:46:27)

Zahvaljujem poslaniku Abazoviću.

Samo jedno obavještenje zbog građana, jer je poslanik Abazović pitao zbog čega se prekida sjednica. Moram da kažem da je ovo Premijerski sat, da je dužnost poslanika da razgovaraju danas sa premijerom, da se ne može prozivati neko ko nema pravo na odgovor. U ovom slučaju je bilo direktno pominjanje potpredsjednika Vlade, koji nije imao pravo da odgovori i to je razlog zbog čega sam koristeći svoje poslovničko pravo prekinula sjednicu, kako bi se na neki način uspostavio red, nastavila sjednica i nastavio Premijerski sat onako kako to Poslovnik nalaže.

Izvolite, premijeru, imate pravo na odgovor.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 14:47:21)

Izbaksuzirah lijepu atmosferu. Nažalost jedni te isti ljudi, uprkos velikim naporima da budemo konstruktivni, da svih 81 poslanik nekako izađe iz ove mračne situacije i da kažemo svi idemo ljudi. Dvije godine nam je da završimo pregovore sa Evropskom unijom, kraj 2026. imamo istorijsku šansu da zatvorimo čak 30 poglavlja. Nijedna skupštinska, ne većina, nego nijedan saziv Skupštine nije mogao da sanja o tome i mislim da je to nešto na šta treba svi da se fokusiramo. Prije nego što gospodin Abazović pročitao moj odgovor koji detaljno odgovara na njegovo pitanje gdje je gospodin Balijagić, gospodin Balijagić je tamo gdje treba da bude, on je uhapšen. Uhapšen je. Danas je ministar Božović već predao inicijativu da se on izruči državi Crnoj Gori i nadamo se da će se ta procedura završiti u najkraćem mogućem roku. Čuli smo ohrabrujuće vijesti juče od ministra unutrašnjih poslova Srbije koj je rekao da očekuje našu inicijativu, tako da jedva čekamo da vidimo dotičnog gospodina iza rešetaka u Crnoj Gori.

Što se tiče tunela i osjećaja bezbjednosti za vrijeme vašeg mandata dovoljno govori činjenica da su i gospodin Milović i gospodin Zvicer i mnogi drugi pobjegli i iskoristili priliku da ne budu u zatvoru, već da budu na slobodi upravo za vrijeme vašeg mandata. Tunel koji ste spomenuli, sami ste ga spomenuli, ja stvarno nisam imao ni namjeru da ga spominjem da ne bih otvarao nekonstruktivne rasprave ovdje. Za vrijeme vaše vlade je napravljen jedan tunel koji je bukvalno bio 50 metara od vaše tadašnje kancelarije, a da vi o tome ne da niste imali pojma, nego niste mogli ni da sanjate. Znači, neko je mogao da stavi i eksplozivne naprave ne daj bože ili bilo šta drugo i da sravni pola državne uprave na taj način, i Skupštinu i kancelariju predsjednika i kancelariju premijera odnosno generalni sekretarijat i sve te institucije, Centralnu banku itd.

Ukoliko imate bilo kakva saznanja za bilo koga da je unaprijeđen bez potrebe, da je uradio bilo šta loše, slobodno prijavite Glavnom specijalnom tužiocu, slobodno prijavite i nama, mi želimo da znamo. Pozivamo i sve poslanike i sve zainteresovane strane, ukoliko imaju bilo kakvu informaciju da bilo ko iz državne uprave radi nešto nezakonito ili je loše uradio u prošlosti, da te ljude odmah, automatski procesuiramo. Molim vas da to uradite.

Što ste rekli za milion eura, mislim da ako već imate milion eura, neće vam predstavljati problem da Poreska uprava provjeri vaše prihode iz

prošlosti i uporedi sa vašom imovinom i da vidimo da li ima neprijavljenih prihoda iz prošlosti koji će se oporezivati stopom - znate li koliko? - od 80% i to zahvaljujući meni i to zahvaljujući vama i hvala vam na tom zakonu što se tada izglasali. Poslanici URA su digli ručice za tadašnji zakon koji sam ja predložio kao ministar finansija. Jeste, debele ručice, smršale su od kada niste na vlasti, te ručice su dosta mršavije sada. Samo da kažem da sam sa ponosom ja predložio izmjene i dopune Zakona o poreskoj administraciji, izmjene i dopune Zakona o dobiti za fizička lica koje smo predložili i upravo ta klauzula glasi na taj način.

Ja bih volio da se vi lično prijavite Poreskoj upravi, da vas Poreska uprava prijavi, pošto ste evo pred javnosti izjavili da imate milion eura koje ste spremni da date kao poklon za informacije o dotičnim licima.

Hvala puno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:51:37)

Zahvaljujem premijeru.

Sada pravo na odgovor ima poslanik Abazović. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (22.11.24 14:51:45)

Zahvaljujem.

Lošu atmosferu ovdje stvaraju konstantne laži koje se čuju sa vaše strane i to stvara lošu atmosferu i širom Crne Gore. Mislim da je to vama jasno i zato gutate knedle kada je riječ o, sad ću vam samo nabrojati par stvari po osjećaju bezbjednosti. U 2023. godini nije bilo nijednog ubistva na ulicama Crne Gore. Nedaleko od kuće gdje ja živim, a i mnoge vaše kolege, ubijeno je dvoje ljudi usred bijela dana prije tri nedjelje. O Zviceru, Miloviću ili bilo kome drugome niko nije ni pričao dok nisam ja došao na vlast, a vi koliko ste sposobni i ako ste spobosni, pronađite ih. Neki nisu toliko daleko. To što ste vi napravili dil sa đavolom, to je vaš problem.

Kad je riječ o tunelu, ja sam vas pitao ko su ljudi koje ste vi unaprijedili. Evo, riješite slučaj, a sad ću da vam kažem ono što su moja operativna saznanja, a ja sam ih iznio. Najveći motiv za kopanje tunela ima jedan finansijer PES-a, sto puta sam rekao o kome se radi i sto puta sam rekao da je to povezano sa ubistvom Duška Jovanovića. Nemojte vi mene da upućujete na Specijalno državno tužilaštvo, ja sam tamo bio mnogo puta i iznosio činjenice i to niko nije prije mene radio. Specijalno državno tužilaštvo nekada, kad dođe vrijeme, morate završiti vi. O neprijavljenim

prihodima ne možete vi da govorite, jer vi ih imate. Kao što vam se otkrilo da ste u Tera Lunu imali ulog od 75.000 dolara, kao što vam se otkrilo da ste imali firmu u Singapuru zajedno sa još jednim kolegom, karakterističnog imena stranog, vi ste ti. Stranog za Crnu Goru. Nije smiješno. Možda vama ovo sve zvuči smiješno, ali znate zašto - zato što vaša patologija ne dozvoljava, smiješno vam je sve što je istinito, a ozbiljni ste samo kad pričate neistinu. Vi ste samo juče slagali građane dva puta. Pa čovječe božji, ako nemate ličnog integriteta, imate li integriteta zbog pozicije koju obavljate? Jeste li rekli da smo mi postali prva, jedina država Zapadnog Balkana koja je ušla u ... Sinoć su vas demantovali, ljudi iz civilnog sektora su vas demantovali.

Druga stvar, jeste li rekli da će se odvojiti novac makar za jedan kanader, jeste li predložili to? Je li vas demantovao pomoćnik direktora policije koji je rekao koji su problemi vezano za kupovinu takvog kanadera? Čovječe božji, možete li da zaštitite integritet funkcije koju obavljate? Što ste vi rekli oko cijene struje, oko cijene vode? Vi prvo ne znate svoje ingerencije, mnoge opštine su povećale cijenu vode. Što se tiče cijene struje, ovđe ste nas ubjeđivali, znači ili ste vi govorili neistinu ili ministar Mujović, jer ste rekli, poštovani građani, da zbog Evropske unije moramo da uskladimo cijenu električne energije. Što niste tad izašli da kažete mi ćemo da je subvencionišemo? Znate li što znači subvencija - da će isto platiti građani. Što sad ovđe ne kažete za govornicom da nećete dozvoliti ne 2025. nego i 2026. godine, 2027. godine, dok god budete premijer da se poveća cijena električne energije, da ćete uvijek subvencionirati. Sad pričate sa mjesta da ćete da je povećate. Pa kad pričate istinu, sad kad nećete da je povećate ili kad pričate s mjesta da ćete da je povećate Jeste li vi rekli to?

Gospodine Spajiću, vi imate ... Molim vas, dozvolite da završim.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:55:31)

Kolega Abazoviću, isteklo je vrijeme za odgovor, evo dozvoliću vam još ovih pola minuta. Izvolite ako možete u ovih pola minuta završite.

DRITAN ABAZOVIĆ (22.11.24 14:55:52)

Gospodine Spajiću, vi stvarate lošu atmosferu neistinama, time stvarate lošu atmosferu. Ljudi su očekivali da ćete da dođete sa nekim planom vezano za budžet, vezano za druge stvari, i šta su vidjeli - svaki

dan govorite neistinu. Svaki dan govorite neistinu. Kad ste u prvom odgovoru rekli bila je inflacija najveća, [to niste rekli najveći rast u Crnoj Gori bio je za vrijeme 43. Vlade? Vi ste to dali u fiskalnoj strategiji, niste mogli da izbjegnute, jer je ispalo danas kad je predsjednik objavio podatke vezano za turizam koje je napravila Centralna banka Crne Gore, da je vaša ministarka govorila neistinu 8. septembra kada je rekla da je u tom trenutku napravljeno 125 miliona više nego prošle godine. Vas je kolektivno uhvatilo to, je li vi ljudima dajete tamo neke inekcije, šta radite tamo?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:56:41)

Zahvaljujem, kolega Abazoviću.

Kolega Abazoviću, da sam ja premijerka, odgovorila bih vam da li mi prija ili ne prija ovo što vi pričate, ali s obzirom da sam sada potpredsjednica Skupštine, što ne znači da možda jednog dana neću biti premijerka, molim vas, jednom prostom rečenicom zaokružite, inače ću vam isključiti ton.

DRITAN ABAZOVIĆ (22.11.24 14:57:35)

Završiću, dozvolite. Znam da vam ne prija tema, znam da vam ne prija, ali dozvolite. Navijam da budete. Dakle, navijam da budete.

Prvo da vam kažem da ja navijam i afirmativan sam prema svim ženama koje su u politici i bilo bi lijepo da Crna Gora dobije i ženu premijerku. U tom kontekstu podržavam vaša nastojanja, ali nemojte uvijek da prekidate kada nešto se čuje što vama politički ne odgovara.

Da završim, atmosfera će se promijeniti kad bude više istine, kad bude više istine. Ovako će se promijeniti, ali na način što vi nećete više biti tu đe ste. To je to. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 14:58:10)

Zahvaljujem, kolega Abazoviću.

Hoćete li da odgovorite? Ne, u redu.

Nemate pravo na proceduru, molim vas.

Otvorićete prostor za ogroman krug procedura i to je razlog. Mogu li ja umjesto vas da kažem, molim vas?

Da ne bismo otvarali sada mogućnost da se otvori jedan veliki krug procedura, ja ću samo reći da je dogovor da ne koristimo riječi koje nisu primjerene ovom domu. Riječ laže, govori neistinu, patologija nisu primjerene riječi ovom domu.

Molim sve kolege, naš jezik ima toliko lijepih riječi. Ja neću dati nikome više proceduru, to da znate. (Govor iz klupe)

Ja sam vam rekla, kolege, neću dati proceduru ni kolegini Branki Marković. Samo ako se pozovete na član Poslovnika gdje sam ja prekršile proceduru. Ako možete da se pozovete, izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (22.11.24 14:59:50)

Zahvaljujem, kolegini Popović.

U skladu sa Ustavom, član 85, svaki poslanik ima pravo da vam se obratim, vi dozvoljavate kolegini Branki da se obrati...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:00:00)

Isključila sam vas, kolegini Jevrosima Pejović, jer ne pozivate se na Ustav u Skupštini Crne Gore nego na Poslovnik o radu Skupštine Crne Gore. Pozvali ste se na Ustav.

Idemo dalje, riječ ima poslanik Momčilo Leković. Izvolite, kolega.

MOMČILO LEKOVIĆ (22.11.24 15:00:23)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Uvažene kolegini i kolege poslanici, uvaženi predsjedniče Vlade sa ministrima, poštovani građani Crne Gore,

Trideseti avgust bio je prekretnica, istorijska pobjeda koja je predstavljala novu političku stranicu naše istorije, a 1. septembar 2020. godine dan kada je krenula nova borba i čišćenje kriminalnog starog režima i ta borba traje i dan - danas u svim djelovima. Nije bivši režim vladao 30 godina zato što je bio slabo utemeljen, već zato što je bio vrlo jak i što je imao čvrste temelje svuda, a naročito u pravosuđu Crne Gore, koje nije bilo u službi države i pravde, već kriminala i klasične nepravde. Ti temelji još uvijek nisu u potpunosti srušeni i to vidimo svakog dana, a nije srušen njihov arhitekta u pravosuđu Vesna Medenica koja već 20 puta odlaže sopstveno suđenje i pobjeđuje sud šaljući time dvije jasne poruke.

Prva poruka da nevina nije, jer da jeste stala bi pred taj sud i dokazala svoju nevinost, a sa druge strane šalje poruku da joj se može, jer očigledno u pravosuđu postoje i dalje određene strukture i određeni pojedinci koji su pod njenom kontrolom. Te strukture i ti pojedinci stvarani su i u drugim djelovima sistema tokom 30 godina, a njihove arhitektae bili su Zoran Lazović i npr. Veselin Veljović, koji kao iskusni operativci, znajući da će im se jednog dana približiti kraj, stvaraju ljude, odnosno podanike koji će im zauvijek ostati odani, a naročito u onim trenucima kada pravda zakuca na vrata, kao što je to slučaj danas. Ovo ne govorim napamet, uvaženi predsjedniče Vlade, već za to imam jasne dokaze.

Samo za tri godine pušteno je preko 70 ozloglašanih kriminalaca iz Spuža, a samo u jednoj godini njih 30. Tim licima su izricane mjere nadzora. Ta lica su kršila te mjere nadzora. Sud je upućivao, odnosno obavještavao sud i sudove da se te mjere krše, ali sudovi nisu reagovali. Sudovi su lako mogli da spriječe sve ovo što se dešava na ulicama, mogli su te ljude da stave u zatvor, odnosno izvrše strožu mjeru nadzora, mjeru pritvora. Zašto sudije odnosno sudovi nisu reagovali? Zato što su određene sudije u jasnom dosluhu sa mafijom i pokušavaju da bezbjednosnu situaciju drže konstantno tenzičnom kako bi se stvorio utisak i kako bi dali materijal političkim strukturama da krenu na Vladu, a samim tim i na bezbjednosni sektor što je njima krajnji cilj. Dokaza i činjenice imam i za to.

Politički akteri su tvrdili da je uhapšeni Slavko Stojanović, bivši direktor Uprave policije, uhapšen po političkom nalogu. Šta je on rekao na suđenju - priznao je da ga je bivši režim tjerao da švercuje cigare, odnosno da je to radio pod njihovim pritiskom. Tu je zaključak vrlo jasan, kompromitovati bezbjednosni sektor kako bi pao u ruke kriminalaca. Politički subjekti tražili su i puštanje na slobodu kriminalca Zorana Lazovića. Šta je tu cilj - kompromitovati Specijalno državno tužilaštvo kako bi i ono palo u ruke kriminalaca, odnosno vratilo se u ruke Zorana Lazovića. Nakon preko 40 ubijenih u kriminalnim obračunima u periodu od 2016. do 2020. godine znate ko je platio glavom, odnosno ko je morao da podnese ostavku? Upravo Slavko Stojanović, bivši direktor Uprave policije. Šta se dešava danas, uvaženi premijeru? Danas odjednom te političke strukture koje su vladale u to vrijeme traže odgovornost i smjene kompletnog bezbjednosnog sektora. Šta je cilj, uvažena gospodo? Cilj je da zadrže pojedince koji očigledno rade za njih, a da iz bezbjednosnog sektora uklone sve poštene ljude. Takođe, u tom periodu predstavnici režima, odnosno premijer kaže nakon svih ovih obračuna i desetina ubijenih ljudi u Crnoj Gori u raznim gradovima, kaže da se ne ubijaju poštene ljudi, a tada je bilo, podsjetiću vas, pet slučajnih žrtava. Tada to

kažu, a danas kažu da se pošteni ne ubijaju, odnosno brinu za kriminalce. Takođe čujemo ovih dana, kažu da su neše granice bušne kao sir, ali su očigledno bile naprobojne i kroz njih se nije moglo proći onih momenata kada su iz naše države potpuno slobodno bježali Zvicer, Bugarin, Milović, pa i Sveto Marović, uvažena potpredsjednice Popović. Takođe, kažu da su granice danas slobodne i da se kroz njih lagano može proći, svi kriminalci da lagano prolaze, ali u ono njihovo vrijeme, podsjetiću, uvozili su kriminalce iz drugih država jer očigledno ovi naši kriminalci nisu bili dovoljni kako bi radili ono što su radili u to vrijeme.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:07:18)

Kolega Lekoviću, skoro dva minuta prekoračenja. Molim vas, završite.

MOMČILO LEKOVIĆ (22.11.24 15:07:26)

Završavam sa jednom rečenicom.

Poštovani predsjedniče Vlade, ovaj odgovor koji ćete vi dati se sam nameće. Jasno je da se ovdje ne radi o borbi za državu Crnu Goru, već o brobi da se iz spuških zidina puste svi oni kriminalci koje je uhapsio bezbjednosni sektor i procesuirala 44. Vlada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:07:50)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću.

Opet molim sve poslanike da koristimo riječi koje su primjerene ovom domu. Molim vas, nemojmo da koristimo riječi kakve su kriminalci, mafijaši itd. da ne bi slučajno izazivali komentare ili bočne replike iako to nije dozvoljeno ili procedure. Zahvaljujem.

Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 15:08:21)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi poslanice Lekoviću, potpuno ste u pravu. Da bismo ispravili inicijativu od SDT-a i VDT-a koja se desila ljetos kada smo imali upozorenje da ukoliko ne usvojimo u Parlamentu izmjenu zakona koja će

omogućiti da za najteža, samo za najteža krivična djela ljudima se poveća pritvor do maksimalno pet godina, upravo nedostatkom tog poteza imali smo mnoge posljedice koje su se desile ubrzo poslije toga nažalost. Zbog toga koristim ovu priliku da apelujem na naše kolege poslanike. Kada sam na pres konferenciji spomenuo ovu temu rekao sam da ukoliko je potrebno bilo koga da uvjerim da nema nikakve zle namjere iza te izmjene zakona, da se ona suštinski ne može zloupotrijebiti i da ona mijenja strategiju odbrane u ovom slučaju i da je to jedan od najbitnijih signalnih efekata ove mjere. Nadamo se da se čak ona ni ne mora koristiti u praksi toliko samo za najteža krivična djela i za najokorelije kriminalce, izvinjavam se, neću koristiti tu riječ za kolege ovdje, već za one koji su iza rešetaka. Nadam se da će ta inicijativa vrlo brzo biti u Parlamentu u proceduri i da ćemo na taj način zaštititi naše građane i zaštititi naše ulice. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:09:58)

Zahvaljujem, premijeru.

Kolega Lekoviću, imate pravo na komentar. Izvolite.

Kolega Lekoviću, kada pričate o kriminalcima i mafijašima ako mislite o onim ljudima koji su iz bezbjedonosnog sektora koji su zaluzili da im se to kaže onda im to treba reći, ali svakako ako mislite na politiku i na određene političare onda nemojte koristiti to.

MOMČILO LEKOVIĆ (22.11.24 15:10:35)

Zahvaljujem.

Želim samo da istaknem da uopšte nemam problem i nemaju ni moje kolege, za nekog za koga postoje jasni dokazi u nekim slučajevima i presude onda je taj čovjek kriminalac, ali imamo određene političke strukture, kažem strukture, neću reći čak ni pojedince, koji nemaju tu hrabrost. Sad se tu postavlja logično pitanje da li je u pitanju samo njihova hrabrost, da nemaju tu hrabrost da kažu da je Zoran Lazović kriminalac ili nešto drugo. Potpuno na taj način jasno logiciram, ali dobro, slažem se sa vama i nastaviću sa komentarisanjem ovoga što je rekao uvaženi premijer i potpuno shvatam sve ovo što je on rekao, odnosno da je problem i da je bezbjednosni sektor, jasno se uočava, prijetnja svima onima kojima je u proteklom periodu bio jedna klasična igračka za zadovoljenje njihovih interesa. Navešću još nekoliko problema, ali ću se na samom početku osvrnuti na hapšenje ovog monstruma i krvnika Alije Balijagića.

Imam utisak i imao sam utisak prethodnih dana i mjeseci da je očigledno problem što će se Alija Balijagić uhapsiti i da je danas problem što je Alija Balijagić uhapšen. Znao zašto? Zato što je očigledno neko navijao da taj monstrum i krvnik i dalje bude na slobodi kako bi radio ovo o čemu sam govorio u prethodnom obraćanju, kako bi stvarao tenzije, kako bi pokušavao da prigrabi određene političke poene i kako bi srušio 44. Vladu i kako bi ...(prekid) bezbjednosni sektor. E, to je užasno to je katasrofalno, to nikad opozicija u protekle tri decenije nije radila. Nije se spuštala na te grane i zaista moram to da istaknem. Žao mi je, ako će se neko pronaći, ali takva se klima stvarala prethodnih dana i prethodnih mjeseci i danas sam čuo ovdje komentare neformalno, neko kaže nije uhapšen kad je premijer rekao da je uhapšen. Pa o čemu vi, ljudi, pričate, najbitnije je da je taj čovjek u zatvoru. Ja očekujem da pravosudni organi iz susjedne Srbije i Crne Gore djeluju i urade sve što je po zakonu i po Ustavu ove države i da taj monstrum i krvnik dobije ono što zaslužuje. Znao šta je još problem? Problem je što je tokom jedne godine, protekle godine, uhapšeno i procesuirano preko 600 pripadnika organizovanih kriminalnih grupa, problem je što u Crnoj Gori nema više namještenih tendera i tenderskih kraljeva u bezbjednosnom sektoru, pošto smo nekad imali tenderske kraljeve i ne samo u bezbjednosnom sektoru nego i u drugim oblastima, i sad je nastalo koprcanje, da se tako izrazim, panika. ali gospodo, nema toga više. Problem je i što se izvršena krivična djela rješavaju u rekordnom roku. Čuli smo pomoćnika direktora Uprave policije koji je rekao prošle nedelje da je od 11 krivičnih djela obračuna kriminalnih klanova odnosno ubistava riješeno čak 10. E to je problem, problem je što je u proteklih godinu dana spriječena šteta od preko 600 miliona eura po osnovu ekonomskog kriminaliteta, što je 12 puta više nego 2023. godine, i to je problem. Problem je i što je spriječena šteta od 523 miliona po osnovu šverca cigareta, i to je problem. Problem je što je pokrenuta bezbjednosna provjera za preko 70 službenika u bezbjednosnom sektoru od kojih, kako sam čuo u medijima, 40 nije prošlo. Problem je što se više ne može zapošljavati u bezbjednosnom sektoru onako kako se zapošljavalo, već je sve po pravilima, četiri komisije. Samo iskustvo i ono što je struka i znanje se cijeni i sve više će se cijeliti. Problem je i što je za određene pojedine visokopozicionirane starješine u bezbjednosnom sektoru utvrđeno da je njihov prihod, pazite, 10 puta manji od imovine koju posjeduju. I završiću, najveći problem je što su trenutno u vrhu bezbjednosnog sektora čiste ruke. To je nešto što 30 godina, poštovana potpredsjednice Popović, nismo imali u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:15:39)

Zahvaljujem, kolega Lekoviću.

Da li imate komentar? Nemate. U redu.

Riječ ima poslanik Branislav Nenezić. Izvolite, kolega.

BRANISLAV NENEZIĆ (22.11.24 15:15:53)

Zahvaljujem, potpredsjednce.

Uvaženi predsjedniče Vlade gospodine Spajiću, potpredsjedniče Ibrahimoviću, ministre Buturoviću, hvala što ste tu jedini od 33 ministra i potpredsjednika. S obzirom na to da je i aktuelna većina zaista danas okrnjena, rekao bih da ova četvrta posebna sjednica će biti poslednja u 2024. godini, očigledno se nešto dešava o čemu mi i građani Crne Gore nismo upoznati.

U skladu sa Poslovnikom postavio sam premijeru Spajiću pitanje:

Gdje je na današnji dan Crna Gora, "Švajcarska Balkana"? Više puta ste u svojim izlaganjima istakli da će Crna Gora postati "Švajcarska Balkana" i negdje ste zaista i pravu, ali na žalost ne na način kako su to građani Crne Gore očekivali i kako ste vi to prezentovali, povećavanjem plata, obećavali ste bolji životni standard i ono što smo dobili je da će su se troškovi života u Crnoj Goli toliko povećali da smo i Švajcarsku pretekli.

Program Evropa sad 1, Evropa sad 2 doveo je do dosta problema u našem društvu, doveo do urušavanja zdravstvenog sistema, nemamo osnovna medicinska sredstva. Bolesnik u Crnoj Gori prije nego što ode u bolnicu da bi dobio medicinsku njegu mora da sve što je potrebno kupi u apoteci. Institut za onkologiju je ostao bez lijeka "zometa" namijenjenog pacijentima oboljelim od karcinoma, pacijenti su se ljetos žalili na nestašicu lijeka "progesteron depo" koji je bitan za trudnice. Ovo su samo neki od problema vezani za samo zdravstvo.

Prije same implementacije programa imali ste negativno mišljenje Međunarodnog monetarnog fonda i mjesec dana prije implementacije imali smo skok cijena osnovnih životnih namirnica, brašna, ulja, na koje vaša vlada nije dala nikakav odgovor. Obećanje od 25% povećanja zarade bilo je nekoliko stotina eura, jedan dio zapošljenih nije ni osjetio samo povećanje, dok sedmočasovno radno vrijeme planirate da sprovede uvođenjem svake druge neradne subote. Uvećali ste porez na neka vina, zadali udarac domaćim proizvođačima, planirate da uvedete gradsku rentu, novi porez na nepokretnost koji će plaćati građani. Prije par dana smo po hitnom postupku usvojili jedan od zakona koji predviđa povećanje

cijene naftnih derivata tri centa koji takođe padaju na račun građana, već smo imali povećanje cijena knjiga, ulaznica za sportska dešavanja i došli smo do toga da su obrazovanje, kultura i sport u Crnoj Gori postali luksuz. Evo, neću vas pitati kao poslanika, pitaću vas kao građanina. Da li, gospodine Spajiću, vi uopšte živite u Crnoj Gori? Da li ulazite u supermarket? Da li odlazite u apoteku? Razmišljate li kako je roditelju kada se dijete razboli, kada najmanje 50 eura mora da potroši u apoteci sa nadom da će kupiti sve potrebne lijekove da bi dijete izliječio, što je sa roditeljima sa više djece? Sada ćete vjerovatno kao što obično radite vi i kolege iz vašeg pokreta postaviti pitanje da li je iznos od 222 veći od 450 eura. Nije, ali evo ja ću vas još nešto pitati. Godine 2020. minimalna sindikalna potrošačka korpa je bila 641 euro, prosječna zarada u tom trenutku u Crnoj Gori je bila 527 eura. Jedna četvoročlana porodica sa dvoje zaposlenih mogla je nesmetano da servisira sve svoje obaveze na mjesečnom nivou.

Gospodine Spajiću, žao mi je što građani Crne Gore ne mogu da čuju način na koji se premijer predstavlja, žao mi je što je vaš mikrofoni, ali građani su vas prozreli u pet opština i u sve naredne. Molio bih samo da mi se dozvoli prekoračenje zbog ovoga, a molio bih vas, predsjedavajuća, da premijera opomenete.

U julu 2024. godine minimalna sindikalna potrošačka korpa je 1.870 eura, prosječna neto zarada 852 eura. Gospodine Spajiću, jednoj crnogorskoj prosječnoj četvoročlanoj porodici na mjesečnom nivou nedostaje nekoliko stotina eura da bi preživjela. I sad vi obećavate još veća povećanja i to prije svega funkconerima.

Gospodine Spajiću, primali su i naši roditelji milione i milijarde dinara i mnogi od vas ovdje stariji, a za taj novac i za tu platu ponekad niste mogli za kupiti školjku jaja. Jedina razlika između vas i čovjeka koji je sprovodio taj režim Slobodana Miloševića je što je on štampao novac, a vi se dodatno zadužujete.

Ono što treba istaći, a što se zaista pokazalo, pokazalo se na izborima u pet opština, vi ćete postati prvi premijer u istoriji koji je povećao plate, povećao penzije, a gubio povjerenje građana svjetlosnom brzinom.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:21:40)

Zahvaljujem, kolega Neneziću. Prije nego što dam riječ premijeru Spajiću, pomenuli ste gradsku rentu. Samo da vas podsjetim, Zakonom o planiranju i izgradnji objekata u članu 64 predviđena je gradska renta još 2019. i 2020.godine.

Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (22.11.24 15:22:13)

Zahvaljujem, uvažena predsjedavajuća.

Član 24, nije mi bilo teško, kada ste polagali zakletvu za to mjesto na kojem sjedite rekli ste da se zaklinjete da ćete dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno. Član 85 Ustava je iznad vas, iznad mene, iznad ovog poslovnika, tako da ja opet apelujem, naročito kada kolegkinice traže riječ, da date riječ kolegkinici Branki.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:22:42)

Zahvaljujem, kolegkinice Pejović.

Ja svakako radim po zakonu i Ustavu, jer da ne radim tako bila bih vjerovatno smijenjena ili bih sama podnijela ostavku ako kršim zakon.

Nijednom kolegi i nijednoj kolegkinici neću dati riječ, svakako svako ima pravo na proceduru. Molim vas, nemojte dobacivati iz klupa. Kolegkinice, daću vam riječ ako kažete gdje je prekršena procedura. Drugačije ne možete dobiti proceduru, odmah ću vas isključiti.

BRANKA MARKOVIĆ (22.11.24 15:23:35)

Nikakav nije problem između mene i vas kao predsjedavajuće.

ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 15:23:41)

U redu. Zahvaljujem.

Idemo dalje, dajem riječ premijeru Milojku Spajiću. Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 15:23:58)

Uvaženi poslanicu su se zabrinuli gdje su nam članovi Vlade. Oni trenutno rade, u odnosu na prethodne vlade kada su se možda neki članovi vlade izležavali i htjeli da iskoriste razne prilike da se odmaraju. Drago mi je da se promijenila praksa. Meni kao premijeru uopšte nije potrebna podrška

30 ljudi da bih se osjećao sigurno sa vama, ja se osjećam svakako sigurno i dobrodošao u ovaj uzvišeni dom, tako da mi ne treba nikakva podrška dodatna da bih se prijatno osjećao, nemojte da se brinete. Zahvaljujem na vašoj brizi svakako.

Što se tiče lijeka "progesteron depo" koga ste spomenuli, "progesteron depo" je povučen u čitavom svijetu i molio bih da sledeći put kada postavite takvo pitanje, da ne bismo poslali građanima pogrešnu poruku i da ne bismo koristili ovaj uzvišeni dom za slanje netačnih informacija, molim vas da provjerite tu informaciju prije nego što je iznesete u javnost zato što je to jako bitno. Zašto je jako bitno? Da ne bi slučajno građani krenuli da koriste taj lijek iz zaliha itd. jer je dokazano da "progesteron depo" može da uzrokuje rak grlića materice i razna druga neželjena dejstva ima. "Progesteron depo" je jedan odopasnih lijekova. Evo, tu ste imali doktora Erakovića, mogli ste ga konsultovati, u istom ste redu. Molim vas sledeći put da ne šaljemo netačne informacije u etar jer su ovo jako bitne stvari, ozbiljne stvari koje ne smijemo da dozvolimo da politizujemo i da predstavimo to kao grešku izvršne vlasti. Ja razumijem kritike konstruktivne i dobronamjerne i dobrodošle su. Vjerujte mi, svaki put kada kolege iz vašeg kluba izađu sa nekim konstruktivnim kritikama, ja to pozdravim i kažem hvala vam, naučio sam nešto dobro. Ali bih vas zamolio da netačne informacije ne dijelimo u etar zato što to može imati jako ozbiljne posledice na građane. Ponavljam, "progesteron depo" ni slučajno ne treba da se koristi, jer je povučen u čitavom svijetu upravo iz razloga što ima neželjena dejstva koja u najgorem obliku mogu da proizvedu rak grlića materice, raj dojke itd.

Što se tiče vašeg pitanja oko Švajcarske, za vrijeme vaše vlade do 2020. godine razlika između plata u Crnoj Gori i Švajcarskoj je bila više od 20 puta. Minimalna zarada u Crnoj Gori, minimalna zarada ne postoji inače u Švajcarskoj, međutim ona koja se isplaćuje minimalna zarada i minimalna zarada u Crnoj Gori su bukvalno bile 20 puta različite. Prosječna zarada u Crnoj Gori i prosječna zarada u Švajcarskoj su bile različite deset puta, sada je ta razlika samo pet puta ili četiri puta i još nije u našu korist, ali ubrzo će biti i u našu korist, razlika se smanjuje. To je suština koju smo mi poslali građanima i to je nešto na šta građani mogu da budu ponosni. One priče da će povećanjem plata da se smanje penzije, sjećate se, svi smo bili svjedoci ovdje, tri puta smo imali poslanička pitanja sa tom suštinom da će se smanjiti penzije ukoliko se povećaju zarade. Sjećate li se, dragi građani, tih tvrdnji, gdje je oktobarska zarada, a gdje je oktobarska penzija, gdje je novembarska, evo jedva je čekamo, novembarska zarada, a novembarska penzija? Kome su se smanjile penzije - nikome. Neko je spomenuo takođe da sam juče rekao da smo prvi i jedini koji su iz evropske ekonomske zone

dobili članstvo u SEPA. Ja nisam rekao jedini, rekao sam prvi i Crna Gora je juče prva zemlja van evropske ekonomske zone koja je dobila status članice SEPA, prva, ali nije jedina. Za četiri - pet sati poslije nas i kolege iz Albanije su dobile i čestitamo ih na tome, ali Crna Gora je prva pretrčala cilj i Crna Gora je prva članica SEPA, osim država članica evropske ekonomske zone. To je veliki uspjeh i ja bih volio da se svi radujemo jednom takvom velikom uspjehu.

Sljedeće godine imaćemo primjenu SEPA, 1.aprila će se Evropska unija i Evropska centralna banka prilagoditi jednom novom članu, odnosno nama i Albaniji i nadamo se da ćemo uzbrzo nakon toga moći svi u Crnoj Gori da koristimo benefite članstva u jedinstvenom evropskom tržištu finansijskih usluga, odnosno SEPA. Hvala vam puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:29:52)

Hvala, gospodine Spajiću.
Riječ ima poslanik Nenezić. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (22.11.24 15:29:59)

Hvala, gospodine premijeru, na odgovoru vezano za ovaj lijek "progesteron depo", jer s vašom reformom i Evropom sad 1 ne može se doći do doktora od šest do deset mjeseci.

Jednu stvar niste u odgovoru naveli, a moram je pročitati zbog građana Crne Gore. Pretposlednja rečenica vašeg odgovora: "Naravno da ne očekujem da to prihvatite i razumijete". Prihvatiti sigurno neću, jer sve što napišete, ukažete i uradite je vrijeđanje inteligencije, a to su vam prozreli građani Crne Gore. Nekoga možeš jednom prevariti, drugi put ako ga prevariš onda je sam kriv. Na pet lokalnih izbora građani su ocijenili vaš rad, a što se tiče ovoga da li razumijem niste rekli ništa o meni, nego ste rekli o sebi.

Gospodine Spajiću, ima ljudi koji mogu da nas posavjetuju, koji možda znaju ne malo, nego mnogo više od vas, ali evo neka bude da ja nemam to znanje, neću reći šta još, da razumijem vašu ekonomsku politiku, ali na praktičnom primjeru ću građanima Crne Gore objasniti efekte vaše politike. Svi dobro znamo šta je ovo, jedna od omiljenih poslastica naših najmlađih, a reklo bi se i odraslih, posebno dijela aktuelne većine. U julu 2020. godine ova čokolada je koštala 0,99 centi i imala 100 grama. (Upadica) Žao mi je, građani, što ne čujete premijera, zaista. U julu

2024. godine ova čokolada koštala je 1,99 centi. Ja se izvinjavam, predsjedniče Parlamenta, ako možete samo da umirete kolege. U julu ova čokolada je koštala 1,99, ali više nije imala 100 grama, nego 80 grama. Dragi građani, sve ono što kao svoje rezultate i suficite premijer Spajić pokazuje je u ovih 20 grama koje vi plaćate, a više nemate. Iznijeli ste dosta, reći ću neistina u svemu onome što ste i odgovorili i rekli.

Naveli ste u odgovoru da je 2025. godine Crna Gora bila dužna 4,4 milijarde ili 105,3 procenata. Da vas podsjetim, vi ste tada bili ministar u vladi koja je zadužila, vi lično zadužili Crnu Goru 750 miliona. Vaš ministar je najavio da već danas znamo da ćemo imati deficit u budžetu za 2025. godinu 1,140 miliona eura, uz to imamo dugovanje od 820 miliona plus kamatu. Građani Crne Gore, ova vlada će u 2025. godini našu državu da zaduži preko dvije milijarde, znate li kad i zbog čega? Odmah nakon novog debakla na lokalnim izborima koji slijede u Nikšiću da bi tada vjerovatno ponovo povećali platu, da bi sačuvali svoje fotelje i pozicije. Smiješno je sigurno. Ovdje se spominjalo da Crnoj Gori predstoji grčki scenario, ja bih rekao da joj predstoji argentinski jer građani više neće moći da prežive.

Gospodine Spajiću, htio sam da vas pitam u drugom dijelu jedno ekonomsko pitanje. Da li postoji besplatni doručak? Ne postoji. Vi to dobro znate.

Izvinjavam se, imali smo prekoračenja po pet minuta, ja evo 30 sekundi samo i završavam. Zahvaljujem.

Naveli ste i navodite stalno da će Crna Gora 2028. godine postati ravnopravna članica Evropske unije, i hoće, ali ne s vama kao premijerom. Gospodine Spajiću, najkasnije 2027. godine Crnu Goru očekuju redovni parlamentarni izbori. Poslije tih izbora, a biće možda i vanrednih, vi nećete biti premijer Crne Gore, a znate zbog čega? Zbog politike kakvu i sa kim je vodite. Nećete ući sa personama non grata u Evropsku uniju, gospodine Spajiću. Ovdje ste predstavili Barometar 26. Ne nudite ga nama, gospodine Spajiću, Barometar 26 ponudite aktuelnoj većini da postane sastavni dio koalicionog sporazuma koji ste potpisali. U nama ne tražite partnera na putu kojim ste krenuli. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:34:40)

Hvala vam.

Premijeru, hoćete li da odgovorite. Izvolite, imate pravo.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 15:34:54)

Još jednu ispravku. Naravno, potpuno vjerujemo u kolegu da nije uopšte imao namjeru da javnosti prezentuje to na način na koji ne bi trebalo.

Potrošačka korpa o kojoj ste govorili, koja je bila 640 eura 2020. godine, a 800 i nešto eura decembra 2023. godine, to je minimalna potrošačka korpa koju je Monstat izbacivao i koju je prestao da izbacuje decembra 2023. godine. Ona korpa koju vi pominjete je sindikalna korpa, koliko znam ona je tek sada počela da se računa, ona je potpuno različita, ima različitu metodologiju, koriste ste različiti produkti. Nema problema, ja mislim da treba da napravimo zajednički istu korpu, Monstat treba da napravi, ne mora da bude zvanična korpa, ali iste produkte da uzme od 2020. godine. Evo pozivam Monstat da uradi to, iako je ta minimalna potrošačka korpa koju je DPS koristio 30 godina kao način da nas ubijedi da sjajno živimo, a užasno smo živjeli, naravno svi to znamo, iskoristićemo tu metodologiju i pozivam Monstat da izračuna po trenutnim cijenama koliko iznosi minimalna potrošačka korpa koristeći vaš metod. Ne sindikalni metod koji kolege iz sindikata koriste sa punim razlogom, naravno, ali ja govorim za vas i za vaše metode, pa ćemo da vidimo koliko su stvarno porasle cijene. Potopili smo još jednog vašeg kolegu iz opozicije koji je mahao sa cijenama ulja, nažalost potopismo i vas danas cijenama čokolade koje kažu da je u Idei dotična čokolada koju ste pokazali 0,99 centi. Evo, ako mogu kamere da uhvate, ja se stvarno izvinjavam, kolege iz opozicije su se prvo udavile u ulju i sad se dave u čokoladi od 0,99 centi. Sa novim platama koje su dobili, oktobarskim platama, mogu još 100 čokolada da kupe, izvinjavam se, 130 čokolada mogu da kupe kolege iz opozicije mjesečno, znači dnevno mogu da troše po tri - četiri čokolade dodatno samo za onaj dio povećanja Evrope sad 2. Radujte se Evropi sad 2, radujte se povećanju koje će vas opskrbiti čokoladama, da svaki dan imate po tri - četiri čokolade više, samo nemojte da dobijete dijabetes od toga.

Hvala puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:37:55)

Hvala, gospodine premijeru.

Sada poslanik Branislav Nenezić ima pravo na komentar, stav na odgovor predsjednika u trajanju od dva minuta. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (22.11.24 15:38:09)

Hvala.

Za mene, gospodine Spajiću, ne brinite ja dijabetes neću dobiti, ja je ne konzumiram. Za vas se ne bi reklo, ako ćemo već tako.

Što se tiče svega ovoga što ste rekli danas ste prekršili zakon i nadam se da će Agencija za zaštitu konkurencije da reaguje, jer ste danas promovisali jedan lanac supermarketa, favorizovali ga i rekli da gospodin Spajić trguje u Idei, to je vaše pravo. Hvala vam na ovom izlaganju i svemu što ste danas rekli. Vjerujte mi, da se ponove lokalni izbori u ovih pet opština ne biste ni 8% uzeli, a vjerujte mi pokazaća se sve na lokalnim izborima u Nikšiću i na svim narednim, gospodine Spajiću. I znate što? Ima jedna stvar, mnogo je sličnosti između vas i ove čokolade, ne samo sličnosti u imenu, nego kako je ona gubila gramažu, a skakala cijena, tako vi dižete platu, a gubite povjerenje. Kada ona dođe ispod 80 grama, vjerujte mi, gospodine Spajiću, vi ste politička prošlost. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:39:18)

Hvala, gospodine Neneziću.

Sada riječ ima poslanik Amer Smailović. Izvolite, poslaniče Smailoviću, a neka se pripremi gospođa Radinka Ćinćur.

AMER SMAILOVIĆ (22.11.24 15:39:28)

Uvažene građanke i građani, uvažene kolege i kolegice, poslanici, uvaženi predsjedniče Vlade, uvaženi potpredsjedniče i ministri,

Shodno Poslovniku Skupštine Crne Gore odlučio sam da postavim jedno pitanje od životnog značaja za jednu specifičnu grupu građana. Radi se o privrednicima iz Opštine Berane. Kao što znate, najavljen je dolazak poznatog trgovinskog lanca Lidl u Beranama čemu se, naravno, radujemo. Vidjećemo koliko će biti cijena čokolada i ostalih proizvoda u tom trgovinskom lancu. Kažem radujemo se svakako dolasku jednog takvog poznatog trgovinskog brenda prije svega zbog toga što će se pretpostavljam i vrlo vjerovatno unaprijediti konkurentnost na tržištu tj. na sektoru trgovine, zatim otvoriće se neka nova radna mjesta što je sasvim prirodno i vjerujem da će se i cijene u ostalim trgovinskim lancima korigovati što je od najvećeg značaja za građane. Međutim, lokacija koja je određena za izgradnju megamarketa Lidl u Beranama je sporna. Na tom

lokalitetu koji je opština prodala tom brendu nalazi se veliki broj trgovinskih radnji, veliki broj privrednih subjekata kojima će se po rješenju koje je donijeto ti objekti srušiti. Dakle, radi se o velikom broju objekata, tačnije 59 objekata u vlasništvu malih privrednika. Ono što su moguće i vrlo vjerovatne posledice svega toga jeste da će to rušenje izazvati finansijsko propadanje 90% ovih ljudi koji neće moći da se više oporave u privrednom smislu, jer veliki broj vlasnika ovih malih preduzeća, ovih trgovinskih radnji ima veće kreditno zaduženje za ove lokale i izdržavaju porodice od svojih malih biznisa. Takođe, ukupan broj članova domaćinstava vlasnika i zakupaca ovih lokala koji će biti pogođeni je 154. Takođe što je važno naglasiti kada su u pitanju ovi objekti to je da gubitak materijalne vrijednosti lokala, koja je po cijeni od 1047 eura vrijednost na koju su obračunati porez na nepokretnost, iznosi ukupno 1.718.000 eura. Takođe gubitak prometa od preko milion eura koji se u godini ostvaruje u ovim objektima. Takođe imamo gubitak 72 radna mjesta na koja su ove godine potrošili preko 290.000 eura u bruto iznosu. Takođe broj povezanih lica je ukupno 100 lica koja direktno zavise, odnosno njihov posao od ovih poslovnih jedinica u dijelu gdje je predviđena izgradnja megamarketa Lidl.

Vlasnici ovih objekata su već nekoliko puta održali proteste u opštini Berane, očekuju određene odgovore, jer apsolutno nemaju nikakvu niti nadoknadu štete niti neko drugo rješenje koje im je ponuđeno, a vrlo brzo će im biti porušeno sve ono što su godinama sticali i stvarali. S druge strane ti objekti su izrađeni čini mi se 90-ih godina i Opština je ustupila to zemljište njima na korišćenje i po preporuci tadašnjih vlasti oni su izgradili objekte od tvrdog materijala, uložili su mnogo u svoje biznise. Dakle, kao što rekoh, 59 objekata je u vlasništvu malih preduzetnika, obratili su se i vama kao predsjedniku Vlade i očekuju vjerovatno neke odgovore u budućem periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:44:10)

Hvala, gospodine Smailoviću.

Gospodine Spajiću, premijeru, izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 15:44:18)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi poslaniče Smailoviću, ja bih počeo sa tim da potpuno razumijemo jednu tešku situaciju malih privrednika na sjeveru Crne Gore,

posebno na sjeveru Crne Gore. Borili su se sa nemaštinom, borili su se sa nedostatkom pravila, borili su se sa velikim doprinosima, sa velikim porezima, sa neuređenom državnom upravom, sa neuređenom poreskom upravom, sa mnogim drugim problemima se ti ljudi svakodnevno bore i potpuno ih razumijemo. U datom slučaju, nažalost, prethodna vlada je dala jedno rješenje koje je takvo kakvo jeste i ono je potpuno legitimno i potpuno je zakonito. Treba da se uvijek kao odgovorna vlast ponašamo odgovorno prema našim privrednicima, ljudima koji plaćaju poreze, koji plaćaju plate čitavoj državnoj upravi, svima nama koji smo ovdje. Upravo zbog toga treba dati maksimalne napore da Opština Berane iznađe načine da se pomogne tim ljudima, a Vlada će biti tu naravno kao savjetodavni ili na bilo koji drugi način ćemo pomoći svim tim privrednicima. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:45:38)

Hvala, gospodine Spajiću.
Gospodine Smailoviću, izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (22.11.24 15:45:42)

Zahvaljujem na odgovoru. Evo i građani Berana su zainteresovani građani, danas su imali priliku da čuju vaš odgovor.

Tačno je, u velikom problemu se nalaze ovi privrednici i svakako svi mi kao odgovorni pojedinci moramo voditi računa o njihovim interesima i pokušati da štitimo svako radno mjesto prije svega na sjeveru Crne Gore. Svjesni smo koliko je teško, kolika je stopa nezaposlenosti u tim opštinama, popis nam je nažalost pokazao takođe neke alarmantne podatke kada je u pitanju sjever, ali meni je prosto nevjerovatno da neko uruči rešenje tim ljudima i kaže evo mi ćemo srušiti ove objekte, vi se snalazite. Ne mogu da razumijem takav pristup, a da se pritom ne ponudi neko drugo rešenje. Ja očekujem od vas, gospodine premijeru, da izađete u susret ovim građanima, da budete medijator u razgovorima između opštine i malih privrednika u Beranama i da se nađe neko rješenje, jer na ovaj način ti ljudi će ostati bez egzistencije, njihove porodice će ostati bez onoga što znači životna egzistencija, što znače prihodi. U situaciji kada je svako radno mjesto bitno, mi na ovaj način se ophodimo prema građanima sjevera Crne Gore. Za prilike u Beranama 154 člana porodice koji su u ovako nepovoljnom položaju je zaista alarmantno, složićete se sa mnom. Ponavljam, teško mi je da povjerujem da se na ovakav način neko odnosi

prema tim ljudima koji su u teškom periodu stvarali svoje male biznise i očekujem da se nađe neko rješenje, a ja vjerujem da će se kroz razgovor jedino naći neko rješenje za njih.

Kao što rekoh, važno nam je svako radno mjesto, popis je pokazao alarmantne podatke u Opštini Berane. Znamo da ta opština i po stepenu razvijenosti pripada u najmanje razvijene opštine u Crnoj Gori i moramo se i opština i Vlada Crne Gore i svi mi u Parlamentu odgovornije odnositi prema njima. U vrhu agende Bošnjačke stranke svakako je razvoj sjevera i mi ćemo uvijek biti glas tih ljudi, glas svih onih koji su ugroženi. To je prioritet, zbog toga smo mi građanima dali ovu ovoliku podršku, dominantno na sjeveru Crne Gore i očekujemo da se njihovi problemi ubrzano rješavaju, jer teško da možemo dozvoliti i podnijeti da još jedan dio građana ode, napusti Crnu Goru, a naročito ovih koji su vrlo sposobni, koji su uspjeli da u jednom teškom vremenu izdrže sve izazove koje nosi ono što znači formiranje biznisa i na taj način obezbjeđivanje egzistencije za porodicu, a svakako i da budu korisni za zajednicu. Nismo protiv naravno ni mi niti građani koji su se žalili, koji protestuju ovih dana protiv dolaska Lidla, naprotiv, radujemo se svi dolasku Lidla ne samo u Beranama nego i u ostalim opštinama gdje je najavljeno i očekujemo da i država i opštine, lokalne samouprave stvore uslove da se što prije taj brend dovede u Crnu Goru i da takve investicije koje su nam zaista potrebne zažive.

Još jednom vas pozivam da sa ovog mjesta uputimo poruke ohrabrenja za te ljude u Beranama i pokušamo da nađemo način da im pomognemo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:49:30)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanica gospođa Radinka Ćinćur. Napravili smo dogovor da gospodin Zenka i gospođa Ćinćur zamijene redosled zbog obaveza koje ima gospođa Ćinćur.

Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (22.11.24 15:49:46)

Poštovani predsjedniče, kolege i kolegice poslanici, dragi građani, poštovani premijeru Spajiću,

Moje pitanje je bilo da objasnite javnosti situaciju oko kupovine hotela u Donjoj Gorici od firme Čelebić koji bi bio preuređen u studentski dom. Da li su postojale analize o potrebama studenata, zašto se odabrala ova lokacija koja je daleko od našeg najvećeg univerziteta državnog, oko pet kilometara, koliko studenata je zainteresovano za dom na ovom mjestu? Da li je predviđena izgradnja menze u ovom domu za koji bi država trebalo da izdvoji oko 6,3 miliona eura plus PDV i da li je to naknadna investicija?

Dobila sam odgovor neposredno prije Premijerskog sata, ali nažalost u tom pisanom odgovoru ne nalazim odgovor na moja pitanja. Javnost je zbunjena informacijama da je na brzinu kupljen novi studentski dom, iako se dosta pričalo o izgradnji studentskog doma. Kako su mediji prenijeli, tender je raspisan na 2.975.206 eura, a onda smo dobili muštuluk na konferenciji za štampu krajem septembra da je dom kupljen od kompanije Čelebić u Donjoj Gorici pored Univerziteta Donja Gorica po cijeni od 6.290.500 eura i da će za 15 dana biti na raspolaganju studentima. Znači, Ministarstvo prihvata ponudu iako je duplo veća od one koji su propisali nabavkom. Jasno je da je ovim prekršen Zakon o javnim nabavkama i kada je ta vijest stigla u javnost tender je poništen. Na pitanje jednog medija zašto je prekršen Zakon o javnim nabavkama iz nadležnog ministarstva je stiglo objašnjenje da su nadležni organi u završnoj fazi postupka utvrdili da je kupovina nepokretnosti novog studentskog doma izuzeta iz Zakona o javnim nabavkama, te predmetna kupovina nije mogla biti izvršena primjenom pravila nabavki ovog zakona.

Identičan odgovor sam dobila u vašem odgovoru i to se kaže da je istog dana zaštitnica imovinsko-pravnih odnosa kazala da nije moguće zaključiti ovaj ugovor. Zar je moguće da se zaključio ugovor, a onda se tek obraćamo zaštitnici imovinsko-pravnih odnosa, zar taj redoslijed nije trebao biti drugačiji ili je zaista stiglo upozorenje o nezakonitoj kupovini? Sami priznajte da prednost u kupovini imaju objekti koji su bliže državnom univerzitetu, odnosno potrebama većine studenata. Kako se onda desilo da pobijedi na tenderu objekat udaljen skoro pet kilometara od većine fakulteta državnog univerziteta, a samo 190 m od Univerziteta Donja Gorica? Da li je država zaista obavezna da obezbijedi smještaj studentima na ovom privatnom univerzitetu čiji su vlasnici Milo Đukanović, Dragan Vukčević, Veselin Vukotić i Tomislav Čelebić? Od koga se kupuje hotel za potrebe studentskog doma po ovako visokoj cijeni? Ko su bili procjenitelji vrijednosti imovine ovog hotela?

Za sada toliko pa ćemo vidjeti u drugom dijelu hoćete li nešto novo reći.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:54:23)

Hvala, gospođo.

Riječ ima premijer Milojko Spajić. Izvolite, gospodine Spajiću.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 15:54:29)

Uvažena poslanice, pokušavam da vam odgovorim na pitanje, ali govorili ste o tome da je kupljeno nešto. Znači, nije kupljeno. Mi nismo kupili nijedan objekat o kome govorite, tako da sva druga diskusija mislim da je izlišna ako kažemo da taj objekat nije kupljen. Ponavljam još jednom, taj objekat nije kupljen, nijedan euro iz državnog budžeta nije otišao za kupovinu bilo kog objekta, nijedan euro državnog budžeta nije potrošen za kupovinu bilo kog objekta. Taj objekat nije kupljen, pošto moram jedno pet - šest puta da ponovim da bi pojedincima stvarno negdje došlo, ali drago mi je što su savjetnici već počeli da rade prije nego što je budžet usvojen i mislim da se vidi napredak i da ova dva mjeseca pred usvajanje budžeta očekujemo još fantastičnih pitanja koja se nisu desila. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:55:43)

Gospođo Ćinćur, ni centa, ni zrno žita...

RADINKA ĆINĆUR (22.11.24 15:55:50)

Savjetnici su tu da nam pomognu na dobro Crne Gore i meni je žao što premijer neće da sluša kad mi razgovaramo. Znači li to da ne želi dijalog?

Hoćemo da sačekamo da se vrati. Imam dodatno pitanje.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:56:10)

Evo, daću pauzu. Premijer ovdje već sjedi satima, pa da imamo malo razumijevanja.

Pauza dok se premijer ne vrati.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 15:59:51)

Poštovani građani, nastavljamo sa radom.
Gospođo Ćinćur, izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (22.11.24 16:00:05)

Poštovani gospodine Spajiću, nije mi zaista jasno zašto vi svaki put izlazite kad vam vaše kolegice postavite neko pitanje. To je simptomatično.

Savjetnici su tu da nam pomognu da neke stvari bolje uradimo i mi i vi. Mislim da je to u redu. Sklopljen je ugovor, a onda raskinut. Ako nije kupljen dom znači li to da se nije desila ni ona pres konferencija na kojoj je rečeno da je kupljen? Ovo su neke neobjašnjive stvari koje vi tvrdite. Imala sam i pitanje ko su bili procjenitelji vrijednosti imovine ovog hotela. Prema mojim informacijama, procjenitelji nijesu bili državni javni službenici, već treća fizička lica. Očigledno je da se spremala debela korupcija.

Šta Vlada namjerava, dodatno pitanje, da uradi poslije dva mjeseca zakupa? Da li će kupiti dom za više od sedam miliona eura? Zašto se za taj novac nije pristupilo izgradnji možda još dva studentska doma na državnom zemljištu? Pa Velje brdo je vaša inicijativa. Sačekajte da završim, budite malo korektni da ne upotrijebim neku težu riječ. Možda ćete naći neko novo Velje brdo i za studentski dom ili za studentske domove. Mislim da se protiv ove transakcije morala pobuniti ministarka Jakšić Stojanović jer kupovina hotela od suvlasnika Univerziteta na kojem je ona dekanica bila je u najmanju ruku sukob interesa. Ovakvim koracima se ne ide u Evropsku uniju. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:02:20)

Hvala, gospođo Ćinćur.

Sada riječ ima predsjednik Demokratske narodne partije i šef kluba poslanika Demokratske narodne partije gospodin Milan Knežević. Otvara jednu vrlo važnu temu koja se ne tiče samo njegove stranke.

Izvolite, gospodine Kneževiću.

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Prije nego što otvorim ovu veoma važnu temu slušajući ovu današnju raspravu moram sa žaljenjem da kažem da je velika šteta civilizacijska, kulturološka, naravno i ekonomska što naša koalicija Za budućnost Crne Gore - Demokratski front mnogo ranije nije bila u nekoj od crnogorskih vlada jer bismo mi već bili u Evropskoj uniji. Neke od kolega sa moje lijeve i sa desne strane bi možda već bili sad u Evropskom parlamentu, a pošto više radim za istoriju nego za geografiju vjerovatno bi moja statua bila pored onog malog crnog dječaka u onoj fontani u Briselu i to bi bio još jedan od doprinosa onoga što je uradila i što radi naša koalicija. Nadam se, gospodine Spajiću, da se makar malo kajete što nas ranije niste uključili u one procese makar kad je blagočestivi prostor Krivokapić bio uključen u formiranje one apostolske vlade. Vjerujte, možda bi on sad bio negdje u Briselu ili bi bio na Harvardu, Oksfordu i slao svoje poruke kao što je to radio na Bogosloviji ili na Mašinskom fakultetu, ali da se ja vama javim i reportiram iz "bermudskog trougla" u kojem plivam zajedno sa Andrijom Mandićem i Mihajlom Čađenovićem već devet godina. Bermudski trougao u Crnoj Gori čine policija, tužilaštvo i sudstvo i ko uđe tu izgubi se, više ga niko ne može pronaći. Evo ja sam malo isplivao za ovaj premijerski sat da vas podsjetim i da vam se obratim sa jednim pitanjem koje možda ne dotiče nikoga, ali trebalo bi da dotiče sve.

Da li smatrate da treba krivično procesuirati sva lica koja su zloupotrijebila službeni položaj u tužilačko-sudskom postupku terorizam u pokušaju?

Zahvaljujem vam se na vašem odgovoru, ali moram vas podsjetiti pošto vi u tom vremenskom intervalu niste bili u Crnoj Gori kako je sve počelo. Počelo je zato što je Milivoje Katnić sa pozicije glavnog specijalnog tužioca napravio konstrukciju optužnice u kojoj smo Andrija Mandić i ja zajedno sa nekim agentima GRU-a i srpskim nacionalistima, zamislite čuda, gospodine Spajiću, planirali da vratimo Romanove na carski presto, iako su svi, da ja znam, direktni potomci porodice Romanov ubijeni 1918. godine u Jekaterinburgu. Istovremeno sa povratkom Romanovih na presto i stvaranjem panslovenskog carstva koje bi imalo svoju prijestonicu u Podgorici, a ja bih se vjerovatno pobrinuo da to bude u Zeti, planirano je hapšenje ili ubistvo Mila Đukanovića u Skupštini Crne Gore na način kako to piše u optužnici što bi ga neko od nas dvojice pozvao na telefon i rekao mu - čekamo te u Skupštini da te uhapsimo, ako nećeš da dođeš da te uhapsimo ti dođi da te mi ubijemo. Vjerovatno to ne bi bilo toliko tragično da

se ne radi o optužnici i o aktu koji se provlači kroz sudske predmete skoro punih devet godina će biti evo u ovoj 2025. godini. Dok ste vi, gospodine Spajiću, tamo zavodili Kineskinje komunistkinje, Japanke budistkinje, ja sam bio u vezi sa jednom osobom za koju me Milivoje Katnić uvjeravao da je šef GRU-a za Zapadni Balkan uz obrazloženje da tako lijepa žena nema šta da radi sa mnom i da bi valjda meni bilo dovoljno jasno da se radi o agentima GRU-a. Ta žena je na kraju postala i moja supruga i do dana današnjeg nisam utvrdio da je ona bila šef GRU-a za Zapadni Balkan. Kad su Andriju Mandića i mene prvostepeno presudili na pet godina, gospodine Spajiću, to je bilo 9. maja za Dan pobjede, desilo se čudo da smo mi u julu 2019. godine saznali da su u ovaj državni udar bili umiješani još deset agenata CIA, MI6, FBI-a, Mosada i dvojica Iračana sa privremenim boravkom u Slovačkoj. Možete da zamislite, gospodine Spajiću, kako je izgledala ta organizovana kriminalna grupa koju su osim Andrije Mandića i mene i Mihajla Čađenovića činili deset penzionera iz Srbije, jedan sa plastičnom nogom, dvojica sa kateterom, trojica su nosila aparat za pritisak non-stop sa sobom, dvojica Rusa koje nikad nismo vidjeli i još deset agenata FBI-a, CIA, Mosada, MI6 i dvojica Iračana El Belati i Al Bulati, valjda su braća, ali je bilo neophodno da se napravi razlika između El i Al i onda, gospodine Spajiću, ja se često pitam da li je trebalo neko je pisao ovu optužnicu da završi u ludnici ili je trebalo nas po kratkom postupku strijeljati jer bi nam napravili veću korist da su nas strijeljali tad nego da se ja sad vama javljam i da vam reportiram iz "bermudskog trougla" samo pokušavajući ovlaš da napravim hronologiju koju ću nastaviti nakon vašeg odgovora. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:08:47)

Hvala.

Izvolite, gospodine Spajiću.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 16:08:53)

Uvaženi poslaniče Kneževiću,

Imam potpuno saosjećanje sa vašim opozicionim mandatom i vremenom kad ste vi i kolege iz koalicije Za budućnost Crne Gore bili u opoziciji u ovoj državi i podsjetilo me je na jednu stvar koju sam zaboravio da kažem. Tretman opozicije danas i tretman opozicija prije samo pet godina su nebo i zemlja. Ima li neko iz današnje opozicije da se plaši da će

biti maltretiran, da ga prati državna služba ANB, da ga policija maltretira, da ga zaustavlja policija, da ga hapse radi nekih banalnosti, da mu majku hapse radi banalnosti, da zbog postova na fejsbuku neko odgovara? Sjećate se tih vremena. Evo ja se sjećam. Bio sam u Singapuru, tačno je, ali sjećam se tih vremena odlično. Samo poredite taj podatak. Kažu nema podršku, ovaj nema podršku, sad su svi slobodni da kažu šta god žele. Ljudi su slobodni. Živjela sloboda. Mogu konačno da kažu šta god žele. To nije bio slučaj prije samo četiri - pet godina. Ljudi su maltretirani, zatvarani po političkoj osnovi, prebijani, koristio se ovaj "bermudski trougao" državni aparat da se maltretira opozicija, da se preplaše građani. Vidjeli smo kako je policija to koristila, fastastičnom saradnjom sa Europolom. Mi smo dobili podatke od Europa ko je iz policije sarađivao sa kriminalnim službama, a i ti su takođe sarađivali sa određenim političarima iz tadašnje vlasti. To su te perjanice tadašnje vlasti bile, a ti ljudi su imali direktni kontakt sa najgorim kriminalcima u ovoj državi. Znači, to je taj trougao koji smo jedno po jedno krnenuli da oslobađamo od policije, tužilaštva prvo, pa od policije, pa ćemo nadamo se i sudstva, jer bez toga nema ulaska u Evropsku uniju. To je vladavina prava koja se očekuje od nas. Neko kaže imate institucionalnu prednost sada kao vlast. Nemamo na način na koji ste vi iz opozicije tada imali, jer mi ne koristimo vlast da gazimo opoziciju. Mi koristimo vlast da bismo sproveli programe koji su dobri za sve. Evropa sad 1 je program koji je bio dobar za sve, Evropa sad 2 je program koji je dobar za sve, Velje brdo je program koji je dobar za sve građane i državljane Crne Gore. Mi ne gazimo nikoga u ovoj državi. Ova država je slobodna, najzad slobodna, a institucije iz "bermudskog trugla" se polako, ali sigurno oslobađaju. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:12:01)

Izvolite, gospodine Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (22.11.24 16:12:05)

Zahvaljujem, gospodine Spajiću. Moram reći da sam veoma zadovoljan vašim odgovorom, tako da ću zamoliti da me neko prevede preko ceste danas nakon ovog današnjeg Premijerskog sata, jer vi i ja smo često imali različite stavove oko mnogih pitanja i drago mi je što dijelimo isti stav nezvezano samo za ovo pitanje koje sam postavio, nego za činjenicu da se nakon 2020. godine nije vodio nijedan politički i revanšistički

postupak protiv političkih protivnika koji su sada u opoziciji. Da ja nastavim ovo plivanje u "bermudskom trouglu".

Pošto sam zastao na 2019. godini da vam kažem, kada je došlo do onih promjena u tužilaštvu 2022. godine jedan od aktuelnih tužilaca dobija kancelariju zamjenika tadašnjeg Milivoja Katnića, Saše Čađenovića, i na njegovom računaru nailazi na fajl u kojem piše "škart". Taj čovjek otvara taj fajl i u tom fajlu senalazi 18 pitanja i 18 napisanih odgovora, evo ih ovdje, ja sam ih malo osjenčio, na engleskom jeziku, za (prekid) ... Džozefa Asada. Između ostalog u ovom fajlu se od njega traži da prizna da je bio angažovan od strane Demokratskog fronta kako bi 16. oktobra 2016. godine izvršio državni udar i vratio ove Romanove na panslavenski presto. Pošto ovaj gospodin Asad nikoga ne poznaje iz Demokratskog fronta, ovi ljudi, dobri ljudi iz Tužilaštva, šalju mu i fotografije da izabere i evo vam fotografije koje su poslate ovom Džozefu Asadu, originalne. Evo prva fotografija Andrija Mandić, ovo su fotografije sa vozačke dozvole. Kažu, biraj Andriju Mandića. Evo vjerovali ili ne, ovo sam ja, imam kosu kao Denis Bergkamp, onaj reprezentativac bivši Holandije, iako su mislili da samo Dritan ima lokne. Evo ga Predrag Bulatović, još ga niste politički ubili na ovim stanicama, dakle i on je bio u ovom fajlu, evo ga profesor Branko Radulović, evo ga Mihailo Čađenović, vozač Andrije Mandića, evo ga jedan čovjek koji je za sve u pravu Nebojša Medojević, naš kolega iz tadašnjeg Demokratskog fronta, evo ga Jole Vučurović, vidite ovaj pogled zabrinutog ropera, na žalost ovdje je i fotografija našeg pokojnog kolege Janka Vučinića, evo ga i Milutin Đukanović i evo ga i Slaven Radunović, a bila je i fotografija pokojnog kolege Koče Pavlovića. Oni kažu Džozefu Asadu nema veze što ih ne poznaješ, biraj od ovih 10-11 funkcionera Demokratskog fronta, makar dvojicu, da ih optužiš da su bili uključeni u državni udar. Ovaj Džozef Asad, gospodine Spajiću, odbija da to učini a onda dolazimo do toga da oni zbog toga što je odbio da to uradi podižu crvenu Interpolovu potjernicu protiv njega i određuju mu pritvor, ne samo za njega nego i za sve ove bivše agente CIA, FBI, Mosda i MI6, i Džozef Asad biva po crnogorskoj crvenoj Interpolovoj potjernici, odnosno Milivoja Katnića, uhapšen u Dubaiju.

Šta se tad dešava? Tad Zoran Pažin potpredsjednik Vlade i ministar pravde zajedno za Milivojem Katnićem i sa Sašom Čađenovićem poziva njegovog britanskog advokata Tobija Ketmena da dođe u Podgoricu i da napravi nagodbu sa Džozefom Asadom na način da će mu ukinuti crvenu Interpolovu potjernicu ako upre prstom u Andriju Mandića i mene. Pošto to Džozef Asad nije uradio, on polako postaje osumnjičeni doživotno zajedno sa svim ovim ljudima, a njegov advokat, dakle britanski advokat Tobi Ketmen, daje izjavu ovjerenu pred tumačem za engleski jezik koja je

kasnije bila povod zašto je on saslušan u Specijalnom državnom tužilaštvu. Ja ću sada pročitati samo djelove iz te izjave - Tokom sastanka sa Zoranom Pažinom, Milivojem Katnićem i Sašom Čađenovićem postalo je jasno da crnogorski organi vlasti ne žele da gone gospodina Asada, već su umjesto toga željeli do on bude svjedok u slučaju pokušaja državnog udara protiv vodećih članova koalicionih partija političke opozicije uključujući Andriju Mandića i Milana Kneževića. Tokom ovog sastanka pristup crnogorskih organa vlasti bio je veoma agresivan, naročito zamjenika premijera. Zamislite gospodina Pažina koga svi doživljavaju kao čovjeka koji popodne svira klavir, prevodi sa jevrejskog Toru na novocrnogorski, jer sam ja njega već ranije upoznao kao dio programa obuke, koji je bio veoma kritičan po pitanju mog uplitanja u zastupanje gospodina Asada ili drugih lica, dakle on mu kao ministar pravde ne dozvoljava ni da brani Džozefa Asada, ko bi rekao za Pažina, za koje su oni vjerovali da su upleteni sa političkom opozicijom, licima koja su htjeli da se umiješaju u takozvani planirani državni udar.

Dakle, gospodine Spajiću, ovo je samo jedan dio onoga što je Tobi Ketmen u 44 kratka poglavlja u svojoj izjavi kako su Zoran Pažin, Milivoje Katnić, Saša Čađenović, a mi osnovano sumnjamo, a to piše u izjavi da je to radio i Srđan Darmanović, kreirali i vodili postupak za takozvani državni udar. Kada je Tužilaštvo nakon ovih svih naših pres konferencija formirano predmet protiv njih trojice, Zoran Pažin kaže da mi lažemo. Ali Zoran Pažin ima problem sa Specijalnim državnim tužilaštvom jer ga je ono pod brojem KT-S br. 98/24 označilo kao osumnjičenog za djelo protiv nezakonitog uticaja iz člana 422 stav 2 Krivinog zakonika Crne Gore i protiv Milivoja Katnića i Saše Čađenovića za produženo krivično djelo zloupotreba službenog položaja. Mi samo očekujemo da vi, gospodine Spajiću ili gospodin Ibrahimović, ovu dvojicu osumnjičenih od kojih je jedan već zvanično osumnjičen, to je Zoran Pažin, da drugi mora biti osumnjičen ako je pravde, to je Srđan Darmanović, povučete iz članstva u Venecijanskoj komisiji. Oni su sad član i zamjenik člana u Venecijanskoj komisiji, osumnjičeni ljudi koji su zloupotrebljavali službeni položaj kako bi se obračunali sa svojim političkim protivnicima. Pa mi doživljavamo pravosudni klimaks ako ova dvojica ljudi i dalje nastave da budu u Venecijanskoj komisiji i da posle od te Venecijanske komisije mi tražimo tumačenje za bilo koji zakon a tamo će Zoran Pažin i Srđan Darmanović da otpišu u korist Demokratske partije socijalista a ne u korist Crne Gore. Tražimo da se više ovi izviđaji završe jer traju od 27. marta 2022.godine, mi ulazimo u treću godinu u martu 2025. godine i ovo nije nikakav pritisak ni na sudstvo, posebno ne na Tužilaštvo, jer Tuilaštvo vodi ovaj postupak, ali

je vrijeme više da neko ispliva iz ovog "bermudskog trougla" ili makar nas da podavite, nema potrebe da funkcionišemo.

Na samom kraju, nije usko vezano za ovu priču, ali pošto smo bili optuženi da želimo da vratimo Romanove na carski presto, nakon što je došlo do globalnog zaoštavanja na relaciji Sjedinjene Američke Države i Rusija, jer je Džo Bajden odobrio korišćenje dalekometnih raketa, a Rusija je već upotrijebila neke interkontinentalne balističke rakete, mene građani Crne Gore zabrinuto pozivaju i pitaju šta da se radi, posebno oni proruski nastrojeni, i pitaju me ima li šanse da oni preteknu, jer smo mi legitimna meta sad Ruske Federacije, ukoliko dođe do upotrebe bilo koje rakete na način što će oni označiti njihove kuće da Rusi promaše.

Želim da razočaram i proruski i proukrajinski nastrojene građane, ako Rusija pusti jednu raketu put Crne Gore svi ćemo ostati u jednu ovu "milku" od 80 grama koju su pojele kolege iz SD-a i DPS-a dok su plemisale sa vama. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:22:05)

Hvala, gospodine Kneževiću.

Dozvolio sam prekoračenje iz jednog jednostavnog razloga, jer mislim da je ovo veoma važno da čuju građani Crne Gore, kao što ću dozvoliti gospodinu Nikoliću koji se javio za riječ. On je tražio proceduralnu intervenciju.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.11.24 16:22:24)

Zahvaljujem na datoj riječi.

Mislim da i te kako ima potrebe da se čuje neko i iz opozicije, a posebno iz Demokratske partije socijalista imajući u vidu da je i predsjednik Vlade govorio o bivšoj vlasti i o nosiocima bivše vlasti vrlo negativno, a da je onda i gospodin Knežević govrio o Zoranu Pažinu koji je član predsjedništva Demokratske partije socijalista, pa je red zbog javnosti da i mi kažem neku riječ na ovu temu.

Prvo, gospodine Spajiću, kad kažete da je drastična razlika između statusa kojeg je imala bivša opozicija u periodu do 2020. godine i onog kojeg ima današnja parlamentarna opozicija, moram da vas podsjetim na osnovnu razliku, vi danas u Parlamentu Crne Gore imate konstruktivnu opoziciju. Do 2020. godine opozicija većinski nije bila konstruktivna. Pola

te opozicije je provelo mandat u bojkotu od 2016. do 2020. godine, druga polovina je učestvovala u radu Parlamenta i unijela atmosferu ulice u rad Parlamenta. Treba li da vas podsjetim da su u susret izborima 2016. godine i prije nego što se dogodio slučaj pokušaj terorizma, na dan izbora opozicioni prvaci, prije svega lideri bivšeg Demokratskog fronta sa svojim članstvom, organizvali blokadu grada i blokadu Parlamenta, blokadu života u glavnom gradu zbog činjenice da Crna Gora treba da postane članica NATO-a. Zaboravili ste to, vjerovatno, ali ne čudi me da ste to zaboravili pošto danas činite koalicioni savez sa koalicijom Za budućnost Crne Gore. Neka građani sude o vašoj amneziji. Ona je posljedica vaše potrebe da po svaku cijenu ostanete u fotelji predsjednika Vlade.

Nejednak nam je status i zbog toga što danas postoje dvostruki aršini u radu državnog tužilaštva, prema našem ubjeđenju. Ne postupa se jednako u slučajevima kad se targetiraju neki ljudi koji su dio bivšeg sistema ili pripadaju opoziciji u odnosu na ljude koji su vezani za današnji sistem. Treba li da idemo od nalaza budžetske inspekcije, treba li da idemo od odnosa Administrativnog odbora ove skupštine prema skidanju imuniteta određenim poslanicima? Dakle, kada govorite na ove teme, gospodine Spajiću, morate se držati argumenata. U neslobodnoj državi, u atuokratskom režimu...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:25:17)

Gospodine Nikoliću, obraćate se predsjedniku Vlade, a govorio je gospodin Knežević pa njemu se obraćajte, nemojte predsjedniku Vlade.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.11.24 16:25:33)

Privodim kraju. Budite samo tolerantni jer je bilo veliko prekoračenje od strane gospodina Kneževića, a ja vam govorim, završiću u narednih dva minuta.

Gospodine Spajiću, time završavam obraćanje vama, jer ste se vi referirali na status opozicije, u neslobodnim sistemima opozicija ne može da smijeni vlast na izborima. Ovdje je vlast 2020. godine smijenjena na izborima. Vi ste došli na vlast, a 30 godina ste bili u opoziciji zato što niste bili dovoljno sposobni da budete vlast. Rezultati izbora svi prethodni i ovi poslije 2020. godine ubjedljivo potvrđuju tu tezu.

Sad, gospodine Kneževiću, da dođem i do vas. Kazali ste da je Zoran Pažin vršio određene pritiske na neke advokate i tako dalje i pominjete

advokata koji, gle čuda, danas zastupa Duška Kneževića. Jednako kao što su vas u procesu pokušaja terorizma na dan izbora zastupali neki od onih advokata koji su branili optužene u akciji "sablja". Još jedna stvar, to što vi pokušavate da nastavite sa političkim pritiskom na pravosuđe je ključna odlika ovoga o čemu je i govorio predsjednik Vlade. Vi ste najavili da ćete vrhovnog državnog tužioca glasati tek onda kad provjerite njegov odnos prema slučaju "državni udar". To je vaš odnos prema vladavini prava, a neka građani Crne Gore sude o tome koliko ste vi na tragu principa vladavine prava. Nikad se nije dogodilo, još jedna rečenica, da su poslanici Demokratske partije socijalista, ljudi koji sjede u ovim klupama, prizivali bilo kakvu nesreću svojim kolegama. Uvijek smo imali isti princip bilo da se radi o kolegama koji dolaze iz ovih klupa ili o kolegama koji dolaze iz reda parlamentarne većine. To je civilizacijska razlika, ja mislim, u tumačenju vladavine prava i vođenju politike između vas i nas.

ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:27:44)

Hvala vam, gospodine Nikoliću, evo smo čuli vašu poruku.
Gospodine Kneževiću, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (22.11.24 16:28:06)

Gospodine Nikoliću, da smo u finskom ili islandskom parlamentu i vi i ja, pa da vam neko i povjeruje od građana Finske ili Islanda, ali vi ste bili poslanik u ovom parlamentu kada je uhapšeno 18 poslanika Demokratskog fronta bez skidanja imuniteta. Kada je zamjenik direktora policije izvjesni Blagojević ovdje uletio i rekao "hapsi marvu". Strpali su nas u marice samo zato što smo se suprotstavili donošenju Zakona o slobodi vjeroispovijesti, a meni ste ovdje toliko puta skinuli imunitet da više ne znam da li sada imam imunitet ili nemam. Odavde sam pošao u zatvor četiri mjeseca, odavde sam pošao u kućni pritvor četiri mjeseca, ovdje sam živio 15 dana zato što su Viši i Apelacioni sud donijeli odluku da imunitet poslaniku crnogorskog parlamenta traje isključivo u plenarnoj sali, a da nakon izlaska iz plenarne sale se može organizovati safari na poslanike opozicije. Gospodine Nikoliću, mi smo 2015. godine protestovali za formiranje prelazne vlade i održavanje prijevremenih parlamentarnih izbora, a ne zbog ovoga što ste vi saopštili i 2016. godine smo vas, gospodine Nikoliću, pobjedili na parlamentarnim izborima uprkos vašoj montaži državnog udara gdje vam je bio cilj da smanjite izlaznost, što ste u

konačnom i uradili za pet do sedam odsto, ali i bez toga niste imali dovoljno za parlamentarnu većinu, nego ste uplašili stranke nacionalnih manjina da ne idu sa nama jer su već krenule konstrukcije medijske a kasnije i tužilačke da ćemo se Andijra Mandić i ja naći u državnom udaru.

Vaš član predsjedništva, a bivši potpredsjednik Vlade i ministar pravde nema problem sa Andrijom Mandićem i sa mnom, on ima problem sa Specijalnim državnim tužilaštvom, jer ga je ovo Specijalno državno tužilaštvo označilo kao osumnjičenog. Ovaj gospodin Pažin ima i problem sa ovim gospodinom Ketmenom, znate iz kog razloga, gospodine Nikoliću? Zato što je ovaj gospodin Ketmen obučavao tužioce iz vremena Katnića i Stankovića i Ranke Čarapić na programima obuke širom regiona. Nisu zvali ni mog advokata Radosavljevića niti Andrijinog advokata Jovanovića, nego su zvali ovoga Tobija Ketmena. Kad ovaj Tobi Ketmen kaže da ga je Zoran Pažin saslušavao u njegovoj rezidenciji u vili Gorica, a Tužilaštvo je provjerilo evidenciju ulazaka i uvjerilo se da je Tobi Ketmen bio u vili Gorica nekoliko puta na saslušanju kod Zorana Pažina, dolazimo do toga da ste vi od 2016. godine potpuno nelegitimno na vlasti jer ste organizovali državni udar želeći da osudite Andriju Mandića i mene kako biste zabranili Demokratski front. Sama činjenica da je jedan od službenika Specijalnog policijskog odeljenja dobio na revers 50 automata "kalašnjikov" od tadašnjeg državnog sekretara Ministarstva unutrašnjih poslova Dragana Pejanovića da ih stavi u zamrzivač i da ih prikaže da smo ih Andrija Mandić i ja zajedno sa generalom Bratislavom Dikićem postavili tamo da bi izvršili državni udar, najbolje govori o tome da svi ti ljudi treba krivičnopravno da odgovaraju i da je malo da na ovoj listi osumnjičenih budu ova trojica.

Sad kada govorimo o toj 2016. godini, da nije bilo kakvog okupljanja, da nije slomljen jedan prozor, da nije ispaljen jedan metak, da nije bačena jedna petarda. Znate li šta je bilo pokušaj terorizma? Ono što ste vi uradili na Belvederu. To je pokušaj terorizma, i niko nije odgovarao. Da smo mi to radili tada bili bismo strijeljani, policija bi pucala u nas kao što nije imala nikakve milosti perema nama 2015, 2016. i svih onih godina protesta. Pucalo se na helikoptere, bilo je vatrenog oružja, blokirali ste magistrale i niko krivično pravno nije odgovarao. Ja sam odgovarao, dobio sam sedam mjeseci zatvora zbog gurkanja sa policajcem od 150 kilograma. Šta je dobio Veselin Veljović? Da nije presuđen? Je li on probio kordon policije zajedno sa još nekim ljudima iz političke grupacije koju ste predvodili i ljudima koji su bili tamo. Tamo su vam bili i Neno Kaluđerović, tamo vam je bio vjerovatno i Zvicer i mnogi drugi su vam bili tamo. To vam je klasičan obrazac terorizma u pokušaju. Zbog toga, da je bilo tužilaštva, trebalo je da odgovarate, ne konkretno vi nego oni koji su sprovodili taj terorizam u

pokušaju. Ni Andrija Mandić ni ja nikad se nismo zaklanjali ni iza koga. Svaki protest smo prijavili Andrija Mandić, Mićo Đukanović, Nebojša Medojević i ja od 2015. godine do današnjeg dana. Nikome nismo rekli ajte vi, mi ćemo za vama, nego smo uvijek govorili idemo mi, ajte vi za nama. U tome je razlika između vas i nas. Tek kada to budete naučili moći ćete da budete u poziciji da se primaknete vlasti, gospodine Nikoliću.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:33:24)

Hvala vam, gospodine Kneževiću.

Gospodine Nikoliću, morate da imate razumijevanja i za sve ovo kroz šta smo prošli, a vjerujte, branite neodbranljivo.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.11.24 16:33:40)

Ne branim, gospodine Mandiću, neodbranljivo, branim principe. Jednako kao što vi kažete da ste u toj neslobodnoj Crnoj Gori pokušavali da branite svoja prava, podsjećam vas da ste se vi u toj neslobodnoj Crnoj Gori suočili sa oslobađajućom presudom u drugom stepenu.

Kažete za Specijalno državno tužilaštvo da izviđa radnje u odnosu na Zorana Pažina. Specijalno državno tužilaštvo je, gospodine Kneževiću, ostalo pri optužbama i u vašem slučaju.

Treće, poznajem gospodina Pažina i gospodina Darmanovića. Siguran sam da ti ljudi nikad ništa nijesu uradili mimo prava i osnovnih principa pravde. Vi možete da imate sumnju i sve što sumnjate postoje institucije i to procesuirajte prema institucijama.

Što se tiče 2016. godine i pokušaja terorizma na dan izbora, sljedeći put, gospodine Kneževiću, kada sretnete Aleksandra Vučića, i vi, i gospodin Andrija Mandić, pitajte ga šta je to strašno što je vidio u podacima obavještajnih službi, a dostavljeno mu je u susret parlamentarnim izborima 2016. godine.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.11.24 16:35:16)

Hvala, gospodine Nikoliću.

Vraća se premijer.

Pamtimo i tu drugostepenu presudu i Sky prepisku no limit, koliko je bio spreman da da organizovani kriminal novca samo da mi budemo

presuđeni u drugom stepenu. Srećom, postojale su i sudije koje nisu bile spremne da prihvate novac organizovanog kriminala.

Gospodine Spajiću, završili smo ovu važnu stvar. Procjenjujem da imate pravo na komentar. Hoćete li ga koristiti?

Sada riječ ima gospodin Bogdan Božović. Izvolite, gospodine Božoviću.

BOGDAN BOŽOVIĆ (22.11.24 16:36:04)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi premijeru, dame i gospodo poslanici,

Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li biste podržali izmjene i dopune Zakona o Fondu rada kako bi se unaprijedila zaštita zaposlenih kojima poslodavac nije uplaćivao doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje za sve godine radnog staža nad kojim je pokrenut stečajni postupak od nadležnog državnog organa?

Želim samo na startu da napomenem da smo koleginica Kaluđerović i ja prije par mjeseci predali u zakonsku proceduru upravo Predlog za izmjene i dopune Zakona o Fondu rada. Otkada nam je potvrđen mandat u Skupštini Crne Gore istinski se trudimo i ulažemo maksimalne napore da se bavimo temama i pitanjima koja se tiču životnog standarda, zaštite prava radnika itd. Da to nije samo stalo kao verbalni dio našeg nastupa u skupštinskim diskusijama, mi smo uputili brojne predloge zakona ka Skupštini Crne Gore koji su na kraju usvojeni, nebrojeno puta smo djelovali amandmanski kako bi se unaprijedila određena zakonska rešenja, a samo neke od njih ću navesti.

Dakle, uputili smo u skupštinsku proceduru, to je na kraju usvojeno i podržano je od strane opozicije i vlasti, zakone koji se tiču bivših radnika KAP-a, lučko-transportnih radnika iz Luke Bar, ta tema je sada posebno aktuelna, zatim izmjene i dopune Zakona o radu u okviru kojih je smanjeno maksimalno trajanje ugovora na određeni period s 36 na 24 mjeseca. Vjerujem da ćemo na narednoj sjednici imati na dnevnom redu izmjene i dopune Zakona o radu koje se tiču produženja porodiljskog odsustva. To je nešto po čemu je Socijalistička narodna partija prepoznata od svog osnivanja kada je u pitanju djelovanje u Skupštini Crne Gore. Na to nas negdje obavezuju podaci koje smo dobili iz popisa gdje imamo značajna demografska kretanja. Veliki broj pogotovo mladih ljudi se zbog samih uslova života u našem društvu odlučilo da napusti Crnu Goru.

Kada govorimo konkretno o Fondu rada, napomenuo bih da je 2020. godine donijet Zakon o Fondu rada gdje on treba, prije svega, da služi kao

garantna institucija zaposlenima kojima nisu uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje. Svi znamo kakve su posledice u tom slučaju da brojni radnici nisu bili u mogućnosti da ostvare pravo na penziju, a ako su ga ostvarili penzije su bile značajno niže u toj situaciji.

Osnovni motiv da mi u suštini uputimo ovakav predlog u skupštinsku proceduru jesu radnici koji su žrtva prevashodno tranzicionog perioda kojima neodgovorni poslodavci nisu uplaćivali redovno doprinose zbog kojih nisu mogli da ostvare pravo na penziju. Svakako je u tom procesu bilo propusta i nadležnih državnih organa zbog čega je došlo do takve situacije, a posebno su bili ranjivi oni radnici kod kojih je privredni subjekat prestao da postoji.

Iz tog razloga negdje smatram da je naša dodatna obaveza da sve učinimo kako bismo pomogli tim ljudima. Taj naš zakonski predlog treba, prije svega, da proširi djelatnost, odnosno nadležnosti Fonda rada, da omogući da oni mogu da vode postupak i donose odluke i u slučajevima kada je privredni subjekt insolventan i prestao da postoji. Ako govorimo o potrebnim finansijskim sredstvima za tako nešto, naglasicu samo da od 2019. do 2023. godine Fond je prihodovao oko 16 miliona eura, a imao je svega četiri miliona eura rashoda.

Dakle, svake godine od 2019. u decembru mjesecu Fond je vraćao nepotrošena sredstva u budžet Crne Gore. Ako govorimo o tome da li postoje takvi primjeri i praksa u zemljama Evropske unije u regionu, kazaću vam da ima, konkretno u Hrvatskoj, da već kod njih Fond u skladu s njihovim zakonodavstvom ima ta ovlašćenja.

Nadam se da ćemo, kada bude taj predlog na dnevnom redu, dobiti kao u prethodnim slučajevima podršku od kolega iz vlasti i opozicije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:40:13)

Zahvaljujem kolegi Božoviću.
Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 16:40:18)

Hvala.

Kolega Božoviću, mislim da je ovo veoma bitno pitanje, šteta što je prije kraju današnje sjednice, mislim da nas je umor polako stigao. Samo ću kratko odgovoriti da treba s resornim ministrima da se sjedne i da se

pronađe najbolje rešenje koje će uvažiti i fiskalnu održivost, ali i legitimne ciljeve koje ste vi naveli. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:40:45)

Zahvaljujem premijeru.

Pravo na odgovor ima kolega Božović. Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (22.11.24 16:40:51)

Razumijem svakako da je umor stigao vas i sve nas po malo. Smatram da je ovo svakako značajno pitanje. Vi ste negdje u odgovoru dosta detaljno odgovorili na njega, smatram da je bilo korisno i građani da čuju, ali u redu.

Takođe, prije nekoliko dana vidjeli smo da je Vlada donijela odluku, što posebno pozdravljam, da obešteti bivše radnike KAP-a, ako se ne varam, kada je u pitanju stambeni fond. Postoje brojni primjeri kada su u pitanju druga preduzeća na teritoriji Crne Gore, konkretno preduzeće iz Kolašina Impregnacija AD, takođe sam vam postavio to pitanje na jednom od prethodnih premijerskih satova. Nadam se da ćemo postojati neko sistemsko rešenje kako ova odluka koja se tiče bivših radnika KAP-a ne bi bila izuzetak već kako bi i ostali radnici koji su radili u privrednim subjektima, a koji su izgubili, na žalost, sredstva koja su uplaćivali za stambene fondove bili obeštećeni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:41:43)

Zahvaljujem kolegi Božoviću.

Imate li komentar? Nemate.

Idemo dalje.

Riječ ima poslanik Artan Čobi. Izvolite, kolega.

ARTAN ČOBI (22.11.24 16:42:05)

Simultani prevod sa albanskog jezika: *Hvala. Poštovana potpredsjednice, poštovani premijeru, drage kolege, želim da vam čestitam*

22. novembar Dan kongresa u manastiru. To je Dan albanskog alfabeta. Danas sam postavio pitanje oko mosta na Bojani.

Predsjedniku Vlade Crne Gore gospodinu Milojku Spajiću, postavio sam poslaničko pitanje:

U kojoj je fazi projekat izgradnje mosta na Bojani koji će povezati Ulcinj i Velipoju? Da li je u tom pogledu napravljen neki napredak, odnosno da li je saglašen konačni projekat sa Albanijom i kada će početi zvanični radovi"?

Polazeći od širokog javnog interesa za izgradnju mosta na Bojani koji će povezati ne samo dva grada već dvije veoma posjećene turističke destinacije, postavljam vam pitanje u vezi s napretkom realizacije ovog projekta. Jer, ne vidimo da se preduzima bilo kakva konkretna akcija u tom pravcu. Prema informacijama kojima trenutno raspolažemo, most na Bojani je imao rok završetka radova do avgusta ove godine, ali do sada nemamo informacije šta je urađeno po tom pitanju.

Da podsjetim da ovaj most nije samo sredstvo koje povezuje Crnu Goru i Albaniju nego je od izuzetne regionalne i evropske važnosti jer se očekuje da kao dio Jadransko-jonske magistrale poveže evropske i balkanske države. Ova povezanost će biti dodatni podsticaj za razvoj turizma i za Ulcinj i za cijelo crnogorsko primorje. Izgradnjom mosta razdaljina između Ulcinja i Velipoje skratila bi se na samo jedan kilometar. Ta udaljenost je trenutno 73 km. Kako je najavljivala prethodna Vlada, most će spajati 34 km pješčane plaže koju godišnje posjetio oko 530.000 turista, što predstavlja izuzetnu turističku vrijednost i ogromnu privrednu priliku. Stoga, interesovanje ljudi je veliko. Svako dalje odlaganje ovog projekta bi predstavljalo značajan ekonomski i turistički nedostatak.

Takođe, obaviješteni smo da je za ovaj projekat u kapitalnom budžetu za 2025. godine opredijeljeno deset miliona eura. Smatramo da bi građani i cjelokupno javno mnjenje trebalo što prije da sazna da li će ideja izgradnje mosta na Bojani biti realizovana tokom 2025. godine. Nadam se bliskoj saradnji s Albanijom, u realizaciji Ugovora Crne Gore i Albanije koji je ratifikovala i ova Skupština. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:45:22)

Zahvaljujem kolegi Čobiju.

Riječ ima premijer. Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 16:45:29)

Hvala kolegi Čobiju.

Prvo bih jednu ekskluzivu danas da kažem, da upravo pripremamo sastanak s premijerom Ramom. To će biti jedna od tema koje ćemo definitivno proći. Taj most je jedan od prioriteta za budžet za 2025. godinu. Kao što ste vidjeli, odvojen je značajan novac od deset miliona eura. Ukoliko bude potrebe, imamo spremnost Ministarstva finansija da iz rezerve dodamo dodatni novac ukoliko dinamika izvođenja radova bude brža nego što smo očekivali. Tako da imate aspolutnu spremnost izvršne vlasti da taj projekat dovede do kraja.

Mislimo da je jedna sramota da Crna Gora i Albanija, jednostavno da je Ulcinj umjesto opštine koja treba da povezuje dvije zemlje i s druge strane Velipoje, to su dvije opštine koje treba da povezuju naše dvije prijateljske zemlje, na žalost one su se razdvajale jer nije postajao adekvatan prelaz preko rijeke Bojane, nije postojala adekvatna saobraćajna veza. Na žalost, vi ste morali da idete do Skadra, pa se od Skadra spuštate na jug, što je bio apsolutni apsurd imajući na umu sve ove brojke koje ste pomenuli.

Takođe, moram da pomenem jedan ekstremno bitan projekat za Opštinu Ulcinj. To je Jadransko-jonski autoput, to je interkontinentalni autoput. To je najbrža konekcija između Londona na dalekom Zapadu do Dubaija, Emirata, Indije i drugih azijskih destinacija. To će da bude jedan koridor koji je ne samo evropskog karaktera nego, kao što sam rekao, interkontinentalnog karaktera.

Zbog toga, Opština Ulcinj dobija izuzetno značajno mjesto u koridorima koji prevazilaze čak naš kontinent. Taj projekat, kao što vidite, Monteput transparentno objavljuje, sve procedure i sve korake koji se sprovode da bi se taj projekat izgradio. Tako da ćemo vrlo brzo ući u tender za idejni projekat, pa onda i za izvođenje tog vrlo bitnog saobraćajnog koridora. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:47:50)

Zahvaljujem premijeru.

Izvolite, kolega Čobi. Imate pravo na komentar.

ARTAN ÇOBI (22.11.24 16:48:01)

Zahvaljujem na odgovoru. Jasno je da bez koordinacije s Albanijom ovaj projekat se ne može realizovati, i to je sasvim prihvatljivo, ali mi nije drago da čujem da neki strateški projekti u Crnoj Gori još čekaju prostorni plan. O ovom planu se priča već nekoliko godina, ali nijedna Vlada nije uspjela da ga završi do kraja. Nije mi jasno je li izrada ovog plana stvarno toliko komplikovana ili na to utiče interes raznih grupa. Ne moram da vam objasnim koliko je važno da se izrada tog plana konačno završi. Očekujte da neko moje naredno poslaničko pitanje bude vezano za ovaj problem.

Takođe, ako dozvolite, dodatno pitanje što sam postavio u maju vezano za dionicu Vladimir - Ostros. Izuzetno značajan dio za stanovnike Ulcinja i barske opštine tj. područja krajine je rekonstrukcija puta Vladimir - Ostros. Uprava za kapitalne investicije je završila glavni projekat i reviziju projekta. Sada ostaje otvaranje tendera. Ako nam možete pružiti neke informacije kada bi to bilo moguće ostvariti.

Naime, tokom Premijerskog sata u maju sam vam postavio pitanje u vezi ovog puta koji je u veoma lošem stanju, bez mjera sigurnosti i asfaltom koji je star više od 50 godina. Ako se ne interveniše taj put će predstavljati životni rizik za sve putnike kao što se, na žalost, u prethodnom periodu i pokazalo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:49:57)

Zahvaljujem, kolega Čobi.
Imate li odgovor? Izvolite, imate pravo.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 16:50:04)

Evo, kolega Čobi, radi građana. Ovo je, i pored umora, stvarno bitno pitanje. Jer, vi znate da smo negdje i na početku mandata izašli u susret barskoj opštini koja je kandidovala jedan od tih projekata, iako ona zahtijeva i sudjelovanje s ulcinjskom opštinom. Tako da smo apsolutno svjesni bitnosti tog projekta.

Trenutno Uprava za katastar radi procjenu vrijednosti zemljišta i vrlo brzo će se ući u eksproprijaciju, potrebno je da se proglaš javni interes. Nadamo se da ćemo to do kraja godine ili početkom sledeće godine završiti i da će moći da se ide u sledeći korak, u raspisivanje tendera. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 16:50:50)

Zahvaljujem.

Ne želite komentar više? U redu.

Poslednje pitanje za danas ima poslanik Mehmed Zenka. Izvolite, kolega.

MEHMED ZENKA (22.11.24 16:51:06)

Hvala, gospođo predsjedavajuća.

Dame i gospodo poslanici, poštovana crnogorska javnosti,

Moje pitanje je, gospodine predsjedniče:

Hoće li Ulcinj doživjeti pravedno rešenje po pitanju granica Morskog dobra? Mislite li da je krajnje vrijeme da se nepravda vezano za ovo pitanje konačno riješi?

Od svega ovoga što ste odgovorili, predsjedniče, meni je privuklo pažnju da je Vlada stava da u određivanju granica Morskog dobra nije bilo neke diskriminacije prema Opštini Ulcinj i, ako je bilo, tražite kroz argumentaciju da to zajednički prodiskutujemo.

Prije svega, želio bih da mome narodu Albancima čestitam 28. novembar Dan zastave. Inače, slavim dvostruki rođendan jer taj dan sam se i oženio.

Poštovani predsjedniče, tražili ste argumente. Nemam, na žalost, vremena da o svim tim argumentima govorim jer će mi trebati pola dana, nego ću se koncentrisati na ono najbitnije što nas tangira više od tri decenije. Prvo, dubina granice Morskog dobra, poštovani predsjedniče, od jednog kilometra do osam kilometara u dubini, počev od Velike plaže đe je na jedan kilometar, pa do Bojane đe idu račve na osam kilometara. Prihodi i ulaganja u Opštini Ulcinj i kvalitet tih ulaganja. Poštovani predsjedniče, jedan od velikih argumenata i nepobitnih argumenata je za tri decenije iz Opštine Ulcinj je Morsko dobro prihodovalo 50 miliona eura, a uložilo jedva tri do četiri miliona eura. Ako vam treba veći argument ne znam. Ako ovo nije genocid nad prihodima jednog grada i investicijama jednog grada, ne znam šta je to.

Drugo, tražio sam odgovor i od bivšeg ministra turizma i od Morskog dobra koliko je prihodovano od Opštine Ulcinj zadnjih deset godina. Rečeno mi je deset miliona, a ja ću vam reći da su mi dali falsifikovani podatak. Samo 700 baraka u Bojani po 3.000 eura prosjek, to je dva miliona i sto. Pedeset plaža po 20.000 eura, to je milion eura. Evo tri miliona i sto. Znači, za četiri godine dvanaest miliona. Oni meni daju

podatak deset miliona. Ono što su investirali sve su ostavili polovično. Lučica - polovična investicija, ostalo je 20% radova. Danas je Lučica koja je koštala milion eura nefunkcionalna. U najmanjem nevremenu ne može nijedna barka unutra ući. Preko puta nje imamo jednu drugu lučicu koja je sto godina stara i kud i kamo funkcionalnija od ove što su ovi napravili polovičnu investiciju.

Gospodine predsjedniče, valja provjeravati ove podatke. Napravljen je navoz koji košta, po tim ciframa što navodi Morsko dobro, 60.000 eura. Ako 300 kubika kamenja košta 300.000 eura, pozivam vas sve da dođete i da se uvjerite. To je činjenično stanje đe se može čistim okom da se provjeri da li to košta toliko ili ne. Plato, gospodine predsjedniče, milion eura, pomenuo sam i bivšem ministru. Čak mi je bivši ministar kada sam ga prozvaao da provjeri cifru ili ta ulaganja rekao mi je da, prema njegovim stručnjacima iz Ministarstva, ne košta više od 300.000. Opet polovično, na pola je ostavljeno. Najmanje nevrijeme to postaje bazen.

Drugi argument. Je li moguće, predsjedniče, da manje minimarine po gradovima Crne Gore pripadaju opštinama, a Ulcinju nijedan obični plato ne pripada nego opet gazduje Morsko dobro. Pitam vas s ljudske strane, nema navijanja ođe. Parapetni zid napravljen, bog ti ga zna koliki je bio taj račun, nedovršen. Valjda su ostavili da pored toga zida po metar i po ili po metar neasfaltirano evo deset godina, pa da vrijeme učini svoje, pa da voda sruši taj zid, pa da bude još jedno ulaganje. Trideset godina se odvojilo za revitalizaciju Borove šume po 40-50 hiljada eura. To je 500 hiljada eura. Igrom slučaja, vodio sam i šumarstvo i znam što znači revitalizacija šuma i koliko može da košta i koliko može, ako su se investirale tih 500 hiljada eura da utiču na revitalizaciju te šume. Ta šuma propada svakim danom, ne da prosperira nego propada.

Pitate me, predsjedniče, đe je diskriminacija. Je li moguće da jedan grad koji je prije 100 godina, ponovio sam ođe koliko puta, imao 400 plovniha objekata od jednog vagona do 300 vagona, čak je imao i svoje brodogradilište, sad nemamo ni 400 pasara - malih barki. Umjesto da se napravi pomorska škola u gradu koji pored Kotora ima najveću pomorsku tradiciju, nemamo ništa od toga. Kada je formirana Barska plovidba od pet brodova pet kapetana je bilo Ulcinjana. Kadrovi su trebali. Sada od 200 kapetana duge plovidbe što smo imali nemamo ni deset. Ako vidite pravdu u ovome blago vama, a teško nama.

Imate na kraju zajednički skaf svih opština koji su nezadovoljni ovim Zakonom o Morskom dobru. Prije par dana je bilo iako su se druge opštine kud i kamo u boljem položaju nego što je Ulcinj. Zar vam nije jasan pokazatelj da od tri, četiri miliona eura koje ubirate godišnje, zar ne bi bilo ljudski i po božijoj i ljudskoj pravdi da barem pola toga bude namjenski

uloženo u taj grad će su ubirana ta sredstva. Sistemski se rušio Ulcinj, i finansijski, i tradicionalne vrijednosti je izgubio tako što su apsolutno imali jedan tretman da se što više te tradicije uništi da bi se uništio duh jednoga naroda koji živi u tom gradu.

Gospodine predsjedniče, vi ođe imate još jedan, mislim da je korektan, kada kažete da kroz dijalog treba da riješimo te probleme koje imamo. Mi tražimo taj dijalog, iskren dijalog i iskren dogovor da se napokon ova nepravda koja je preko tri decenije i koja se vrši nad jednim gradom. Znate li kako su se znale mijenjati granice u Ulcinju. Ove godine je ovaj dio pod Morskim dobrom, iduće godine je bio pod opštinom. Kako je kome trebalo tako su crtane linije Morskog dobra po Ulcinju.

Još jedan podatak koji sam često ovdje pomenuo koji treba da služi za primjer kakva je pravda bila sprovedena naspram Ulcinja i drugim opštinama. U Kručama, granica s Barom, ista kuća i isto imanje, pola granice je bilo usred kuće i imanja. Ono što je bilo u Ulcinju morsko dobro, ono što je bilo u Baru bilo je opštinsko dobro. Je li vam to pravda ili nekome liči to na pravdu? Kao stanovnik Ulcinja i starosjedjelac od starih porodica ulcinjskih zajedno s mnogim porodicama Ulcinja, kako ćemo da razmišljamo da je to učinjena greška, da je i tu neko pogriješio. Jer, tri decenije se mi pozivamo na ovo što danas zborim. Svake godine je gore i gore. Izvinjavam se, ali pošto ste dali Kneževiću mnogo vremena dajte i meni pošto sam zadnji.

Umjesto da Bojana bude brend za čitav Jadran kao što je nekad bio Herceg Novi, kao što je bilo nekad Ostrvo cvijeća, napravili su kumbulj od Bojane, rasulo od Bojane, ne zna se ni ko pije ni ko plaća. Crtaju se objekti kako se kome hoće i kako ko ima prijatelje po Morskom dobru. Tamo piše mirna zona, a muzika do ujutru, ne mogu gosti od toga spavati, koliko je gostiju otišlo iz Bojane. Nemojte zaboraviti da su u toj Bojani bile čuvene svjetski poznate ličnosti kao što su Hamilton vozač Formule 1, Rita Ora i mnoge poznate ličnosti iz Srbije i mondenskog svijeta, ali to nismo znali da sačuvamo. Sa time ne gazduje Opština Ulcinj. Zato gospodine predsjedniče pozivam vas da u što kraćem roku sazivate te čelnike tih gradova. Moram priznati i ovo i kad je bilo podjela prije ovoga između Morskog dobra i Opštine Ulcinj i tad je Opština Ulcinj nenamjenski potrošila ta sredstva. Znači, tu je greška i Ucinjana, tu je greška i gradonačelnika Ulcinja svih redom koji nisu znali da lupaju rukom o sto i da kažu dosta više ne može, nego svi su bili šićardžije i igrali se politikanstva. Nisu znali, nisu imali hrabrosti ili nisu željeli ili nisu umjeli da zaštite interes svoga grada i svojih mještana. Da ne zapostavim, znate li koliko to zadire u budžet Ulcinja tri miliona eura najmanje godišnje koje se ubiraju idu u Morsko dobro i ne znam samo se u Ulcinj ne ulažu i kad se ulažu ulažu se na jad jadova, na

bruku naroda, na kraju krajeva bruka se i ova država kad se odnosite prema jednom gradu na taj način. Nije krivica ove vlade, krivica je tri decenije da ne spominjem i druge, ali to je duga priča treba mi pola dana. Hvala za sada.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 17:04:23)

Zahvaljujem, kolegi Zenka.

Bilo je inspirativno i lijepo za čuti sa čim se sve Opština Ulcinj susreće jer zaista je tužno da Opština Ulcinj bude najsiromašnija opština na crnogorskom primorju i korisnik Egalizacionog fonda pored svega ovoga što je mogla da ubere godinama, mislim na prihode.

Izvolite, premijeru.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 17:04:47)

Uvaženi poslaniče Zenka,

Složicu se da je Ulcinj apsolutno bio zapušten tri decenije i potpuno nezasluženo i nešto što je prva odluka koju smo mi donijeli je da se interkontinentalni auto-put, Jadransko-jonski auto-put okrene na opštinu Ulcinj. On nije trebalo da ide kroz opštinu Ulcinj, nego je trebalo da se od Smokovca ide direktno na Albaniju. Možete da provjerite sve moguće planove koji su postojali, to je bio tadašnji plan. Mi smo donijeli odluku da se Jadransko-jonski autoput okrene prema opštini Ulcinj upravo da bi se iskoristili ogromni potencijali da bi građani opštine Ulcinj mogli mnogo brže da dođu i do Podgorice i do Skadra i do Tirane i gdje god oni žele da dođu. To je vrlo bitna stvar. Samo ta investicija, evo spomenuli ste za Morsko dobro da je naplatilo oko 50 miliona eura za 30 godina ili koliko već naplaćuje, evo recimo i da je 100 miliona naplatilo, samo ta dionica auto-puta će da košta makar pet puta toliko kroz opštinu Ulcinj. Samo taj projekat, evo zaboravimo na sve druge projekte, zaboravimo na most na Bojani koji je deset miliona eura, zaboravimo sve te manje projekte, govorim o ovome projektu koji će da bude ponos svih građana Crne Gore. Taj projekat jako brzo napreduje, jako dobro napreduje i očekujemo da se raspiše tender za izvođenje već krajem sledeće godine. Tako da potpuno vas razumijem. Mislim da što se tiče strukture Morskog dobra da postoje razni zahtjevi od opština, želimo u dijalogu da se zajedno sa resornim ministarstvom razmotre razne opcije i mi stvarno nemamo nikakvu lošu

namjeru prema Opštini Ulcinj, a to je ono što djela govore, a ne naše riječi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 17:06:58)

Zahvaljujem, premijeru.

Izvolite, kolega Zenka, imate pravo na komentar.

MEHMED ZENKA (22.11.24 17:07:03)

Predsjedniče, ova dionica puta jadransko-jonske magistrale, bio sam u osnovnoj školi kad se pričalo o ovome. To su projekti međunarodni koji će se sprovesti, imaju svoj tok i rok kad će se sprovesti. Bilo je toga da treba kroz Podgoricu i da ide direktno za Skadar, ali zahvaljujući intervenciji albanske vlade jer su vidjeli interes da taj put treba da pođe prema njihovom primorju. Imaju odvojene pare za budžet za primorski put do Velipoje koji će se povezati sa tim mostom koji će se, daj bože, što prije ostvariti. Nama trebaju, predsjedniče, momentalna rješenja. Znači, da sjedite za sto sa predsjednicima opština, da se dogovorite i da u okviru evropskih zakona u zaštiti pojasa morskog dobra riješite, stvorite zakonska rješenja od kojih će imati svi koristi. Mi pričamo tri decenije, nemojmo zaboraviti i kad se privatizovao ulcinjski turizam Opština Ulcinj nije imala ni 1% akcija, dok su ostale opštine imale akcije svoje u tim svojim turističkim preduzećima. Do '90-te godine, iako smo imali 90% smještajnog kapaciteta za inoturizam na organizovani prijem gostiju **sve** je to u paramparčad, sve je to pošlo, znači ništa, grana jedne ekonomije od koje su živjeli preko 3.000 porodica, pa smo morali privatnu inicijativu da dođemo do nečega da bismo preživjeli to. Zato, predsjedniče, još jedno dodatno pitanje ako može u fonu toga što je pričao moj kolega Čobi.

Mi smo imali jedan veoma konstruktivan razgovor sa predsjednikom Bara, gospodinom Raičevićem, o vodosnadbijevanju za dio Krajine u barskoj opštini. Znate li da taj dio u 21. vijeku od Skadarskog jezera, odnosno u Skadarskom jezeru samo što ne ulazu unutra, nemaju vode? O tome treba da razmišljate. Pozivam vas ovako pred crnogorskom javnošću pošto ste u odgovoru koji ste meni dostavili rekli da ćemo kroz dijalog da dođemo do tog rešenja i ne vjerujem, prosto sumnjam da su članovi Vlade iz albanskih partija bili složni sa ovim da se sa Zakonom o Morskom dobru ne deskriminiše Ulcinj. Ne želim da vjerujem u to. Pozivam vas zato, predsjedniče, još jedanput, okrenite glavu prema toj najjužnijoj opštini. Još

jedanput se obraćam čitavoj crnogorskoj javnosti, a i vama, Ulcinj nudi, Ulcinj ne traži, Ulcinj nudi jer ima što da ponudi Crnoj Gori, a ono što smo nudili Crnoj Gori vlade Crne Gore su uzimale za sebe, a Ulcinjanima ni 5%. E sad Ulcinj traži da se ispravi ta nepravda prema tom gradu i da se ne ponašate maćehinski prema tom prostoru Crne Gore. Zato sam jedanput rekao da je Ulcinj grad u Crnoj Gori, a ne crnogorski grad, samo zbog činjenice kako se ponašate prema tom gradu. Niste se ponašali prema tom gradu kao da je crnogorski grad, kao da je dio Crne Gore, nego ste se ponašali kao prema jednoj koloniji, a zna se kakav tretman ima jedna kolonija. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 17:11:36)

Zahvaljujem, kolega Zenka.
Da li želite odgovor, premijeru?
Izvolite, imate pravo.

MILOJKO SPAJIĆ (22.11.24 17:11:44)

Izvinjavam se, samo bih vas demantovao kod dijela da je Albanija insistirala da ide, mi smo donijeli tu odluku da ide preko opštine Ulcinj auto-put. Albanija je bila potpuno indiferentna po pitanju toga. Oni su rekli kako god mi odlučimo njima je potpuno svejedno. Samo bih vas tu ispravio.

Što se tiče ovog auto-puta, znam da smo mi navikli ovdje da se auto-putevi nikad ne dese i da to traje godinama, decenijama itd. Potpuno vas razumijem i razumijem građane kada mi komuniciramo napretke po pitanju auto-puteva da svi gledaju sa podozrenjem zato što se to u prošlosti nikada nije desilo. Samo bih vam dao detalje o tom projektu da biste znali koliko se brzo napreduje. Za petnaestak dana ćemo potpisati sa kompanijom koja treba da izradi idejno rješenje ugovor. Znači to idejno rješenje po ugovoru bi trebalo da se završi za četiri-pet mjeseci najkasnije. I to govorimo o dionici od Bara do granice sa Albanijom, a za dionicu od Virpazara do Bara, znači taj isti auto-put, projektni zadatak, znači sledeći korak, moći će da se rapiše do kraja ove godine i mi nećemo čekati završetak idejnog rješenja nego smo ubrzali proceduru maksimalno. Nećemo čekati završetak idejnog rješenja, znači ne moramo čekati maj sledeće godine ili kad već se idejno rješenje do kraja završi, već na pola ćemo imati informaciju i moći ćemo da raspišemo tender za idejni projekat od Bara do granice sa Albanijom. Znate šta to znači? Da ćemo ukoliko

budemo ispunili sve ove korake do kraja sledeće godine moći da raspišemo za tender za izvođenje radova na toj dionici. Ko je mogao da zamisli da ćemo tom dinamikom tako brzo da idemo u izvođenje tih radova? Niko nikada. Znači godinu dana, praktično do dana današnjeg ili možda koji mesec više, nebitno. Ta dionica je za nas apsolutni prioritet i mi ćemo dati sve od sebe. Vjerujte mi, evo rekao sam upravo i direktorima uprava Monteputa i ministarki ću kasnije da prenesem da ne čekamo završetak idejnog rješenja, već da se odmah ide u raspisivanju tendera za idejni projekat, krajem prvog kvartala sledeće godine. To je brzina koju građani očekuju od nas za izvođenje projekata, tako da su svi ti projekti, čak 18 dionica, a jedna od tih 18 dionica se tiče opštine Ulcinj, po meni jedna od najbitnijih dionica u našoj državi, imaće apsolutni prioritet. Vjerujte mi, taj auto-put kada se izgradi, a vrlo brzo će se izgraditi, da će svi građani koje su nevjerne Tome i koji sada gledaju na to kao na neki projekat koji će se desiti možda za 25 godina, možda za 30 godina, možda nikada, ukapiraće zašto je bilo bitno toliko brzo da guramo sav taj projekat i koliko će se razviti opština Ulcinj kada se otvori prema svijetu na jedan takav način. Hvala puno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 17:15:21)

Zahvaljujem premijeru.

Kolega Zenka, imate pravo, nastavite. Izvolite.

MEHMED ZENKA (22.11.24 17:15:31)

To su projekti koji zahtijevaju vreme. Veliki projekti zahtijevaju vreme i izdržljivost građana. Meni je milo ako ide proces ovako ubrzano kao što vi tvrdite.

Procesi koji zahtijevaju i po dekadu i dvije da se realizuju i dnevne životne potrebe građanki i građana su dijametralno suprotno jedan od drugog. Ja želim konkretno, uz to što se vi bavite tim projektom koji je od životne važnosti ne samo za grad Ulcinj no za čitavu Crnu Goru i za čitav region, da se skoncentrišemo na ove dnevne potrebe grada Ulcinja. Intervenirajte. Obećali ste da ćete Zakonom o morskom dobru svesti na nivo u kojem će vidjeti koristi svaka opština u Crnoj Gori. U to želim da se skoncentrišete, uz te velike projekte. Ovo su dnevne životne potrebe građana Ulcinja i Crne Gore. Da vidite šta možete da uradite o tome da se riješi pitanje vodosnadbijevanja za Krajinu. Vidite uz to što možete učiniti

sa Vladom Albanije, učinjeti rijeku Bojanu plovnom. Ne mogu vam opisati koje benefite bi imala, od stručnjaka iz solane iz Belgije imam ovo. Skadarsko jezero bi bilo Ženevsko jezero. I to je jedno od pitanja sa kojim se možete baviti, da ima koristi kompletna Zeta i svi kompletno, svi gradovi i naselja koji žive uz Skadarsko jezero.

Pozivam vam još jedanput, da ne dužim više pošto sam zadnji govornik, imam tu privilegiju da ste mi dali malo više vremena. Na kraju krajeva, ovo nije za mene političko pitanje, ovo je za mene životno pitanje i emotivno doživljavam ovo što vam govorim. Žao mi je što poslanici primorskih opština ne govore o ovom problemu u ovoj skupštini, nego sve mi, pa se stiče utisak da samo mi manjime imamo problem sa time. Zadnja sjednica gradonačelnika primorske opštine je pokazala da niko nije zadovoljan. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.11.24 17:18:26)

Zahvaljujem kolegi Zenki. Ovo je bilo poslednje pitanje.

Ovim smo završili dio sjednice posvećen Premijerskom satu.

Zahvaljujem predsjedniku Vlade.

Dobićete poruku kada nastavljamo.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:35:12)

Uvaženi poslanici, poštovane poslanice, poštovane kolege,

Nastavljamo Četvrtu posebnu sjednicu Drugog redovnog - jesenjeg zasijedanja u 2024. godini Skupštine Crne Gore 28. saziva.

Prelazimo na dio sjednice posvećen poslaničkim pitanjima u vezi sa određenom temom.

Saglasno članu 193a Poslovnika Skupštine predsjednici poslaničkih klubova parlamentarne većine dostavili su predlog sa precizno navedenom temom - Uticaj ekonomskih reformi na fiskalnu stabilnost Crne Gore, o kojoj se pitanja postavljaju ministru finansija Novici Vukoviću kao nadležnom ministru.

Saglasno članu 193b Poslovnika Skupštine pravo na postavljanje pitanja nadležnom ministru povodom određene teme ima predsjednik odnosno ovlašćeni predstavnik poslaničkog kluba. Vrijeme za postavljanje pitanja nadležnom ministru iznosi najviše pet minuta, a odgovor na postavljeno pitanje se daje u trajanju od najviše pet minuta. Poslije datog odgovora, poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a nadležni ministar da odgovori na komentar u trajanju od najviše tri minuta.

Poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da se izjasni o odgovorima u trajanju od najviše dva minuta.

Prelazimo na postavljanje pitanja.

Pored ministra finansija sa nama su i njegovi saradnici i ja ih još jedanput srdačno pozdravljam.

U ime Kluba poslanika Evropa sad pitanje će postaviti ovlašćeni predsjednik Kluba poslanika Armen Šehović.

Ima riječ poslanik Armen Šehović. Izvolite.

ARMEN ŠEHOVIĆ (29.11.24 13:37:17)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Uvaženi ministre Vukoviću, moje pitanje upućeno vama bilo je:

Na koji način će se fiskalna reforma u sklopu Programa Evropa sad 2 odraziti na funkcionisanje lokalnih samouprava sjevernog regiona i njihove budžete?

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:37:48)

Zahvaljujem poslaniku Šehoviću.

Riječ ima ministar finansija Novica Vuković. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 13:37:55)

Zahvaljujem.

Poslaniče, zahvaljujem na pitanju.

Mi smo negdje na početku mandata krenuli sa jednom intenzivnom brigom za opštine na sjeveru i kroz tematske sastanke gdje smo otprilike vidjeli na koji način mi zaista treba da reagujemo sa pozicije centralnog nivoa Ministarstva finansija, a sa koje realno pozicije njihovi zahtjevi su realni i prihvatljivi, ali ono što je fiskalnom strategijom predviđeno jeste stroga pažnja na sami sjever. Jedna od značajnih mjera fiskalne politike koja se već implementira je smanjenje poreskog opterećenja na zarade, povećanje minimalne zarade, što predstavlja suštinu Programa Evropa sad 2 u oblasti zarada. Konkretno, predviđeno je smanjenje troškova za poslodavce kroz niže poresko opterećenje na zarade i povećanje minimalne i prosječne zarade u Crnoj Gori. Fiskalnom strategijom

prezentuju se sve mjere poreske politike koje će biti implementirane kako bi krajnji ciljevi programa bili ispunjeni poštujući principe makroekonomske stabilnosti, dugoročne održivosti javnih finansija, atraktivnosti Crne Gore kao investicione destinacije. Dakle, program se zasniva na spremnosti države da se odrekne dijela prihoda u korist zaposlenog i poslodavca stvarajući na taj način ambijent za ostvarenje novih radnih mjesta i proširenje poreske baze.

Ono što program sam podrazumijeva je smanjenje doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje na teret zaposlenog sa 15% na 10%, smanjenje doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje na teret poslodavca sa 5,5 na 0, povećanje minimalne zarade, dakle dvije minimalne zarade od 600 i 800 eura.

Što se tiče uticaja na zaposlene, svi zaposleni u Crnoj Gori ostvaruju rast neto zarada od čega najveći rast ostvaruju zaposleni koji primaju minimalnu zaradu, a koji će povećanjem na 600 i 800 eura u zavisnosti od stepena kvalifikacija obrazovanja u narednom periodu biti definisani i kao sami korisnici, odnosno već je program počeo sa primjenom. Istovremeno, smanjenjem doprinosa na penzijsko-invalidsko osiguranje omogućava se poslodavcima da jedan dio troška koji nastaje usled povećanja minimalne zarade kompenzuju kroz ... doprinosa i poslodavci koji trenutno isplaćuju zarade zaposlenima iznad nove minimalne zarade ostvaruju isključivo uštedu na troškovima rada i pored povećanja neto zarada. Prema tome, uticaj na sve jedinice lokalne samouprave, uključujući one na sjeveru Crne Gore, biće dvojak. Sa aspekta poslodavca ostvariće uštedu u ukupnom bruto iznosu u zaradama zbog smanjenja stope doprinosa penzijsko-invalidskog osiguranja na teret poslodavca, dok će zaposleni u jedinicama lokalne samouprave koji su primili neto zaradu nižu od minimalne, kako smo naveli 600 i 800 eura, primiti uvećanu zaradu. Neto uticaj zavisice od već utvrđenog nivoa neto zarade u jedinicama lokalne samoprave.

Na osnovu uporednih podataka dobijenih od jedinica lokalne samourpave u izvršenjima budžeta za period septembar - oktobar iz sjevernog regiona, a kojima raspolaže Ministarstvo finansija, izdaci za bruto zarade su neznatno manji u oktobru u odnosu na septembar, dok je fond zarada porastao za oko 6,5% u oktobru u odnosu na septembar. To nam govori da je došlo do poboljšanja materijalnog statusa zaposlenih u lokalnim samoupravama, a da nije došlo do povećanja fiskalnog opterećenja opštinskih budžeta. Ovo je najznačajniji uticaj sprovođenja Programa Evropa sad 2 na jedinice lokalne samouprave. Može se očekivati indirektan pozitivan uticaj na naplatu lokalnih prihoda kroz smanjenje sive ekonomije i povećanja zarada zaposlenih u opštinama,

nezavisno od zaposlenih u opštinskim administracijama, ali se taj uticaj u ovom trenutku još ne može ratifikovati.

Pored navedenog Skupština Crne Gore na predlog Ministarstva finansija donijela je i zakon o otpisu kamata na dospjele poreske obaveze koji će omogućiti svim poreskim obveznicima da izvrše otpis obračunate kamate ukoliko u roku od 60 dana od dana početka primjene ovog zakona, što je 1. januar 2025. godine, uplate osnovni poreski dug pod uslovom propisanim ovim zakonom. Zakonsko rješenje podrazumijeva podnošenje zahtjeva za otpis kamate na nadospjele poreske obaveze nakon plaćanja osnovne poreske obaveze na osnovu koje će poreska uprava donijeti rješenje kojim se vrši otpis kamata na dospjele poreske obaveze. Posmatrajući poreski aspekt ekonomskog programa Evropa sad 2 ističemo da lokalne samouprave imaju samo korist od njene realizacije, kako sa stanovišta umanjenih doprinosa za PIO na teret poslodavca, tako i sa stanovišta povoljnih uslova za izmirenje zaostalih poreskih obaveza kroz samu fiskalnu strategiju i kroz unapređenje cijelog ekonomskog ambijenta. Za opštine sjevera posebno takođe i kroz parnterski okvir Svjetske banke i kroz sve grantove i sve ono što plan rasta predviđa je takođe prepoznato niz projekata, tako da posebni fokus je na opštine sjevera i apsolutno smo svjesni svega onoga što može donijeti dodatnu ekonomsku vrijednost i iskoristiti kapacitet samog sjevera Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:43:35)

Zahvaljujem ministru Vukoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Šehović. Izvolite.

ARMEN ŠEHOVIĆ (29.11.24 13:43:44)

Poslije ovakvog iscrpnog odgovor od strane ministra svaki komentar je suvišan, ali radi građana sjevera moram se osvrnuti, rezultati ove vlade vide se na svakom koraku u svim sferama života, a naročito na sjeveru. Zahvaljujući ovoj vladi i premijeru Spajiću sjeverni region je postao jedno veliko gradilište, posebno na putnoj infrastrukturi, što je i preduslov za razvoj turizma, a samim tim i bitan preduslov za smanjenje migracije stanovništva sa sjevera. Optimista sam da će ova Vlada nastaviti trend ulaganja u sjever i time poboljšati kvalitet života građana na sjeveru.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:44:34)

Zahvaljujem, kolega Šehoviću.

Da li, ministre, želite da odgovorite na komentar?

Ne. Zahvaljujem.

Idemo dalje. U ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista pitanje će postaviti ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Nikola Milović. Izvolite, kolega.

NIKOLA MILOVIĆ (29.11.24 13:45:05)

Poštovana potpredsjednice Skupštine, uvaženi ministre sa koleginicama i kolegama, pozdravljam i moje bivše kolegice i kolege sa Ekonomskog fakulteta, drago mi je da ste u ovom broju danas u Skupštini Crne Gore i da postoji institucionalna memorija u Ministarstvu finansija kada je u pitanju ekonomski model razvoja države Crne Gore, a to ću postaviti kroz samo pitanje.

Naravno pozdravljam i kolegice i kolege poslanike i građane Crne Gore.

Dozvolite da u odnosu na temu koju ste opredijlili danas postavim poslaničko pitanje koje se upravo tiče odraza koje imamo kada su u pitanju strani investitori i strane investicije. Svjedoci smo značajnog pada stranih direktnih investicija u Crnoj Gori, koje su po zvaničnim podacima u prošloj godini bile niže skoro 50% u odnosu na prethodnu.

Ministre Vukoviću, želim da pitam vas, kompletan tim i naravno samim tim i Vladu Crne Gore, šta ste do sada preduzeli kada je u pitanju građenje predvidivog investicionog ambijenta. Koji su to novi investicioni projekti i investitori koje ste privukli za ulaganje u Crnu Goru? Da li danas Crna Gora liči na pusto ostrvo kada su strane direktne investicije u pitanju? Da li vas zabrinjava činjenica da praktično već tri godine zaredom bilježimo negativne trendove kroz "bijelu knjigu" stranih investitora koji daju vrlo loše ocjene kada su ekonomske reforme u pitanju? Sve ovo značajno utiče i na fiskalnu poziciju Crne Gore, održivost javnih finansija, a posebno poziciju koju je Crna Gora dugo godina gradila kada je u pitanju ovaj investicioni ambijent.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:47:22)

Zahvaljujem, kolega Miloviću.

Sada riječ dajem ministru finansija Novici Vukoviću. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 13:47:29)

Uvaženi poslaniče Miloviću, poštovanje sa moje strane.

Vrlo smo svjesni značaja kada su investicije u pitanju i svega onoga što je možda i uticalo da sada govorimo o jednom ambijentu koji definitivno jeste bolji, a evo pokušaću da obrazložim i na koji način temeljim to tumačenje.

Prvo, Vlada Crne Gore je definisala veoma ambiciozan cilj da Crna Gora postane 28 članica Evropske unije 2028. godine. Ostvarenje ovoga cilja predstavlja snažne i intenzivne interne reforme posebno u domenu vladavine prava, razvoja konkurentne ekonomije tj. poslovnog ambijenta zaštite životne sredine i energetske stabilnosti. Razvoj konkurentnosti ekonomije predstavlja stalno unapređenje poslovnog ambijenta i priliv stranih direktnih investicija, a s obzirom da je Crna Gore mala i otvorena ekonomija i shodno tome predlozi Savjeta stranih investicija su veoma značajni za kreiranje institucionalnog ambijenta i razvoja politike. Naime, Savjet stranih investicija odnosno njegovi članovi generišu jednu trećinu BDP-a i on je strateški partner Vlade Crne Gore, indikator opšteg kvaliteta investicione klime i kretanja stranih direktnih investicija tokom ove godine. Prema preliminarnim podacima koje sam uspio da dobijem od Centralne banke, odnosno da ih sublimiram, neto priliv stranih direktnih investicija u periodu januar - septembar 2024. godine iznosi 372,57 miliona što predstavlja povećanje od 18,8% u odnosu na isti period 2023. godine. Ukupni priliv stranih direktnih investicija je 657,67 miliona što je 5,5 više nego u uporednom periodu prethodne godine. U ukupnoj strukturi priliva najveće učešće i dalje imaju investicije u nekretnine 48,7, slijede investicije u formi interkompanijskog duga 32,9% i investicije u kompaniji banke 15,2%. Investicije u nekretnije iznosile su 320,2 miliona eura, investicije u formi interkompanijskog duga iznosile su 216,4 miliona, dok su investicije u kompaniji banke iznosile 100,5 miliona eura. Priliv po osnovu povlačenja ulaganja iz inostranstva iznosio je 21 milion eura. Za devet mjeseci o.g. u odnosu na isti period prethodne godine najveći rast priliva zabilježile su investicije u kompaniji banke 44%, dok su investicije u formi interkompanijskog duga ostvarile rast za 14,3%. U posmatranom periodu investicije u nekretnine su zabilježile pad od 4,5%, što malo govori o jednoj

disperziji da se međudnos između priliva stranih direktnih investicija mijenja što opet smatram pozitivnim. Ukupan odliv stranih investicija u periodu januar - septembar 2024. godine iznosio je 285,10 miliona eura i za 8% je manji nego u uporednom periodu u prethodnoj godini.

Program Evropa sad 1 i posebno Evropa sad 2 su direktno usmjereni na stvaranje predvidivog poreskog ambijenta, odnosno smanjivanje značajno sive ekonomije, smanjenje ukupnog fiskalnog opterećenja na rad, što je posebno važno za investitore, uz jasno definisanje cijene rada po kvalifikaciji.

Ovi reformski naponi su precizno definisani fiskalnom strategijom što je rezultiralo i rastom kreditnog rejtinga Crne Gore nakon 11 godina, pa u prvom kvartalu definisaćemo studiju rizika implementacije fiskalne strategije što je takođe na fonu kreiranja poslovnog ambijenta. Pored definisanja cijene rada predstoje nam značajni naponi u dijelu uređenja tržišta rada, posebno u dimenziji rasta njegove fleksibilnosti.

Bitna komponenta poslovnog ambijenta je efikasnost javne uprave. Efikasnost javne uprave umnogome zavisi od nivoa i kvaliteta digitalizacije javne uprave. Nadležni organi u ovom domenu definisali su potrebne aktivnosti u ovoj godini, posebna pažnja je posvećena institucionalnoj uređenosti pitanja sajber bezbjednosti ključnog za zaštitu digitalnih procesa i podataka. Završetak reformi poreske politike biće prioritet. Reformski projekti Uprave prihoda i Uprave carina takođe usmjeriće se na unapređenje upravljanja rizicima i veću digitalizaciju. Ove reforme značajno će doprinijeti povećanju i održivosti poreskih prihoda i jačanju povjerenja investitora stvarajući stabilno poslovno okruženje. Generalno, veća digitalizacija sistema omogućava transparentnost, smanjenje birokratije i veću efikasnost što dodatno privlači strane investitore, automatizovani sistem za registraciju preduzeća i plaćanja poreza pojednostavljuje poslovne procese, te uz napredne tehnologije poput alata za nalizu tržišta mogu dodatno povećati povjerenje investitora i pružiti konkurentsku prednost.

Takođe navodim da smo obezbijedili sve preduslove za članstvo u CEPA, ključnom koraku ka daljoj integraciji finansijskog sistema Crne Gore ka Evropskoj uniji, što je posebno bitno za sve građane Crne Gore i državu u cjelosti. Sve ove aktivnosti pozicioniraju Crnu Goru kao konkurentnu i pouzdanu destinaciju za ulaganje sa velikim potencijalom za održivi ekonomski rast.

Prvo, samo donošenje fiskalne strategije su sami investitori pohvalili kao jednu sigurnost da znaju u kojem se ambijentu kreću. Regulisanje pravnog okvira, pravljenje jednog ambijenta u kojem pretpostavke koje njih zanimaju su definisane kroz poglavlje 23. i 24, usvajanje seta zakona kroz

čuveni IBAR, izbjegavanje Crne Gore ... manival listi što je pogubno za privredu i generalno za opredjeljenje bilo kojeg investitora da dođe i djeluje na našem tržištu, takođe je jedna prednost. Kreditni rejting je umnogome, kada razgovaramo sa investitorom vrlo polažu pažnju i imaju potpuno pozitivan fit bek za sve ono čime su u proteklih nekoliko godina bili apsolutno nezadovoljni. Ono što je u Ministarstvo finansija pri kraju, to je kreiranje brzog predloga zakona za strateške investicije gdje smo takođe predvidjeli kako samim investitorima da učinimo ambijent lakšim da dođu do svih podataka i onoga što prepoznaju u državnoj upravi kao eventualnu biznis barijeru, odnosno da kažem jednostavno, gubitak vremena do same realizacije prihvatanja projekta.

Konačno, ono što ih najviše zanima jeste poreska politika. Promjena koju fiskalna strategija predviđa učinila je vrlo zanimljivom Crnu Goru, a vjerujem vrlo brzo i ono što možemo ispred Ministarstva finansija, a to je da cijeli naš partnerski odnos sa Svjetskom bankom, MMF-om, IBRD-om, KfV-om, FC-om, OP fondom i svim ostalim institucijama koje uopšte ako nemaju povjerenje u vas kao državu ne sjede i ne razgovaraju. Samo njihovo prisustvo i potreba da učestvuju u ambijentu gradnje i činjenja boljeg ambijenta Crne Gore i kroz Zelenu agendu i kroz sve ono što partnerski okvir sa Svjetskom bankom predviđa čini da ukazuje samim investitorima da je ovo jedno podneblje koje je i te kako interesantno za investicije. Svakako, pratićemo svu realizaciju svih projekata koji dolaze, vjerujem da ćemo se vratiti na ovu temu iz više navrata. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 13:55:58)

Zahvaljujem ministru Vukoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Nikola Milović. Izvolite, kolega.

NIKOLA MILOVIĆ (29.11.24 13:56:07)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Ministre, iako ste došli u punom sastavu i osam minuta odgovarali na moje pitanje, ja nisam dobio odgovor sa imenom niti jednog investitora koji je došao i koji je uložio novac u Crnu Goru na osnovu stimulativnog ambijenta ili predvidivog, kako ste vi to predstavili. I ja i vi znamo zbog čega je to. Vrlo vas cijenim i poštujem kao ministra finansija, ali vi dobro znate da poreska politika koju sprovodite i reforma koju ste uradili nije dovoljna da imamo strane investicije i da nam partneri vjeruju.

Dozvolite samo kratko sa par primjera da vam kažem koji su to investitori bili i koji su ulagali, koji dan - danas ulažu u Crnu Goru zahvaljujući ambijentu koji je ranije postojao, a koji se odnosio i na investicionu klimu, ali prije svega koji se odnosio na to da imate sigurnog partnera sa druge strane. Zato vam strani direktni investitori i svi oni kažu - mi želimo predvidljiv ambijent, ne želimo brzo mijenjanje zakona, mi želimo da znamo šta će biti sljedeće godine. Dozvolite, crnogorsko primorje nije imalo vode, nije bilo preduslova da se bavimo turističkom privredom, pa je projekat koji je promijenio istoriju Crne Gore upravo regionalni vodovod i ono što je uloženo kroz sve investicije koje su vezane za to. Zna li šta je bio preduslov, šta je stvorilo to - stvorilo je ulaganje od preko 250 novih hotela sa preko 15.000 radnih mjesta, to su privatne investicije, neko je odlučio da uloži u Crnu Goru, pa je to Porto Montenegro, pa je to Porto Novi, pa je to Luštica, pa su to hoteli kroz Bokokotorski zaliv. Malo da odemo prema sjeveru, to su turistički centri. Zna li, ministre, da već izvjesno vrijeme nemate struje na skijalištima u Kolašinu, ne vi, nego da li znaju ovi koji se bave turizmom u crnogorskom ekonomskom sistemu da nema struje? Pa je to Lajtner koji je uložio kroz priču koja se tiče žičare, sve su to investitori koji su došli i koji su vjerovali i koji su uložili u taj sistem, a kruna tog ekonomskog sistema bio je najveći brend koji je došao i uložio u Crnu Goru, to je Aman.

Šta se desilo, ministre, nakon predvidljivog ambijenta koji se gradilo od 2020. godine? Imate situaciju da upravo onaj koji je bio kruna cijele priče kada je turistički brend u pitanju prvi napušta ekonomski sistem Crne Gore. Znači, ministre, nije tema koji će novi doći da uloži u Crnu Goru, nego koji će prvi biti koji će izaći iz Crne Gore. Zna li zašto - upravo zato što imamo upitan kvalitet radne snage, što naša produktivnost radne snage uz ovakva povećavanja plata koja nisu realna samo negativno utiče na ekonomsku zbilju i sama preduzeća. Zato što obećavate, i drago mi je zbog toga, da ćemo imati ulaganje u infrastrukturu, ali nakon otvaranja prve dionice auto-puta koja je započeta tada kada je započeta, mi samo imamo obećanja, nove grafikone, nova predstavljanja, teatralna predstavljanja od strane premijera. Kako on reče, ašov, lopata nije zabodena tu. Gospodine ministre imamo institucije koje imaju vrlo lošu funkcionalnost, Vlada sa 27 ministara, sedam potpredsjednika, partijska i porodična zapošljavanja nisu nešto što uliva nadu investorima da ovdje zaista vodimo računa o svakom centu i načinu na koji ćemo to uložiti u budućnost naše djece. Naša slaba inovativnost i tržišni potencijal nisu došli do izražaja kada je u pitanju kompletan ambijent o kojem vi govorite. Onda kada imate političku nestabilnost i ovo što se dešava na lokalnu, a što je vezano i za parlamentarnu većinu, sve ovo utiče da se kod stranih investitora

povećava rizik poslovanja. Zbog toga oni, iako kažete da imamo najmanje opterećenje kada je radna snaga u pitanju, izbjegavaju da ulože u Crnu Goru, jer oni žele siguran i predvidiv ambijent, a mi im to nismo pružili i zato i dalje oni idu ka sigurnim destinacijama. Čak i onim destinacijama u kojima imate veće poreze i doprinose, jer imate one koje im garantuju da će njihove investicije biti sigurne. Zbog toga još jednom apelujem na vas, mada je sad već kasno, a na to sam upozoravao više puta. Program koji ste uveli i Evropa sad 1 i Evropa sad 2 možda jesu ostvarivi, ali nisu održivi i to je ono što će vrlo skupo koštati državu Crnu Goru kada su njene javne finansije u pitanju. Pokazuje se iz dana u dan da ekonomska samostalnost građana je sve manja, a da je njihov životni standard sve više ugrožen. Zašto - zato što nismo imali sinhronizovano djelovanje države i svih ministarstava, svi ljudi koji su danas sa vama ovdje u crnogorskom parlamentu, vaši saradnici, moje uvažene kolegice i kolege, čak i vi pripadate realnim ekonomistima. Postavlja se ključno pitanje šta vas je navelo da nas dovedete u situaciju da sprovodite populističko - potrošački model razvoja crnogorske ekonomije? Mislim da je to danas ključno pitanje na koje treba da dobijemo odgovor. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:03:31)

Zahvaljujem kolegi Miloviću.
Ministre, imate pravo, izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 14:03:43)

Zahvaljujem na komentarima.

Strane direktne investicije porasle su za 18,8%, dakle strukturna i vlasnička ulaganja u investicije, u kompanije i u banke je na nivou 100 miliona. Da smo na dobrom putu, pa sve da ne vjerujem čak ni sebi, ajde onda da uvažim mišljenje Evropske komisije i Svjetske banke. Svjetska banka je u posljednjem izvještaju konstatovala je Crna Gora pokazala otpornost uprkos ranjivosti na spoljne i domaće šokove pohvaljujući brz oporavak crnogorske ekonomije u periodu 2021 - 2023. godine koji je bio sa prosječnim rastom do 8,6% godišnje. Svjetska banka prognozira da će ekonomski rast ostati snažan u 2024. godini na nivou od 3,4 postaknut privatnom potrošnjom. Pa onda u izvještaju je konstatovano da je snažan rast u 2024. godini vođen i rastom maloprodaje koja je od jula porasla za 6,4, rastom vrijednosti izvršnih građevinskih radova i snažnim rastom

zaposlenosti u svim sektorima. Kažu onda da je stopa nezaposlenosti najniža ikad do sada, a takođe ona je dostigla istorijski minimum i na nivou je od 10,96%. Svjetska banka je istakla pohvale i za fiskalni sektor pogotovu kada je u pitanju ostvarenje fiskalnog suficita i smanjenje nivoa javnog duga. U izvještaju se navodi da je u prvih sedam mjeseci 2024. godine Vlada ostvarila fiskalni suficit od 0,4 BDP-a i prihodi su porasli za 8,6. Ukoliko bude potrebe kasnije ću nastaviti, ali malo da se taknem i izvještaja Evropske komisije koja kaže da je ekonomski rast Crne Gore za 2024. godinu nastavljen podstaknut privatnom potrošnjom, rastom investicija. Privatna potrošnja je bila podstaknuta i snažnim povećanjem minimalne penzije, rastom zarade i zaposlenosti. Komisija konstatuje da je porast broja zaposlenih snažan, kao i da se očekuje dalji rast zaposlenosti usvojen u programu Vlade koji se odnosi na Evropu sad 2. Takođe, konstatuje se da je 2024. godine stopa nezaposlenosti na istorijskom minimumu. Mi smo imali rast stranih direktnih investicija pa je onda bio odliv, desio se drastični pad i nakon toga smo imali sada ponovo situaciju gdje bilježimo rast, tako da zaista moramo detektovati da se radi o vraćanju povjerenja stranih direktnih investicija, a siguran sam da ako ne i krejem godine onda početkom sledeće vjerujem da ćemo moći razgovarati i o konkretnim investitorima i o konkretnim nekim pomacima.

Sa druge strane je upravo ono što ste naveli za samo primorje, regionalni vodovod, bili su to projekti za koje partneri nisu htjeli više uopšte da razgovaraju na tu temu. Mi smo uspjeli sa cijelim ambijentom, ne samo sa mojom ubjedljivom pregovaračkom sposobnošću, jednostavno su tražili fakte koje su prepoznali Svjetska banka i Evropska komisija, sa cijelim ambijentom, sa rastom kreditnog rejtinga, sa svim onim što je uspjela Vlada da učini, Ministarstvo finansija ispred svih, neka mi niko ne zamjeri. Došli smo do toga da vratimo pregovore na sto i da jednostavno onda imamo ambijent u kojem možemo da razgovaramo o realizaciji svih ovih projekata i vraćanju povjerenja, evo prvo njih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:07:37)

Zahvaljujem ministru Vukoviću.

Poslanik Nikola Milović ima pravo na izjašnjenje povodom odgovora u dva minuta. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (29.11.24 14:07:48)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Ministre, vi ste upravo potvrdili ono sa čime sam i završio svoje prethodno izlaganje, a to je da pripadate realnoj ekonomiji. Jedini zaključak koji mogu izvesti, a imam i takve informacije, da se vi definitivno ne slažete sa ovim ekonomskim modelom razvoja Crne Gore. Mislim da je to vrlo opasno, ali ste profesionalac u poslu, pa sprovodite ono što je ekonomska politika koju je neko drugi smislio, a koja nije vezana za vaše ministarstvo. To je vrlo opasno jer posljedice takvog činjenja ćemo svi da osjetimo. Pošto ste citirali Evropsku komisiju, Svjetsku banku i Međunarodni monetarni fond, a evo i mi smo imali komunikaciju sa njima, da vam kažem kratko šta kaže Evropska komisija u novim ekonomskim prognozama za Crnu Goru - Kada je ekonomski rast u pitanju biće vođen privatnom potrošnjom uz mali oporavak samih investicija. Ove mjere će podržati rast bruto društvenog proizvoda, ali takođe će doprinijeti povećanju inflacije. U budućnosti se očekuje rast javnog duga i visoke potrebe za refinansiranjem koji predstavljaju značajne fiskalne rizike.

Gospodine ministre, ono što ste zacrtali je nedovoljno da bismo napravili kompenzaciju za ogromna izdvajanja koja će biti vezana za Fond penzijsko-invalidskog osiguranja. Nama su stope od 3,8% nedovoljne da bismo mogli da sustignemo konvergenciju Evropske unije. Evo vam jedan kratak primjer, u Crnoj Gori je bruto društveni proizvod po glavi stanovnika na nivou od 11.000 eura, a u 27 zemalja Evropske unije je tačno 38.130 eura i veći je za 246% u odnosu na Crnu Goru. Ako bi bruto društveni proizvod Crne Gore prosječno godišnje rastao kako ste vi naveli u vašoj fiskalnoj strategiji oko 3%, bilo bi joj potrebno 23,3 godine da se njegova vrijednost realno udvostruči, pri stopi rasta od 4% - 17 i po godina. To znači da ukoliko želimo do 2050. godine da dostignemo današnji prosječni nivo bruto društvenog proizvoda, bruto društveni proizvod u Crnoj Gori bi morao realno rasti preko 6% što znači da ne sustižemo Evropsku uniju nego povećava se jaz između našeg razvoja i razvoja same Evropske unije. Zbog toga apel da se vratimo realnoj ekonomiji, jer ne možemo povećavati blagostanje društva na račun potrošnje i većeg zapošljavanja u državnom sektoru. Plate u državnom sektoru su odavno pretekle privatni sektor i to je ono što će biti najveća loša pozicija koju će Crna Gora imati.

Ono što ste uradili kada je u pitanju turizam nas je svrstalo, pazite, po izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma o konkurentnosti u turizmu, na 60. mjesto. Pazite ovaj podatak, nalazimo se iza i Hrvatske, Slovenije, ali i Bugarske. Konkurentnost našeg turizma je smanjena za 0,2% u odnosu na čak 2019. godinu. Budite oprezni kada su ove mjere u pitanju jer ono što će sačekati Crnu Goru 2025. godine nije 50 miliona manje od turizma, nego značajno više, a to će građani Crne Gore i turistička privreda i te kako

osjetiti nakon turističke sezone 2025. godine. Zahvaljujem i izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:12:15)

Zahvaljujem, bilo je korisno čuti zato i dozvoljavam prekoračenje.

U ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke pitanje će postaviti ovlašćeni predstavnik kluba poslanik Mirsad Nurković. Izvolite, kolega.

MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:12:36)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice Popović.

Uvaženi ministre sa vašim impozantnim i u broju i kvalitetu timom,

Imam jednu dilemu, da li je to zaista bila samo vaša ideja ili vam je neko pomogao u toj ideji, ali u svakom slučaju vrlo je korisno da građani vide ko su ljudi koji raspolažu javnim finansijama ove države, pored vas. U ime ovog parlamenta želim svima dobrodošlicu.

S obzirom da imam pet minuta, a neću toliko iskoristiti za pitanje, iskoristiću par sekundi za jedan apel vezano za ministarku saobraćaja, nije kritika nego apel. Recimo danas, a nije samo danas nego i prije desetak dana, kada prvi snjegovi padnu mi imamo u sjevernom dijelu Crne Gore kaos na drumovima. Dakle, put Rožaje - Berane danas nije očišćen, nije bio očišćen ni prvo veče, od auto-puta prvo veče nije čišćen sve do kraja Crne Gore, da kažemo tako, do istoka gdje se nalazi Rožaje. Želim da kažem da firma koja je zadužena za čišćenje tog puta da li nema osjaćaja, a to je nešto što se dešava više puta, imali smo dvije fine sezone kada nismo imali snijega, sada već imamo problem. Dakle, apel ministarki saobraćaja, čini mi se da je firma Strabag zadužena, ako nije izvinjavam se firmi Strabag, da porazgovara sa firmom koja održava magistralne puteve da se ne čiste u podne. Danas sam se zaglavio u saobraćaju nekih pola sata i da nije bilo vrijednih sugrađana koji su bili na tom putu vjerovatno ne bih do sada stigao. Tek u 11.00 h tj. iza 11.00h sam sreo čistač tek u Beranama koji je pošao naviše. Dakle, da se skrene pažnja toj firmi koja je zadužena za održavanje i čišćenje sniježnih padavina.

Vraćam se na pitanje. Ministre, mi danas imamo ovdje sa vama razgovor vezano prije svega za fiskalnu strategiju koja je na sceni u Crnoj Gori. Ona se može tumačiti dvojako u svakom slučaju. Biću u ovom pitanju neutralan želeći da ostavim vama da vidim na koji način ćete dati obrazloženje, a pitanje sam formulisao na sljedeći način: Uticaj fiskalne

strategije na državni dug tj. zaduživanje države u narednom periodu u kontekstu ekonomske stabilnosti države, očekivano kretanje javnog duga u narednom periodu u odnosu na bruto domaći proizvod. Ono što kada je ova strategija u pitanju prepoznajem, pa ću navesti šta su očekivanja moja, a šta su opasnosti koje prepoznajem uvođenjem ove strategije koja je naslonjena na programe Evropa sad 1 i Evropa sad 2. Dakle, dva glavna problema su održivost Fonda PIO, održivost Fonda zdravstva. Da li će javni dugovi i strategija uticati u kojoj mjeri na Fond PIO i na Fond zdravstva? Da li će očekivana strategija odbaciti efekte kada je ekonomska stabilnost u pitanju prije svega u smislu povećanja fiskalne discipline, podsticaja ekonomskog rasta, stabilnosti cijena i finansijskog sistema? Kada je zaduživanje države u pitanju da li će ova fiskalna strategija odbaciti efekte koje, kažem, negdje očekujem da se dese, a to je da imamo smanjenje potrebe za zaduživanjem, da imamo održivo upravljanje javnim dugom, da okolnosti i rizike koje su povezani sa prekomjernim zaduživanjem možemo da svedemo na minimum u budućem periodu i strukturu duga da li možemo u narednom periodu zahvaljujući ovoj strategiji da nekako transformišemo u održivijem kontekstu nego što je to danas da bi išli ka smanjenju zaduživanja, a ne u reprogram tih dugova uzimanjem novih kredita, vraćanjem starih? Dakle, možda ima više potpitanja, ali u suštini pitanje se odnosi na javni dug, uticaj strategije na javni dug ove države. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:17:37)

Zahvaljujem kolegi Nurkoviću.

Pravo na odgovor ima ministar Vuković. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 14:17:46)

Zahvaljujem.

Hvala, gospodine Nurkoviću.

Fino ste obuhvatili fiskalnu strategiju u kompletu. Želim da vam kažem da za rast BDP-a nam je trebalo četiri godine da ga udvostručimo, sa četiri milijarde da dođemo na osam, pa ako ste pomislili da će to trajati 30 godina, eto čisto da ne budemo u zabludi, nego će trajati mnogo kraće. Sve politike koje sprovodi Ministarstvo finansija vrlo smo usaglašeni sa pozicije Vlade i vrlo smo temeljno pristupili svakoj izmjeni zakona i svim promjenama. Ono što je definitivno efekat svega jeste bolji životni standard

naših građana i to je nešto što pokazuju brojke. Kada podvučemo paralelu definitivno podaci izgledaju na sledeći način. Dakle, deficit budžeta u periodu od 2011. do 2020. godine prosječno je iznosio preko 5%. Govorimo o deficitu. Javni dug je rastao od jedne i po milijarde 2011. godine kada je bio na nivou 45,5% BDP-a na 4,4 milijarde kada je bio na nivou 105,3% BDP-a u 2020. godini. Prvi put zabilježeni suficit tekuće potrošnje kada je država povećala opštu stopu PDV-a sa 19 na 21% što fiskalna strategija nije predviđela za period trajanja mandata Vlade do 2027. godine. Dakle, poslednje izmjene opšte stope PDV-a 1. 1. 2018. godine sa 19 na 21%. Javni dug u nominalnom iznosu 2024. godine takođe na nivou 4,4 milijarde i na nivou je 61% kada govorimo o bruto ili 52% kada govorimo o neto.

Ono što je takođe opterećenje ove vlade i jedna velika odgovornost obaveza i veliki naponi koje moramo da ispratimo u narednom trogodišnjem periodu jeste dospijeće onih 2,3 milijarde koje dospijevaju u narednom trogodišnjem periodu, 2025/26/27. godina. Dodatno opterećenje naše jeste što završeni projekat kada govorimo o auto-putu bio je u grejs periodu, pa je prva rata na naplatu došla tek 2021. godine. Mi realno smo imali period od deset godina kada je zaista deficit bio i rastao da bi se finansirale plate, penzije i mandatorni troškovi. Ono što sada imamo je suficit tekuće potrošnje, sve obaveze finansiramo iz tekućih priliva.

Jedina zaduženja koja su kroz fiskalnu strategiju predviđena jesu za finansiranje kapitalnog budžeta i za finansiranje obaveza koje dospijevaju iz prethodnog perioda. Mi imamo već na početku drugog kvartala pola milijarde duga koji dospijeva iz 2018. godine i kompletan iznos koji je odlukom o zaduženju, o čemu će biti priče u narednom periodu kroz usvajanje Predloga zakona o budžetu gdje smo definisali da do 900 miliona se ove godine trebamo zadužiti za servisiranje obaveze iz prethodnog perioda. Fiskalnu strategiju pratiće takođe i izrada strategije za upravljanje dugom na srednji rok. Država do sada nije imala urađenu strategiju po tom pitanju, tako da u saradnji sa MMF-om to je nešto što je definisano i što će takođe kada govorimo o investicionom ciklusu i kada govorimo o povjerenju za ulaganje investitora u Crnu Goru doprinijeti kao jedan od finansijskih izvještaja o transparentnom upravljanju dugom.

Takođe, ono što je značajno uticalo da bismo imali na pravi način odgovorno upravljanje dugom jeste hedžing aranžman jer je jedan dio duga i to u ne malom nego ogromnom iznosu bio izložen valutnom riziku, tako da vi na svaku tranšu dospijeca duga polugodišnju niste mogli da predvidite koliki je to iznos duga niti da definišete njegovo stanje, sem na dan kad ga kursirate u valutu različitu od eura. Ono što je sada strateški pristup i što smo uspjeli jeste da zaštitimo kompletan dug od valutnog rizika

i to je nešto što je dinamika Ministarstva finansija i taj proces se prati. Dalje, kroz odluku o zaduženju, pominjao se u medijima iznos 1.300.000.000 za infrastrukturne višegodišnje projekte. Dakle, ne govorimo o finansiranju plata, penzija niti o finansiranju mandatornih troškova, oni su definisani u budžetu, dakle to servisiramo iz prihoda iz stabilnih javnih finansija, ono što unapređujemo i gradimo Crnu Goru jeste kroz infrastrukturne projekte i taj nivo investicija je predviđen na nivou na 1.300.000.000 za 2025. godinu.

Napraviću paralelu, u 2024. godini imali smo kroz tu odluku o zaduživanju za iste ove projekte, sada smo dodali još, 900 miliona predviđenih projekata, uspjeli smo da realizujemo na nivou 75 miliona, ali oni postaju sastavni dio duga po realizaciji preuzimanja tih tranši. Tako da ni po tom osnovu još uvijek dug nije rastao.

Ono o čemu sada govorimo jeste o stabilnom rastu duga. Mi smo vrlo konzervativno pristupili kada smo naveli ovo što su uvaženi poslanici pomenuli, da u narednom periodu je definisan rast duga. Definisan je na taj način da o svim ovim projektima o kojima govorimo i o realizaciji kapitalnog budžeta na nivou 100%, ako sve to realizujemo mi imamo taj blagi rast duga na prosjeku ovom trogodišnjem koji je na nivou 61%, u mastrihtskim smo kriterijumima, suficit tekuće potrošnje, tako da mislim da zaista sa svih aspekata smo pokrili sve ono što čine stabilne javne finansije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:25:22)

Zahvaljujem ministru Vukoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Nurković. Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:25:29)

Naravno da ću iskoristiti da komentarišem odgovor.

Ono što je specifikum današnje sjednice jeste da vi niste, makar ne od mene, pretpostavljam i od nekih drugih poslanika, dobili unaprijed pitanje. Možda je to otežavajući momenat za neke konkretne podatke, ali opet cijenim odgovor koji sam dobio, dovoljan je u ovom momentu. Usput, dok ne dođe vrijeme da i vi uzmete vaše vrijeme posle mene, koliko je, recimo, učešće odplate duga, koliko se može servisirati dug od auto-puta vezano za primitke koji se ostvaruju naplatom putarine, samo da negdje vidimo obim investicije i obim efikasnosti.

Ono što ste ovdje rekli zaista cijenim kvalitetnim odgovorom u smislu vašeg optimizma koji dijelite kada je javni dug u pitanju, pogotovo u

poređenju sa bruto domaćim proizvodom. Ono što ste naglasili, rekli ste da upravljanje dugom je vrlo bitno. Slažem se, ministre, dakle upravljanje javnim dugom i ne samo javnim nego svim dugovima kako države tako kompanija tako i na kraju domaćinstava koja imaju neka zaduženja je od najvišeg značaja koji može da se posveti kada su finansije bilo koga u pitanju, u ovom slučaju državnih finansija. Vi znate da smo imali neke periode i u prethodnom ciklusu, unazad desetljećima mjereno, kada nismo se baš na pravi način borili sa javnim dugom, pa smo pribjegavali nekim vanrednim emisijama novca i sl. Dosta kolega je mlađe od mene pa se možda i ne sjeća tih momenata. Ja sam recimo bio student u tim danima kada je javni dug države bio takav, one zajedičke države, da nas je srozao tamo gdje nas je srozao. Ono što je kvalitet današnjih javnih finansija Crne Gore jeste da smo u eurozoni, to je jedna tekovina koja je prepoznata mnogo prije i koja je zasigurno sačuvala mnogo toga u Crnoj Gori uvođenjem tada marke pa eura kao platežnog sredstva u državi.

Što se tiče ovih pokazatelja koje ste rekli da je bilo 45% 2011. godine pa onda 2020. godine 105%, ovih 105% znamo da je posledica koronavirusa. Privreda je tada odbacila manji bruto društveni proizvod i to je bilo nešto što je pokazalo da smo na nivou 105%. Ovo su ohrabrujući podaci vezano za to da smo, ako sam dobro shvatio, polovinom godine bili na 52% neto javnog duga, a 61% ukupnog bruto duga. Da li će Crna Gora u budućem periodu ostati u tim nivoima? Da li možemo da servisiramo sve to? Ova struktura duga koji ste rekli 2,3 milijarde koji treba da se vrate u naredne dvije ili tri godine, da li imamo kapaciteta da jedan dio toga duga vratimo iz ličnog i iz sopstvenog finansiranja, a ne novim zaduživanjem? Da novo zaduživanje bude samo opredijeljeno za nove infrastrukturne projekte, a da pokušamo da dio duga smanjimo iz ličnih sredstava to jeste iz suficita koji, pretpostavimo, treba da odbacimo u narednom periodu? Vjerujemo u strategiju koju ste ovdje predložili i da li ta strategija može da odbaci suficit koji bi makar dio ovoga duga otplatio bez dodatnog zaduženja? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:29:56)

Zahvaljujem kolegi Nurkoviću.

Odgovor na komentar ima ministar finansija, u trajanju od tri minuta. Izvolite, ministre.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 14:30:07)

Prvo u prilog naše uvažene kolegice ministarke saobraćaja, Strabag je od jutros na putu i čisti. Kolege iz uprava takođe su angažovane. Ovo je informacija koju smo sad dobili.

Finansiranje duga i suficita je priča koju pričamo ove godine. To je nešto što ćemo nastojati da radimo i u narednom periodu trogodišnjem. Pričamo upravo o održivim javnim finansijama za period do 2027. godine, o upravljanju dugom upravo na taj način, pravljenjem fiskalne rezerve za cijeli naredni period. Ja znam, definitivno se to dogodilo kad sam startovao i počeo sa radom, nisam imao rezervu za 2024. godinu. Zato smo mi ove godine - dospijeće kompletnog duga je na nivou 700 miliona, kada govorimo o dugu i kamatama - glavnica od 500 miliona servisirali iz tekućih prihoda. Samim tim nivo zaduženja, ona nedostajuća sredstva koja smo definisali kroz Predlog zakona o budžetu za narednu godinu na milijardu i 140 miliona, zato ona i neće biti toliko. Zato smo napravili rezervu, upravo ovim načinom upravljanja javnih finansija u 2024. godini. Dakle, na startu smo konzervativan pristup stavili da ćemo sa 250 miliona depozita ući u 2025. godinu. Dug je servisiran dijelom, dakle glavnica odnosno pola duga iz tekućih prihoda.

To je ono što vas je brinulo kada govorimo o fiskalnoj strategiji, o upravljanju dugom. Mi smo definisali za cijeli period trajanje fiskalne strategije. Upravo imamo taj deficit koji je na nivou i u prosjeku za narednu godinu, za ovu godinu je bio planiran na 3%. Podaci pokazuju da značajno će biti pozitivniji rezultat, a govorimo o deficitu u prosjeku za naredne tri godine na nivou 3,1% kao i o dugu na nivou 61,2%. Na taj način smo postavili sebi makroekonomski okvir i definisali jasne smjernice kako treba da se krećemo u naredne tri godine.

Što se tiče valorizacije prihoda od Monteputa i učešća u samom vraćanju toga kredita, iako računovostvene kategorije ne funkcionišu na taj način da bojamo izvore prihoda na taj način pa da sa njim zatvaramo obaveze koje su proistekle iz tih, ali participacija na nivou anuiteta koji dospijeva od 60 miliona je 10 miliona od prihoda aproksimativno govoreći na nivou godine prihoda koje ubere Monteput. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:33:29)

Zahvaljujem ministru.

Pravo na izjašnjenje povodom odgovora ima poslanik Nurković. Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:33:37)

Ministre, još jedanput, ja zaista nemam dilemu. Da sam imao dilemu oko ovoga drugačije bih komentarisao u drugim nekim intervalima kada je bila riječ o fiskalnoj strategiji. Samo radi upozorenja i radi pozornosti da svi budemo budni i vodimo računa o javnom dugu na način kako treba da to radimo. To je jedan domaćinski način, onako kako bi se odnosili prema svojim novčanicima da tako se odnosimo i prema javnom dugu i dugu države. Da ne dođemo samo u situaciju da mi u ovom periodu samo premošćavamo nešto, nego da napravimo zaista jedan održiv sistem. Ja sam više puta i u Odboru za ekonomiju rekao da vjerujem u kapacitete ove države, vjerujem u finansijski sistem ove države. Određeni momenti kada se pojave na tržištu budu nešto jači na udar ovog tržišta ovdje jer nam je privreda takva kakva jeste, oslonjeni smo svi uglavnom na turizam, a turizam je jedna vrlo osjetljiva grana. Nemam apsolutno nikakvu dilemu vezano za ovu strategiju, ona je po meni zaista održiva, ali uz jednu veliku dozu pozornosti koju moramo svi akteri društveno-politički odgovorni imati uvijek uz sebe i voditi računa da to ne sklizne tamo gdje ne treba.

Što se tiče konstatacije koju vam je ministarka saobraćaja poslala, ja cijenim njen napor jer je odmah reagovala i odmah se vjerovatno interesovala za to, ja sam rekao samo apel, nije bila kritika. Ponavljam još jedanput, nije bila kritika usmjerena prema ministarki, nego je samo bio apel da se i to preduzeće malo stavi pod kontrolu. Što se tiče od Berana do Jelovice preko tunela gore, Kolašina, sve je očišćeno, tačno je, ali put Rožaje - Berane nije bio očišćen. Evo, ja sam stojao 40 minuta u koloni, vrijeme snimljene fotografije 10.47. Dakle, podmaklo vrijeme kada je već taj ko održava saobraćajnice trebalo da uradi, kasnio je, možda ima i opravdan razlog, ali da se to ne dešava dalje. U prilog potvrde ovoga, sve kolege iz Bošnjačke stranke su dobili tu fotografiju jer sam im napisao da ću možda kasniti, a možda neću ni stići, nego ću se možda vratiti. Tako da cijenim što je ministarka preduzela aktivnosti i interesovanje i vjerujem da će iz toga proizići da neće biti više ovakvih kasnih čišćenja tog puta.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 14:36:43)

Zahvaljujem kolegi Nurkoviću i ne sumnjam uopšte u to da se ministarka nalazi na terenu, znamo sigurno da je tamo. Zahvaljujem.

Sada će u ime kluba poslanika Građanski pokret URA pitanje postaviti predsjedniku Kluba poslanika Miloš Konatar. Izvolite, kolega.

MILOŠ KONATAR (29.11.24 14:37:06)

Hvala, potpredsjednice Skupštine, poštovane kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima,

Podržavam ovu inovaciju koju ste uveli danas u Skupštini Crne Gore, dobro došli, nadam se da ćete se prijatno osjećati i svakako lijepa slika da ste došli sa svojim timom.

Za razliku od mog uvaženog kolege profesora Milovića, ja neću postavljati neka teška pitanja gdje ćete morati da se vrtite se kao kiša oko Kragujevca, pa ne odgovorite itd. Ja ću oko budžeta za 2025. godinu, to vam je svježja tema, lako pitanje, tako da siguran sam da ćete i lakše odgovoriti na to. Ono što je važno za građane Crne Gore, ovih dana slušamo priče da li je budžet razvojni ili potrošački. Poštovani građani, svaki budžet kad se koncipira i kad vi koncipirate vaše kućne budžete ili bilo ko ko se bavi finansijama u nekoj kompaniji određuje onaj dio novca koji će ići u neku potrošnju, neke operativne troškove i određuje jedan dio novca koji će ići za razvoj za izgradnju novih objekata, za proširenje posla, za ulaganje u budućnost i dobro bi bilo uvijek da taj nivo ulaganja u budućnost, izdvajanje za velike projekte, kapitalne projekte koji cijelo društvo vuku naprijed bude iz godine u godinu veće. Uostalom i premijer je prije godinu dana u Privrednoj komori kazao pred vodećim crnogorskim privrednicima i pred javnošću da će ovaj kapitalni budžet, znači ono što će Crna Gora izdvajati za investicije, za infrastrukturu, iznositi godišnje 900 miliona eura i da mi to možemo i da će već prije dva mjeseca, sjećate se onog čuvenoga ašova, on biti poboden i da praktično kolega Mugoša neće morati da ide snijegom sutra za Berane, nego skoro pa da auto-put će biti gotov. Sad ja vas pitam kako smo došli onda sa 900 miliona na 280 miliona eura koji se izdvajaju za kapitalni budžet sljedeće godine i kako to da mi imamo da ovaj budžet bude jedan od najmanjih budžeta za kapitalne projekte, a da je BDP od 2020. godine skoro dupliran. Valjda bi bi bilo logično, samo postavljam pitanje, da ako smo mi duplirali BDP od 2020. godine do danas da se i izdvajanja za kapitalni budžet dupliraju, a ne da ostanu na nivou kakva su bila prije sedam ili osam godina.

Ono što je važno i što građani Crne Gore moraju znati, u budžetu za 2025. godinu svi troškovi rastu puno više nego što rastu troškovi za kapitalni budžet. Odmah da vam kažem, ja se vama divim kako možete da budete ministar finansija sa ovakvim premijerom, stvarno vam se divim, jer

vi morate da pravite takve egzibicije da biste ispunjavali njegove želje, njegove političke zamisli. Kad je on organizovao press konferenciju oko Veljeg brda, vi niste imali pojma o tome, osim što ste znali da je to u okolini Podgorice. Onda to morate da ubacujete u budžet, morate Evropa sad 2 itd. Na mukama ste non-stop.

Ministre, vi ste zbog želja premijera stvorili do kraja ove godine rupu u budžetu od 200 miliona eura, zbog smanjenja doprinosa za penziono osiguranje na pola, sljedeće godine će ta rupa biti 400 miliona eura, i mi smo povećali sve izdatke za potrošnju. Uvažene kolege iz PES-a kad su se završili izbori su kazali da će sve plate u Crnoj Gori porasti za 25%, bio je i kalkulator, ja ne znam da li ima neko ko nas gleda od građana Crne Gore da nije pa možda i krišom otvorio stranicu da ukuca u kalkulator svoju sadašnju platu da vidi koliko će ona porasti i ta plata je pokazivala da će porasti za 250 eura prosječna zarada neka koja je bila ili 25%. Od tih 25% za sve građane Crne Gore mi smo došli do toga da se predlaže povećanje od 30% samo za javne funkcionere, dominantno za ministre, poslanike itd. Odmah da budem jasan, podržavam povećanje plata za 30 i više posto za sve one javne funkcionere koji obavljaju odgovorne funkcije, koji su na prvoj liniji borbe protiv kriminala, korupcije, protiv sive ekonomije, za naplatu poreskih i svih drugih prihoda, ako pričamo o direktorima i menadžmentu Uprave policije, Uprave carina, poreske uprave itd, ali predlagati da se povećavaju naknade, ionako visoke, javnim funkcionerima, ministrima, poslanicima mislim da to u ovome trenutku nije prihvatljivo.

Imam jedno pitanje. Ministre Vukoviću, lako je pitanje, nije kao ovo što sam kazao, da li je Predlogom budžeta za 2025. godinu prekršen Zakon o Budžetu i fiskalnoj odgovornosti? Podsjećam, Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i smjernicama makroekonomske politike predviđeno je da budžetski deficit bude na nivou od 3%, da javni dug ne bude veći od 60% BDP-a, predviđeno je da rast limita tekuće potrošnje koji je 7% ne bude veći od rasta realnog BDP-a koji je na 4,8%. E sad, ministre, lako je pitanje, s obzirom da zakon kaže da ovih 7% ne smije biti veće od 4,8%, a to jeste Predlogom budžeta, da li je Predlogom budžeta za 2025. godinu prekršen Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:45:20)

Hvala, poslaniče Konatar.

Pravo na odgovor ima ministar. Ministre Vukoviću, izvolite.

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Konataru.

Nije prekršen Predlog zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti jer organski zakon Ministarstva finansija jasno govori u određenom članu, član predviđa da konvergaciju samog kršenja ukoliko dođe, a kažem da je konzervativni pristup kao što je bio za ovu godinu 3,5% predviđen, negdje očekujem ako bude deficit na nivou 1%, da tu možemo da reagujemo na taj način. Tako da nemamo mogućnost kršenja samog zakona i to smo predvidjeli kroz same akte.

Kada govorite o kapitalnom budžetu on jeste dvostruko veći i BDP, nije ako je nego jeste dvostruko veći, a budžet kapitalni od 2011. godine kada je bio na nivou 67 miliona, pa 2020. godine kada je bio 178 realizacije, pa 2021. godine 155, sada je na nivou 280, tako da jeste rastao značajno. Sada imamo najveći kapitalni budžet ikada. Kad smo se takli zarada, ono što je najveći problem napravilo su kolektivni ugovori iz prethodne godine i 100 miliona troška po tome osnovu. Potpuno urušavanje sistema zarada, gdje sada moje koleginice i ja pokušavamo na neki način da napravimo mjeru mogućeg, naravno zajedno sa vama, a svakako će konačno biti vaša. Sad je zakon na nivou javne rasprave i do kraja vidjećemo šta će se desiti, mi prihvatamo sve sugestije i prijedloge. Vidjećemo da li će se i šta od svega toga naći u samom zakonu, ali ukoliko vi kategorično tvrdite da kao poslanici ne želite uvećanje od 30%, svakako je na vama da se toga dijela odreknete, ali ono čega ne bismo trebali jeste direktora Poreske uprave, direktora Carina, direktora Policije jer sada samostalni savjetnik I u MUP-u ima veću zaradu nego oni. Takođe, moj divni uvaženi ekspertski kadar u Ministarstvu finansija na nivou 1200. Tako da strogo vodimo računa da kadar koji je rijedak u javnoj upravi, a koji na ovom nivou doprinosi državi, zaista svakodnevno i to nebrojen broj sati, makar ne bude uskraćen za ono što zaista, kako ste i sami rekli, treba ovaj zakon na neki način da predvidi. Mi smo Svjetsku banku kao partnera uzeli kroz samu izradu kada smo otvorili cijelu priču oko pravljenja jednog sistema zarade koji će biti zaista onako mjera mogućeg i koji će pokušati da otkloni sve one anomalije koje su bile u sistemu. Međutim, tu smo naišli na veliki broj opstrukcija kada govorimo o sindikatima i kada govorimo o načinu i percepciji svih predstavnika, ko smatra da treba da ostane na nivou kolektivnog pregovaranja, ko želi da se nađe u samom zakonu, i onda smo došli do situacije da su tu jako oprečna mišljenja i da prosto nije bilo moguće da se napravi dogovor na tom nivou. Unazad ovaj zakon je mijenjan ja mislim 14 puta kroz skupštinske procedure. Tu smo imali

uvećanje kada govorimo o doktorima, kada govorimo o univerziteskim profesorima, mislim 2022. godine, ali sudije, tužioci, javni funkcioneri koje sam nabrojao počevši od predstavnika Vlade, pomoćnika, državnih sekretara, direktora uprava, nijesu bili tema toga zakona. Kada pričam o ovome imam fokus na vrlo kvalitetan kadar koji se nalazi u javnoj upravi. Mislim da u tom smislu treba da imamo sluha kako napraviti bolji ambijent što se tiče zarade za tu vrstu zaposlenih u javnoj upravi. Na kraju sami prijedlog zakona i definitivno sve ono što dolazi nama kroz sugestije vidjećemo u kojoj formi, na koji način, kako ćemo, da li ćemo uopšte, ostaje jedna tema otvorena pa će biti prilike i da detaljnije o tome razgovaramo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:50:44)

Hvala, ministre.

Poslaniče Konatar, imate pravo na komentar odgovora. Izvolite.

MILOŠ KONATAR (29.11.24 14:50:52)

Hvala.

Poštovani ministre, ovo je, moram priznati, lijepa rasprava, kada nijesmo spremni, pa možemo da razgovaramo potpuno otvoreni i spuštenog garda. Naravno sve u jednoj dobroj, kulturnoj, političkoj atmosferi. Niste u pravu, ali da krenemo redom.

Prvo, imate tu kolega koji su dugo vremena u Ministarstvu finansija. Odmah da vam kažem da je to dobra praksa i da ljudi koji su profesionalci treba da bez obzira na promjene vlasti i sve druge promjene da budu u institucijama i da rade svoj posao, bez obzira na političku pripadnost. Oko toga da budemo jasni. Međutim, oni su tamo bili, pa su trebali da vam kažu da je planirani kapitalni budžet za 2019. godinu bio 320 miliona eura, planirani. Dakle, mi pričamo o planiranom budžetu za 2025. godinu, ne pričamo o realizovanom budžetu u 2025. godini, nego o planiranom. Vi ste rekli da je ovo najveći planirani budžet, vrlo sam precizan, najveći planirani budžet ikada, ja vam kažem da nije, ali nema veze, bio je veći. Kad pričate o izvršenom kapitalnom budžetu, pretpostavljam da će ove godine izvršeni kapitalni budžet biti oko 200 miliona, pretpostavljam. Taj od 200 miliona ako maknemo 100 milona za auto-put, znači da je i ove godine izvršeni bez auto-puta kapitalni budžet veći nego što će biti 2025. godine. Pustimo kapitalni budžet, idemo dalje.

Pitao sam vas da li je prekršen Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Vi ste rekli nije. Onda ste vrlo vješto - evo godinu dana ste u politici kao ministar u Vladi - odgovorili na jedan dio kršenja toga zakona, a koji se tiče kriterijuma iz Mastrihta i vi ste u pravu. Kada se prekrše kriterijumi iz Mastrihta, naši evropski partneri kažu dobro, prekršili ste kriterijume, ali ako budete dobri i kažete kakao ćete to u budućnosti da ispravite, oni kažu nije to kršenje toliko strašno. Oni su nama rekli, u redu, ove godine planiran je budžetski deficit 3,5%, ali vi to u budućnosti ispravite. Vi ste onda fisklnom strategijom predvidjeli da u budućnosti, a to je 2027. godina, taj budžetski deficit bude 3,2% i dalje kršimo Mastriht, ali nema veze. Pa onda ste predvidjeli da odnos BDP-a i javnog duga u budućnsti bude bolji (prekid) ... 2027. godine krši Mastriht. Ali ono što sam vas ja pitao, član 22 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti govori još o nečemu, a to je da rast limita tekuće potrošnje, a tekuća potrošnja nije ulaganje u razvoj, nije infrastruktura, nisu kapitalni projekti, ne može biti veći od rasta BDP-a. Rast limita tekuće potrošnje je 7% po Predlogu budžeta za 2025.godinu, a rast BDP-a je 4,8%.

Što se tiče ovih povećanja plata javnim funkcionerima, ja sam rekao da svi, uključujući vrijedne ljude, stručne ljude u javnoj upravi koji rade odgovorne funkcije, zaslužuju da im se poveća plata i zarada. Kad govorite o pojedinim funkcionerima, ne govorim samo o poslanicima, da ne bi bilo ovđe neke zabune, mi danas imamo direktore određenih agencija, državnih preduzeća itd. koji imaju i duplo veću platu nego što imaju poslanici u Skupštini Crne Gore, pa i ministri. Mislim da vi treba da podržite da taj dio za ljude koji ne treba da prime povećanje ide, recimo, za povećanje budžeta za materijalno obezbjeđenje porodice i vi ćete u tome imati podršku svih kolega iz parlamentarne opoziciji, ali morate u jednom trenutku sačuvati svoj dignitet, svoju stručnu reputaciju i prestati da ispunjavate političke želje Milojka Spajića koje mogu ovu zemlju da odvuку u finansijsku nestabilnost. Daj bože da neće, ali vi ste pomenuli izvještaj Evropske komisije, u tom izvještaju je izražen strah da kompenzatorne mjere neće biti dovoljne da nadoknade rupu u budžetu koja je izazvana smanjenjem doprinosa za penzijsko osiguranje u Crnoj Gori. Te kompenzatorne mjere znače povećanje stope PDV-a u turizmu, te kompentazorne mjere znače uvođenje akciza na mirna vina, te kompenzatorne mjere znače ukidanje oporezivanja internet pošiljke do 75 eura itd. Te kompenzatorne mjere znače da će građani Crne Gore određene usluge i proizvode od 1. januara 2025. godine plaćati više nego što ih plaćaju sad. Da je ovo novac vaš i moj i da mi imamo neku privatnu firmu, pa hoćemo li mi negdje da uložimo gdje je veći rizik, manji rizik, nekad ćemo zaraditi, nekad ne, ali ovo je novac svih građana Crne Gore.

Zbog toga vas molim da razumijete ne kao priliku za sticanje političkih poena, što je govorio kolega Milović i što će govoriti kolega Mugoša ili što pričamo mi, nego kao zabrinutost, veću dozu zabrinutosti jer je u pitanju novac svih građana Crne Gore i zbog toga moramo da budemo toliko oprezni da ne dva puta, nego 10 puta mjerimo, a jednom siječemo.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 14:58:37)

Hvala, poslaniče.

Ministre želite li?

Izvolite, odgovor na komentar tri minuta.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 14:58:43)

Zahvaljujem.

Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti član 21, mene ne čudi lično što niko možda i ne zna za taj član 21, u njemu se pominje fiskalna strategija. Kako je nije bilo, vjerovatno nije ni bilo potrebe da se tumači. Sad pošto imamo fiskalnu strategiju onda ona predviđa tačno kako ćemo se ponašati, ali mi o mastrihtskim kriterijumima prvi put sad govorimo. Mi nikad nijesmo ni bili u njima, a evo sad ću vam reći. Znači 2015-66, 2016-44, 2017-64, 2018-70, 2019-76, 2020-105, 2021-84, 2022-69, 2023-59,62. To je kad sam ja došao, tako da smo stigli do tu.

Jako me raduje da ste se vi obradovali mojim kolegama i sigurno uželjeli, jer pola njih stradao u prošloj Vladi, pa mi je drago da sam ja uspio ponovo da ih ubijedim da imaju povjerenje i da ponovo rade za javni interes. Meni je posebno zadovoljstvo što su danas ovdje svi ponovo zajedno i što nastavljamo da dajemo rezultate i što vjerujem da ćemo se svi radovati. Ostaje izazov svakako Zakon o zaradama i očekujem tu pomoć i sa vaše strane da nađemo mjeru mogućeg i da definišemo ono što je zaista najbolje.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:00:25)

Hvala, ministre.

Imate izjašnjenje povodom odgovora dva minuta, poslaniče Konatar i da vas zamolimo da budete u okviru određenog vremena. Izvolite.

MILOŠ KONATAR (29.11.24 15:00:31)

Hvala.

Odmah da kažem ako je bilo ko patio, mislim da je ipak što se tiče Ministarstva finansija od političkih promjena 2020. godine to jedna od institucija koja je praktično više - manje u nepromijenjenom sastavu i ja ne smatram da je to loše ne samo za Ministarstvo finansija nego za bilo koju drugu instituciju, ali Crna Gora je u fazi političke tranzicije i mi treba da se tek učimo da je to normalno. Pazite, vi ste sad rekli jednu stvar i u politici ponekad morate da prihvatite neke stvari da su urađene prije vas. Evo, recimo tokom 43. Vlade je otvoren auto-put princeza Ksenija. Zamislite da je premijer 43. Vlade došao i rekao ja sam sagradio ovaj auto-put. Vi ste kao ministar finansija došli, bili ste ministar finansija zadnja dva mjeseca 2023. godine i od vas očekujem, jer vas doživljavam kao korektnog čovjeka, da kažete da je na kraju 2023. godine koja je bila plod rada 43. Vlade i u kojoj je većina ljudi koji sad sjede oko vas bila u Ministarstvu finansija, biće i poslije, dakle da kažete da je ispunjenje mastrihtskih kriterijuma budžetski suficit i javni dug ispod 60% BDP-a rezultat prethodne vlade i prethodnog ministra. To nije ništa strašno da kažete i da se trudimo svi zajedno. Pazite, ja sam a i kolege koje su tu nismo ljudi koji se suzdržavaju često da kažu što misle bez obzira koliko je možda teško, možda ponekad teže, ali vjerujte mi da isto kao i vi želimo najbolje Crnoj Gori. Mi želimo da ova zemlja ide naprijed, ponekad smo mi više oprezniji nego vi, ali morate razumjeti da neka pravila u finansijama, vi to dobro znate, moraju se poštovati. Ne možemo praviti neke egzibicije, ovo što smo napravili sa penzionim fondom je čista egzibicija. Vi ste ministar, ako nekad budete pisali biografiju svoju, vi ćete napisati da vi to niste htjeli da se desi tad kad se desilo, sve i da ste mislili da je to dobro, jer to nije bilo vrijeme. Petsto pedeset miliona eura košta izgradnja dionice Mateševo - Andrijevice. Mi ćemo sad zbog bilborda Milojka Spajića 600 miliona eura, poštovani građani, u godinu i po dana da spalimo, 600 miliona eura je ova dionica auto puta samo zbog toga što je nekome bio cilj da ispuni nešto što je tokom predizborne marketinške kampanje tokom izbora kazao. Sad treba da se povećavaju akcize, PDV, da se stavljaju novi nameti, povećavaju porezi u turizmu da bi se naplatilo ovih 200 miliona do kraja ove godine i svake naredne godine 400 miliona eura. Neka je vama sa srećom i svima nama, naravno i građanima Crne Gore, a budite uvijek sigurni da ćemo mi biti tu da ukazujemo na sve greške i propuste koje se na tom putu dešavaju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:04:49)

Hvala vam.

Sada u ime kluba poslanika Demokrata pitanje će postaviti ovlašćena predstavnica kluba poslanica Zdenka Popović.

Imate riječ, kolegkinice Popović, izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 15:05:17)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nurkoviću.

Poštovane kolegkinice i kolege, uvaženi ministre sa saradnicima,

Mi već nekoliko godina slušamo kako nas ubjeđuju kako bez obzira na to što imamo porast zarada, penzija i svih ostalih davanja koje smo imali od 2021. godine do dana današnjeg živimo mnogo gore nego što samo živjeli u nekom prethodnom periodu, da je program Evropa sad 1 i Evropa sad 2 prouzrokovao inflaciju u Crnoj Gori, da se plate i penzije finansiraju iz javnog duga, a ne kako ste i sami maloprije rekli u odgovoru kolegi Nurkoviću, jedan dio duga čak ove godine da je vraćen iz tekućih prihoda.

Htjela sam da vas pitam imate li podatak koliko je iznosila inflacija u prvom mjesecu sprovođenja programa Evropa sad 2.

Imam podatke koliko je iznosila inflacija od momenta promjene vlasti i znam kako se kretala, znam kako se kretala inflacija do prve polovine 2024. godine, kolika je bila kupovna moć nekad i kolika je sada i to iz podataka Eurostata i određenih podataka Monstata. Dakle, sve one manipulacije i ekonomske i političke koje su se čule ovih dana i ovih godina o tome da je ova vlada rasipnička, da je ovaj budžet rasipnički, da sva davanja idu iz javnog duga, vidjela sam iz fiskalne strategije i završnog računa budžeta za 2023. godinu i iz budžeta za 2024. godinu, ne stoji. Htjela sam samo da mi pojasnite koliko je iznosila inflacija mjesec dana od primjene programa Evropa sad 2.

Imam obavezu da kažem, uvaženi ministre, da je stopa inflacije u 2022. godini po Eurostatu iznosila 11,9% i da smo bili na pretposlednjem mjestu, iza nas je bila samo Srbija sa 11,7. Rekoreder po stopi inflacije je bila Turska sa 72,3% i onda su išle Estonija, Litvanija, Letonija, Mađarska, Češka, Makedonija, Poljska, da ne nabrajam dalje. Dakle, tokom 2022. godine devet zemalja Evropske unije od kojih su četiri zemlje euro zone imalo je već rast cijena nego što je to imala Crna Gora. Meni je žao što kolege koje stalno pričaju o kupovnoj moći i o inflaciji kad se iznose podaci koji su validni i koje je dao Eurostat ne žele da čuju to, nego drže zatvorene uši, prosto ne žele da čuju relevantan podatak, nešto im je drugo definitivno interesantnije. Stopa inflacije u 2023. godini kada je već išla, i to baš išla primjena programa Evropa sad 1 i uz sve to imali smo uvođenje

dječijih dodataka, besplatnih udžbenika, porasta staračkih naknada i svih onih naknada koje targetiraju običnog građanina, dakle stopa inflacije je u 2023. godini iznosila 8,7%. Takođe, Turska je rekorder sa 54%, malo niža ali rekorder, i opet idu Mađarska, Srbija, Češka, Slovačka, Poljska i tako dalje. Na zadnjem mjestu ovoga puta je bila Bugarska, jedina iza nas sa 8,6. U prvoj polovini 2024. godine kada su takođe važile mjere iz programa Evropa sad 1 - povećane penzije, povećane plate, povećana određena davanja i naknade - stopa inflacije za prvih šest mjeseci po Eurostatu je bila 3,9 i mi smo se tog trenutka našli na četvrtom mjestu prije Turske, Belgije, Rumunije i Islanda. Znači, nevjerovatan fenomen, nevjerovatno je da vi slušate tri godine uzastopno kako je kupovna moć užasna, kako imamo užasnu inflaciju koju smo mi proizveli, a da pri tom ne kažemo da je došlo do nekih globalnih poremećaja, da je došlo do rata u Ukrajini koji se poklopio sa početkom primjene programa Evropa sad 1, da je došlo do nevjerovatne energetske krize, da je to sve značajno uticalo na porast inflacije koja i nije tako velika. U 2024. godini za prvih šest mjeseci nepuno 4% - 3,9%.

Kad je u pitanju rast plata u Crnoj Gori, plate su skoro duplo više rasle nego u Evropskoj uniji i ovo je podatak takođe Eurostata. Dakle, podatak Eurostata, uvažene kolege, kaže da je neto zarada u Crnoj Gori porasla za 56%, a da je istovremeno po podacima Monstata za 2021. godinu kada je bila najveća inflacija, inflacija iznosila 24,3% što znači da je realni rast zarada bio preko 30% za razliku od mnogih zemalja Evropske unije. Što se tiče porasta penzija, nominalna penzija je porasla za 75%. Namjerno potenciram i govorim procenat, da čuju i svi oni koji su zarad određenih političkih poena sve vrijeme napadali vlade od promjene vlasti do dana današnjeg da ništa ne radimo po pitanju životnog standarda, da nam ne rastu plate i penzije u toj mjeri zato što je ogromna inflacija, pa nam je inflacija pojela to što primamo, što ne stoji. Evo samo radi upoređenja, samo još ovaj podatak da kažem, od 2011.godine do 2020. godine prosječna plata je porasla za 40 eura, to je 8%, a inflacija je bila 12% što znači da smo imali realni pad zarada i penzija za 4%. Istovremeno, da kažem, do te 2020. godine javni dug je porastao za 2,9 milijardi eura, pa se postavlja pitanje gdje je otišao taj javni dug, kako je moguće da smo se toliko zadužili da nam je životni standard bio takav kakav jeste, gdje su otišle te pare i gdje je otišao sav onaj novac od direktnih stranih investicija koji se slio u Crnu Goru.

Završavam sa ovim prvim krugom. Konkretno pitanje je: Koliko je iznosila inflacija u prvom mjesecu primjene programa Evropa sad 1 i da li se to finansira iz javnog duga i da li imate namjeru da to sve finansirate iz zaduženja? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:13:40)

Hvala, poslanice Popović.
Ministre, izvolite pet minuta za vas.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 15:13:46)

Hvala.
Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Inflacija u oktobru, prvom mjesecu Evrope sad 2, bila je na nivou 1,2%. Sa povećanjem plata očekujemo da će u ovom mjesecu prosječna realna plata, imajući u vidu ovu inflaciju, porasti preko 20%. Ono što vama, gospođo Popović, hoću da kažem, zaista se izvinjavam, povlačim da je javni dug bio na nivou 59,3% u 2023. godini, ali meni je jako drago i apsolutno poštujem rezultate svih prethodnih i nikada se ne bih usudio bilo čiji rad da umanjim, ali ono što sigurno bi dovelo do rasta duga jeste da je nastavak ono što je neophodno bilo uraditi, a to je obezbijediti rezervu za početak 2024. godine. Četrdeset četvrta administracija nije zatekla rezervu, nego smo na kraju godine morali da obezbijedimo dodatnih 120 miliona da bismo servisirali obaveze koje su bile pojačane do kraja godine gdje kroz Zakon o završnom računu i zbog ispravke pojedinih vrijednosti ipak ćemo govoriti o deficitu. Ostalo je dakle na ovom nivou i to zaista jeste Mastriht, ali mi ga sada definišemo kroz fiskalnu strategiju, koju nismo imali.

Sada na konkretno pitanje, pošto ste naveli zaista sve podatke koji su vjerodostojni i sa kojima svi raspolažemo i u dijelu kretanja zarade i penzija 2020. i 2024. godine. Prosječne neto zarade u prvoj polovini ove godine u odnosu na 2020. godinu porasle su za 57,8%, inflacija u ovom periodu je kumulativno porasla za 31,4%. Dakle, u realnim pokazateljima prosječna plata rasla je 20,2% više od inflacije. Kada je u pitanju minimalna zarada taj odnos je još očigledniji, jer minimalna zarada je porasla sa 250 na 450 što je 37% više nego što je iznosila kumulativna inflacija u tom periodu. Kad su u pitanju penzije - minimalne penzije porasle su za 206% što znači da je minimalna penzija rasla 133% više u odnosu na rast inflacije u periodu 2020 - 2024.godine.

Evropa 2 je uveliko zaživjela i od 1. 1. 2024. godine kada govorimo o penzionerima, 74.000 penzionera, servisiranje takođe 15.000 prosvjetnih radnika, a onda generalno svi sa Evropom sad 2, pa evo preliminarno

danas, u toku je i zvanična objava ... izvještaja za mjesec oktobar, pa u prvih deset mjeseci 2024.godine sve glavne kategorije prihoda budžeta bilježe rast kako u odnosu na plan tako i u odnosu na prethodnu godinu. Prihodovano je dvije milijarde 2.317.000.000 eura što je u odnosu na isti period prethodne godine 193,9 miliona eura ili 9,1% više, odnosno 33,9 miliona eura ili jedan i po procenat više u odnosu na plan od rebalansa. Tako su izuzimajući prihode jednokratnog karaktera prihodi budžeta za 10 mjeseci 2024. godine u odnosu na posmatrani period 2023. godine veći za 329,5 miliona ili 16,8 %. Kapitalni budžet koji uključuje budžetske pozicije kapitalnih izdataka kao i pojedine pozicije u okviru rashoda za usluge i druge pozicije realizovan je u iznosu od 133,76 miliona što predstavlja 86,9% plana za ovaj period, odnosno uvećanje od 19,49 miliona ili 17,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Porez na dobit pravnih lica ostvaren je u iznosu od 205,9 miliona što je za čak 62,6 miliona eura ili 43,7 više u odnosu na posmatrani period 2023. godine i 2,9 miliona ili 1,4 iznad plana po rebalansu. Porez na dohodak fizičkih lica ostvaren u iznosu od 70 miliona što predstavlja značajan rast od 19,9 miliona, 39,6% u odnosu na posmatrani period 2023. godine kao i 3,2 u poređenju za plan rebalansa. Doprinosi su ostvareni u iznosu od 489,9 miliona što je 45,6% više u odnosu na posmatrani period 2023. godine, porez na dodatu vrijednost ostvaren je u iznosu od 1.020.000.000 i predstavlja snažan rast od 127,5 miliona eura. Povraćaj PDV-a u posmatranom periodu iznosi 85,7 miliona što je 2,4 miliona ili 3,2 posto više u odnosu na realizovani povraćaj PDV-a i prihodi od akciza u navedenom periodu iznosili su 310 miliona što predstavlja rast od 39,5 miliona eura. Uzimajući u obzir ostvarene prihode i rashode u posmatranom periodu ostvaren je suficid budžeta u iznosu od 75,1 milion eura.

Dakle, u svim kategorijama i prihodnim stavkama u samom budžetu govorimo o kontinuiranom rastu već niz mjeseci, tako da ponovimo i zbog javnosti i zbog svih nas - sve tekuće obaveze se finansiraju iz tekućih prihoda, a zaduženje isključivo za finansiranje kapitalnih projekata, vraćanje obaveza koje dospijevaju iz prethodnih perioda što je obaveza svih vlada koje su zaključno sa ovom i one koje dolaze, a mi ćemo nastojati da iz suficita tekuće potrošnje servisiramo i dio duga kako bi iz godine u godinu zaduženje bilo na nižem nivou. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:20:06)

Hvala, ministre.

Poslanice Popović, izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (29.11.24 15:20:13)

Zahvaljujem.

Građani moraju da znaju da smo mi u ovoj 2024. godini već vratili 504 miliona eura, je li tako, i da je većina ovog vraćena iz tekućih prihoda, a ne iz novog zaduženja. Nas u 2025. godini čeka vraćanje 830 miliona dugova koje su nam napravile prethodne vlade, je li tako? U 2026. godini čeka 353 miliona eura vraćanja takođe starog duga i da ne nabrajam dalje, da ne gubim vrijeme, 2027. godine 972 miliona eura. To je dug koji je napravila vlada Zdravka Krivokapića u kojoj je ministar bio sadašnji premijer Milojko Spajić kada je podigao 750 miliona eura kredita, ali takođe napominjem da smo od tih 750 miliona kredita vratili 550 miliona eura, a 150 miliona ostavili u trezoru. Je li tako ministre? Jeste.

Ono što je takođe vrlo važno da kažem je da je nominalni BDP drastično i to značajno počeo da raste od 2021. godine do ove 2024. godine kada je planirano da BDP bude 7.300.000.000 i skoro 300 miliona eura i sve vrijeme, računam period od 2016. do 2020. godine, imali smo realni rast BDP-a od negdje 4,7, negdje 5,1 posto, bili smo ekonomski tigar po riječima tadašnjih predstavnika Vlade, zaduživali smo se bjesomučno, životni standard je bio katastrofalan, granica siromaštva čini mi se da je bila do momenta kad je MONSTAT objavljivao taj podatak na nivou od 183 eura i svaki treći, četvrti građanin je bio na granici apsolutnog siromaštva što više nije slučaj. Krenuli smo dobrim putem, povećavamo plate, penzije, povećamo davanja i za novorođenčad i za djecu i za studente. Donošenjem novog zakona o dječijoj i socijalnoj zaštiti ja se nadam da će se steći uslovi, kada se iščisti socijalni karton, kada se napravi novi socijalni karton, da se povećaju materijalna davanja i sva ona davanja osobama kojima je to potrebno. Pričam i o tuđoj njezi i pomoći, pričam i o invalidnini ličnoj, a posebno pričam o osobama koje su u stanju materijalne pomoći. Ja se nadam da ćemo donošenj tog zakona targetirati tačno one osobe kojima je potrebna ta vrsta materijalne pomoći i da će je oni dobiti u značajno većem iznosu nego što je dobijaju sada.

Definitivno, krenuli smo pravim putem, jer ova fiskalna strategija i sve ovo što se dešava, a sad više ne možemo oči građanima da kažemo da se ne dešavaju dobre stvari, jer svi vide i osjećaju na kraju da se dešavaju dobre stvari, moram da kažem da u oblasti fiskalne politike svi oni glavni ciljevi koje je proklamovala ova fiskalna strategija se polako ostvaruju. Ti ciljevi se tiču ostvarivanja suficita tekuće budžetske potrošnje, ostvranje

budžetskog deficita na prosječnom nivou od 3,2, sami ste rekli do kraja ovog fiskalnog perioda će biti tako i to jeste negdje u granicama Mastrihta. Nivo javnog duga na prosječnom godišnjem nivou od oko 64%, iako je Mastriht rekao da mora biti 60%. Postoji vrlo mali broj zemalja koji se pridržavaju striktno tog pravila, čak je negdje nivo javnog duga duplo veći nego što predviđa Mastriht, a s obzirom da nas očekuje značajan investicioni ciklus ja računam da će kompletan javni dug ići za potrebe finansiranja određenih infrastrukturnih ili kapitalnih projekata.

Samo još ovu rečenicu, jer već sam u prekoračenju. Kakav smo mi bili ekonomski tigar? Godine 2013. smo uz sve one mjere koje su značile opterećenje građana sa raznoraznim taksama, kriznim porezima, zamrzavanje plata i penzije itd, povećali opštu stopu PDV-a sa 17 na 19 posto, a 2018. godine sa 19 na 21 posto. Nikad nikoga nisam čula da je rekao što radite ljudi jer ovo je opterećenje i za turističku privredu koja je naša osnovna grana, ovo je opterećenje i za građane, ovo je opterećenje za kompletnu državu. Nikad se niko nije pobunio, nikad nije niko rekao što je, o čemu se radi, kako je moguće, ekonomski smo tigar, zadužujemo se, a opet podižemo opštu stopu PDV-a koji ide na teret i građana i privrede.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:25:56)

Hvala, poslanice Popović.

Ministre, želite li odgovor na komentar?

U redu, razumijem.

Idemo dalje, u ime kluba poslanika Socijaldemokrate Crne Gore pitanje će postaviti predsjednik kluba poslanika Boris Mugoša. Kolega Mugoša, izvolite.

BORIS MUGOŠA (29.11.24 15:26:17)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa ekipom, da vas i ja pozdravim, poštovane poslanice i poslanici, uvažene građanke i građani,

Nije jednostavno nakon ovoga srceparajućeg izlaganja o blistavosti naše ekonomije krenuti u diskusije, ali ja ni kriv ni dužan volim realnost pa ću malo pokušati i o tome da porazgovaram sa vama, jer suština sistema je privreda. Ajmo mi da vidimo kako nama privreda funkcioniše danas, da vidimo te fantastične skokove u kvalitetu u odnosu na prethodni period, jer

od kvaliteta privrede zavisi dugoročno održivost javnih finansija. Moja definicija je da naša ekonomija raste, ali se ne razvija i volio bih da razgovaramo o tim kategorijama. Vrlo sam precizan, raste, ali se ne razvija i pošto su te ekonomske reforme, ja vam tvrdim da strukturnih ekonomskih reformi nema, nijedna strukturna ekonomska reforma u Crnoj Gori ne postoji niti se radi. Zašto vam to kažem, drage kolege? Mikro preduzeća koja čine 93 posto ukupnog broja preduzeća, koja su suština ekonomskog sistema, koja zapošljavaju 41 posto radne snage, poslednjih pet godina posluju sa gubitkom. Kapital tih preduzeća danas u odnosu na period prije pet godina je manji za 25 posto, troše osnovni kapital, e to govori o kvalitetu naše ekonomije. Zašto se to dešava. Pričate mi o uslovima poslovanja da su napredovali, a gdje vi to vidjeste? Je li vam prije par dana izašla analiza Savjeta stranih investitora, jeste li vidjeli podatke? Lakoća poslovanja ima indeks 6,5 i za 0,1 je bolja sad nego prošle godine. Zna li kolika je bila 2019. godine - 6,9. Bolji su bili uslovi za poslovanje, ne kažem ja nego strani investitori. Ti investitori zapošljavaju direktno 5.700 zaposlenih i generišu 23% GDP-a. Zašto se dešava ovo - zato što se ne unapređuje poslovni ambijent, a zašto se ne unapređuje poslovni ambijent - zato što ne smanjujemo parafiskalitet. Mogao bih o fiskalitetima da pričam koje su sve poreske stope povećane od 2020. godine do danas. Privreda nije samo doprinos, nego su privreda i porezi i parafiskalitet. Pa onda imamo trgovinski bilans, vidimo li mi šta nam se dešava s trgovinskim bilansom u Crnoj Gori? Jeste li pročitali, juče je Monstat objavio podatak? Zna li koliki nam je za prvih devet mjeseci ili deset uvoz - tri i po milijarde eura. Zna li koliki smo izvoz imali - 500 miliona, trgovinski deficit nam je tri milijarde, 15 posto pao izvoz, 6 posto povećan uvoz. Zna li kolika nam je pokrivenost uvoza izvozom -14,1, prošle godine 17 i nešto. O tome ja, ljudi, vama pričam. O kakvim vi pričate unapređenjima, o kakvim kvalitativnim iskoracima ekonomije? Presipanje iz šupljeg u prazno nije ekonomija, ljudi, to je administrativan ekonomija, bilbord ekonomija. Što smo mi uradili na kvalitativnu supstancu naše ekonomije? Recite mi jednu reformu koja se odnosi na diverzifikaciju ekonomije. Recite mi jednog investitora koji je došao, dabogda došlo 100.000 puta više investitora nego ranije. De su, recite mi. Ako su oni ovako oduševljeni, što ne dolaze? Ja vas pitam što ne dolaze.

Završavam sa konkretnim pitanjem. Suštinski problem crnogorske ekonomije je nelikvidnost. Danas imamo 21.000 blokiranih preduzeća, prije pet godina, 2019. godine, 18.300, 1.700 više blokiranih u pet godina. Iznos blokade prije pet godina 640 miliona, danas milijardu i 300. Što je Vlada koja vodi unutrašnju i vanjsku politiku preduzela u cilju poboljšanja likvidnosti crnogorske privrede?

PREDSJEDAVAJUĆI MIRSAD NURKOVIĆ (29.11.24 15:32:17)

Hvala, poslaniče Mugoša.
Ministre, izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 15:32:23)

Zahvaljujem poslaniku Mugoši.

Meni je ovo prva godina, ne znam koliko mislite već da sam tu i da napravim ambijent zajedno sa svima nama i vama kada govorimo o centralnom nivou vlasti i lokalnom i svemu onome što treba da se uradi, ali vam mogu reći generalno na koje izazove i probleme smo mi naišli. Mi smo naišli da su sva preduzeća u lokalnoj samoupravi došla da traže pomoć, sve jedinice lokalne samouprave su došle da traže pomoć. Sva preduzeća u državnom vlasništvu su došla da traže pomoć i da govore još pet dana imamo, tri dana imamo, osam dana imamo, mi smo gotovi. Onda je trebalo napraviti ambijent sa svim izazovima koji su bili kada govorimo o sistemu uspostavljanja pravnog okvira, pravljenje stabilnog ambijenta i sa svim poreskim izazovima samih investitora koji su već ovdje gdje je otvorena problematika kada govorimo o poštovanju i nepoštovanju zakonskog okvira u samoj Crnoj Gori. Onda smo takođe našli i tu mjeru na koji način ćemo da definišemo određene korake i kako jednostavno svi da naučimo neka pravila u kojima ćemo da se ponašamo onako kako prepoznaje zakonski okvir. Onda sa druge strane kroz fiskalnu strategiju, izmjenu cijelih zakona, kada govorimo o SMI preduzećima oni čine 98 ili 99 posto kompletne privrede i fiskalna strategija ih je i te kako takla. Kroz Uniju poslodavaca oni su bili naši partneri koji su apsolutno zadovoljstvo iskazali, iskazali su ga na taj način što su rekli da je ovo reforma, pored Evrope sad 1, jedina koja je ticala i realni i javni sektor. Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza jesmo li reagovali i napravili odmah i definisali da povjerioci imaju pravo na kamatu za kašnjenje za plaćanje, odnosno za posebnu naknadu za troškove prouzrokovane povjeriocu ... do ispunjenja novčanih obaveza u poslovnim transakcijama.

Mjere u vezi Zakona o PDV-u koje su predviđene fiskalnom strategijom, jesmo li predvidjeli da je ovim zakonom propisan prag za registraciju od 30.000 koji omogućava značajno manja administrativna opterećenja za mala preduzeća, što direktno dovodi do njihove veće konkurentnosti i nižih cijena za krajnjeg potrošača? Poslednjim izmjenama

Zakona o PDV-u povećana je paušalna naknada za poljoprivrednike sa 5% na 8% što predstavlja direktnu podršku posebno malim poljoprivrednicima. Paušalna naknada zahtijeva minimalno administrativno praćenje, što omogućava poljoprivrednicima da ... proizvodnju i prodaju svojih proizvoda, dok postupak u vezi obračuna PDV-a vrše kupci tj. poreski obveznici. Takođe smo male nezavisne pivare prepoznali, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica izvršene su izmjene u odnosu na jasnije definisanje izdataka pravnih lica koji priznaju na teret rashode najviše od 3,5% ukupnog prihoda, uvođenje podsticajne mjere za izdatke za nacionalne sportske saveze koji će se priznavati na teret rashoda najviše 5% od ukupnih prihoda, uvođenje poreskih oslobođanja za pravna lica koji reinvestiraju sredstva i ostvare dobit u poljoprivredne projekte, odnosno koja ulažu sredstva u druge subjekte poljoprivredne djelatnosti na način da im se obračunati porez na dobit umanjuje za iznos reinvestiranih, odnosno uložених sredstava. Ukupan iznos ovih poreskih oslobođanja za period tri godine ne može biti veći od 300.000 eura. Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica. Poreskom obvezniku koji otpočne obavljanje djelatnosti u privredno nedovoljno razvijenim opštinama obračunati porez na dohodak fizičkih lica za prvih osam godina umanjuje se u iznosu od 100%. Poresko oslobođenje za period od osam godina, takođe je ograničeno na 200.000 eura. Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, izvršeno smanjenje doprinosa za PIO za teret osiguranika s 15% na 10%. Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj, istraživanje, inovacija propisane podsticajne mjere za razvoj, istraživanje i inovacija, umanjeње, oslobođanje i olakšice, između ostalog na porez na dohodak fizičkih lica. Otpis poreskog duga gdje smo, takođe, da pospješimo likvidnost dali period od 1. januara zakonsko rešenje, imaju 60 dana rok da plate svoje obaveze i da im se anulira kamata.

Mislim da naša privreda na najbolji način smo za ovaj kratak period, zato sam i počeo time da smo prontno i brzo reagovali na svim poljima da bismo napravili što bolji ambijent. Definitivno mi sada imamo rezultate. Vi uvijek imputirate na to možda da se ne radujemo pretjerano i za kreditni rejting i SEP-u i za sve ono što se desilo i Izvještaj Svjetske i Evropske komisije, ali su to sve rezultati koji su neminovni i svi smo svjedoci njih. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:38:18)

Hvala vam, gospodine ministre.

Komentar u trajanju od tri minuta ima poslanik Boris Mugoša. Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (29.11.24 15:38:27)

Čim sam ja, gong proradi, ali nadam se da ćemo držati onaj tempo koji smo imali. Prvi gong je vaš danas, tako da sam siguran da ih više neće biti do kraja jer je takva diskusija konstruktivna. Da vam sugerisem jer znam da vi moje sugestije posebno uzimate u razmatranje.

Vi ste sve ovo ispričali, sve to fino djeluje, ali onda imate ocjenu onih koji se bave privredom. Rekao sam da su vam to dobro rekli strani investitori jer oni se time bave na svakodnevnom nivou. Nešto ne ide, sve je super, a podaci su lošiji. Raste nelikvidnost, pet godina su u gubicima u kontinuitetu, troše osnovni kapital mikropreduzeća. Ne može da bude bolje. Nema investitora novih, nešto nije u redu. Ako pročitate malo te razloge, dosta toga može da se vidi. Imamo tu priču i oko optimizacije javne uprave. Zamolio sam sve iz Vlade da više barem ne pominju riječ otpimizacija. Jer, Crna Gora je izmislila jedan novi model. U Crnoj Gori je optimizacija povećanje broja zaposlenih u javnoj upravi. Mislim da mi jedini na zemaljskoj kugli pod optimizacijom podrazumijevamo u javnoj upravi povećanje broja zaposlenih.

Druga stvar, kada pričate kako Vlada podržava privredu, daću vam egzaktne podatke. Jedna od najvećih izazova maloj privredi je konkurentnost, pretpostavljam da smo saglasni. Prije četiri, pet godina je iz budžeta kada su tekući prihodi bili oko dvije milijarde 5,9 miliona je bilo unapređenje konkurentnosti privrede. Danas kada se projektuje budžet na tri milijarde tekućih prihoda podrška konkurenosti je s 5,9% smanjena na 3,9% miliona eura. Budžet raste, a manje se izdvaja za podršku privredi. Znao zašto. Zato što raste neproduktivna potrošnja. U budžetu ne raste produktivna potrošnja koja donosi novu vrijednost. Raste neproduktivna, administrativna, predizborna, bilbord potrošnja. Dugoročno neodrživo.

Pričamo da nam je strateška grana turizam, je li tako, koji treba da generiše najviše prihoda. Vidimo rezultate za devet mjeseci. Znao li koliki je indeks poslovanja u turizmu ove godine. Najlošiji u poslednjih 14 godina - 6,1. Znao li na koji nivo je došao indeks poslovanja u turizmu - kovid sezona - 2020. godina, a turizam nam generiše najviše prihoda. Kada pričamo o standardu, podržavam povećanje plata, a to je nonsens namećanja tog narativa, ali ja sam uvijek govorio - da, trebamo da povećamo plate, ali moramo ljudima obezbijediti za povećane plate da kupuju više. Danas sindikalna potrošačka korpa četvoročlane porodice,

dva zaposlena i dvoje djece, sindikalna je 2.000 eura. Ako ta dva člana porodice koja rade ima prosječnu zaradu, to je 1.700, 2.000 je minimalna, a oni imaju 1.700, najskuplji smo za život u regionu. Nadam se da će mi ministar odgovoriti, pa ću saopštiti podatke o standardu kupovne moći. Imamo UNHDI. Nisam direktor Ujedinjenih nacija, nisam načelnik statistike Ujedinjenih nacija, a znao sam, prija vam, potpuno podržavam, vidim da se lijepo osjećate, gospodine Mandiću kolega. Tako da vam kažem, UNHDI, evo valjda Ujedinjene nacije valjda nisu opoziciono nastrojene, kažu da smo na 50. mjestu na svijetu indeks razvoja po mjeri čovjeka, standard, obrazovanje, zdravlje, dužina trajanja života. Prije pet godina 49. Samo želim od vas da smo realni. Sve ću podržavati što treba da se podržava samo nemojmo da mažemo oči ljudima jer to ljudi vide i smeta im. Mislim da naši ljudi vole i cijene mnogo više iskrenost nego mazanje očiju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:43:31)

Gospodine Mugoša, hvala vam.

Da ne bi gledaoci izveli pogrešan zaključak, vi ste imali pravo na komentar od tri minuta i još ste dva minuta koristili preko ta tri minuta. Pošto sam dugo bio opozicionar, davao sam vam znak, a da ne udaram u gong, ali vi niste vidjeli.

Sada ima ministar Novica Vuković pravo odgovora na komentar u trajanju od tri minuta i možete računati slobodno još na dva minuta.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 15:44:07)

Zahvaljujem gospodinu Mugoši na konstruktivnim zaključcima. Definitivno pristalice smo svi toga da razmijenimo mišljenja i samim tim da se složimo ili ne. Ono što definiše prosto fiskalnu strategiju, njen puni zamajac jeste 2025. godina. Mi govorimo o gro zakona koji tek tada stupaju na snagu, pa samim tim će benefiti, sama privreda i sve ono što slijedi doći i s njihovom primjenom.

Kada govorimo o turizmu, takođe govorimo i o određenim metodologijama, pa onda imamo i djelimičan rast redovnih hotelskih smještaja, s druge strane pad kada govorimo o privatnim smještajima. Ali, to je nešto što ne definiše u krajnjem same prihode, ali kao industrija koja definitivno utiče na prihodnu stranu kada govorimo o budžetu definitivno jeste fokus na diverzifikaciji kada govorimo i o obnovljivim izvorima

energije, saobraćaju i svemu onome što se predviđa i kroz samu fiskalnu strategiju. E, sada, EU ambijent u svemu onome što radimo i kroz program ekonomskih reformi i sve što slijedi sada i kroz Plan rasta i kroz pristupačnije EU fondove i pozajmice koje će se uzimati u smislu grantova, čini nešto i stvara ambijent upravo o kojem vi danas govorite i koji iščekujemo svi. Tako da je sva problematika jasna, ali moramo ili bar predlažem da se složimo da jeste ambijent puno bolji 29. novembra 2024. u odnosu na 29. oktobar 2023. goidne. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:46:12)

Niste, gospodine ministre, iskoristili sve mogućnosti koje su vam stajale na raspolaganju, ali bih zamolio gospodina poslanika Borisa Mugošu pošto ministar više nema pravo da se javi, da uklopite vaše izlaganje u dva minuta.

BORIS MUGOŠA (29.11.24 15:46:27)

Uklopićemo.

Kada pričamo o strukturi privrede, samo je dovoljno da pogledamo Zakon o budžetu. On pokazuje 93% potrošnje je tekuća potrošnja, 7% je kapitalni budžet, i to je kraj. To govori kakvu mi ekonomiju vodimo. Tekuća potrošnja 93%, 7% kapitalni budžet, a kapitalni budžet donosi dodatnu vrijednost. Pričaćemo o fiskalnoj strategiji, radujem se toj diskusiji. U 2025, po fiskalnoj strategiji, četiri i nešto milijarde je javni dug neto, 2027. godine 5,5 milijardi. Za milijardu će se neto javni dug povećati. Stopa nezaposlenosti 10,6 nije istorijska, a 10,1 je bila 2008. i 2009. godine. Zna li koliko će biti na kraju 2027. godine - 9,8. Za tri godine poboljšanje nula i nešto procentnih poena.

Na kraju, da završim s mojim osnovnim pitanjem. U pitanju je nelikvidnost privrede. Ovim modelom koji mi imamo mi privredi samo odmažemo jer se mi privredom ne bavimo. Kažem vam, navedite mi jednu strukturnu reformu koju smo mi uradili. Ako nam je strukturna reforma da u javnom sektoru su veće zarade nego u privatnom, to nije strukturna reforma jer budžet dominantno puni privatni sektor, ne poslodavci nego zaposleni u tom privatnom sektoru. Ako mi pravimo destimulativni ambijent da se ljudi zapošljavaju u privatnom sektoru, đe će nama dodata vrijednost da se nađe više.

Vraćam vas na to, mi jesmo uvozno zavisni decenijama, ali mi ne radimo ništa da nešto barem u tome popravimo. Ponavljam podatak, i time zaključujem, u prvih deset mjeseci, tri milijarde eura smo više uvezli nego što smo izvezli vrijednosti roba. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:49:10)

Hvala vam, gospodine Mugoša.

Poslednji poslanik koji postavlja pitanje ministru finansija gospodinu Vukoviću je gospođa Jelena Božović. Imam čast i privilegiju da najavim gospođu Božović. Izvolite, gospođo, postavite pitanje.

JELENA BOŽOVIĆ (29.11.24 15:49:32)

Hvala, uvaženi predsjedniče Skupštine.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolegkinice i kolege, poštovani građani, ministre, posebno pozdravljam vaš tim, drago mi je što ste danas ovdje. Uvijek u Skupštini budite svi tu zajedno kako bismo mogli, u jednom ovako širem kontekstu, da razgovaramo o brojnim temama i da vidimo na koji način svi zajedno da ih rešavamo.

Moje pitanje glasi:

Na kom stepenu razvijenosti prema indeksu razvijenosti se nalazi Opština Berane?

Od vas očekujem konkretan odgovor. Ono što znam jeste da se prema tom stepenu razvijenosti koje sprovodi Ministarstvo finansija Opština Berane nalazi među nerazvijene opštine u Crnoj Gori. Tu nije samo Opština Berane već i opštine generalno na sjeveru spadaju u tu kategoriju. Do ovakvog stanja doveo je višedecenijski neujednačeni regionalni razvoj, zatvaranje fabrika, uništavanje privrede i, na kraju, jedna nebriga. Nezainteresovanost za sjevernu regiju dovela je do niza posledica, a radno sposobno stanovništvo se iseljavalo i taj trend, na žalost, još uvijek nije zaustavljen. To je pokazao i popis stanovništva.

Međutim, taj popis meni koja dolazim iz Berana nije bio ni potreban da vidim da svakodnevno moje komšije, moji sugrađani odlaze što ka južnoj regiji, što van Crne Gore. Ne možemo biti nijemi posmatrači ovakvih dešavanja. Moramo hitno da regujemo svi u Crnoj Gori, svi mi u Parlamentu, svi poslanici i, naravno, svi u Vladi kako bismo vidjeli na koji način ovo treba i prvenstveno mora da se promijeni.

Vidjeli smo da Berane nije zaobišlo, na žalost, to iseljavanje. U Beranama je živjela jedna kulturna elita Crne Gore, brojni akademici, kulturni radnici i stvaraoci koji su morali da napuste naš grad. Danas ne možemo mnogo da očekujemo da će se mnogi od njih vratiti, ali svi oni koji su ostali u Beranama, svi oni vrijedni ljudi, radni ljudi, obrazovani ljudi koji su ostali, moramo da nađemo prvo način da iskoristimo njihovo znanje, da svi zajedno učesvuujemo kako bi se grad Berane razvijao i da svi oni dobiju priliku za posao.

Da li je vama, ministre, prihvatljivo da jedna od većih opština na sjeveru i dalje bude među nerazvijenim opštinama u Crnoj Gori. Meni to nije prihvatljivo, a zato i danas reagujem. To je jedna velika nepravda prema mojim sugrađanima i želim da se to ispravi. Berane je godinama dobijalo premalo pažnje, premalo novca, premalo prilika. Ljudi u Beranama zaslužuju bolje.

Ja sam kao poslanica četiri godine u ovom parlamentu konstantno ukazivala na to. Uspjela sam, naravno i uz vašu podršku, i to posebno cijenim, da za Berane obezbijedim za dvije godine nešto više od osam miliona evra prvenstveno za putnu infrastrukturu. U Beranama je kroz moje amandmansko djelovanje asfaltirano nešto više od 30 km puteva i najvažniji projekat od pet miliona i dvesta hiljada evra, to je pročišćivač gradske vode Merića vrelo. Takođe, obezbijedila sam i 500.000 evra za jedan vodovod u prigradskom naselju Buče. Međutim, probleme s pitkom i čistom vodom imaju i mnoge druge prigradske i gradske sredine. To je nešto što mora biti prioritet. Jer, u 21. vijeku da građani nemaju kvalitetnu i čistu vodu, to je nešto što ne smijemo da dopustimo.

Naravno, to nije sve. Beranama su potrebne ozbiljne promjene i velike promjene, prije svega da obezbijedimo ljudima da imaju posao i da mogu da izdržavaju svoje porodice jer je to nešto prioritetno da bi ljudi gore uopšte ostali. Berane nije samo jedna od opština na sjeveru. Berane je srce Crne Gore. Berane pripadaju Crnoj Gori i ne smije da bude zapostavljeno kao što je to do sada bio primjer. Vrijeme je da Berane tretiramo s poštovanjem kako zaslužuje.

Ministre, molim vas, očekujem vaš odgovor, a onda u narednom periodu da vidimo svi zajedno koji su to modeli i načini da ovu situaciju promijenimo. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:54:06)

Hvala vam, gospođo Božović. Imali ste tako nadahnuto izlaganje o Beranama. Gospodin ministar može samo ovu stvar još ljepše.

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 15:54:15)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Božović. Prije nego što pokušam da odgovorim na vaše pitanje, takođe interesovali ste se oko strukture samog budžeta i to razvojne te komponente i ne znam sad na koji način posmatraju se ti EU budžeti i gdje su kapitalni izdaci na nivou 80% i slično, pa ću evo kratko vas upoznati. Naši kapitalni izdaci iznose 12%, dok su na nivou EU 6,7%, pa su plate EU na nivou oko 20%, to je takođe na nivou EU, a ukoliko sa zemljama u okruženju onda imamo Hrvatsku koja je na 24%, pa imamo takođe već malo dalje Kipar i Grčku koje su na nivou 27%. Socijala oprilike na nivou kako kod nas tako na nivou EU standarda. Sada nam je novina, ako je sada budžet nešto kroz ove komponente drugačije, ako je ranijih decenija bio na nivou kapitalnih izdataka 70%, provjeriću, prelistaću sve budžete da vidim koja je to magija bila za taj period, ali svakako nastojim i potpuno razumijem i trebamo da jačamo tu infrastrukturnu komponentu i to činimo i zato je kapitalni budžet na ovom nivou jako visok.

Uvažena poslanice Božović, vašu posvećenost sjeveru sa našim uvaženim poslanicama Jelenkom i Jelenom siguran sam da cijeli sjever već vidi i osjeća, a sad sa ove pozicije ova nadležnost je konkretno kod gospodina Nika Đeljošaja, Ministarstvo ekonomskog razvoja se bavi na ovaj način. Definitivno mogu reći da donošenjem zakona o regionalnom razvoju na osnovu podzakonskih akata donosi se stepen razvijenosti. Mi imamo sledeće godine reprocjenu, donošenjem novog zakonskog rješenje svakako će vjerujem biti slika drugačija pogotovo kako ste naveli poslije popisa i poslije svega, a ono što je simptomatično jeste da je Berane na nivou 62,86% stepena razvijenosti. Sve opštine ispod 100% su dio egalizacije, tu imamo jednu anomaliju kada govorimo o Baru, ali sa Opštinom Berane tu su i Petnjica i Plav, Rožaje, Andrijevica, Šavnik, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Plužine, Žabljak, Nikšić i onda imamo evo malo južnije Ulcinj, Tuzi i Danilovgrad. Definitivno sjever je tema za sve nas, i sami ste inicirali na Odboru za ekonomiju na koji način da se bavimo njihovih poreskim opterećenjem. Opterećenjem preduzeća koja su dio nadležnosti lokalne samouprave, to je zaista jedna vrlo, vrlo obimna problematika i moramo svi naći načina kako da izađemo iz te situacije, mi sa pozicije Ministarstva finansija redovno smo u komunikaciji. Svakako ćemo biti dio priče koju ste inicirali na samom odboru, ali takođe i sa druge strane, ne želim da zvučim strogo, mnogo veća disciplina kod samih

opština. Kad već imamo reprogramirani dug, da ne dozvolimo da se stvara novi, iznova. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 15:58:24)

Gospodine ministre, vi dobro ne poznajete Jelenu Božović. Ja sam mnogo energije utošio, jer je ona potpredsjednica naše stranke, da nekako dođe i bude u izvršnoj vlasti ili u nekom javnom preduzeću, ali ona je vezana za Berane i ne možete od Berana nikako da je odvojite.

Gospođo Božović, izvolite, imate pravo na komentar od tri minuta.

JELENA BOŽOVIĆ (29.11.24 15:58:50)

Imam komentar, nemam neko dopunsko pitanje.

Ministar vrlo dobro zna kroz pripreme budžeta iz godine u godinu kako izgleda moja upornost i ja vam zahvaljujem što smo često zajedno uspjeli da nađemo način da sve te neke moje inicijative uklopimo u budžet. Ja vam se zahvaljujem na odgovoru. Čuli su i poštovani građani da se Berane nalaze vrlo nisko na toj skali kada je u pitanju razvijenost opština. Vi ste ukazali da je jedno od ovih pitanja više za ministra ekonomskog razvoja. Ima tu još ministara kojih se tiče ova problematika, jedna od njih jeste izmjena Zakona o lokalnoj upravi, međutim, ovo mora da bude pitanje Vlade i svih ministara u Vladi, naravno vi svi zajedno i sinhronizovano da djelujete kako bismo krenuli u rješavanje ovih pitanja.

Moja uloga u ovom parlamentu kao poslanice bila je da govorim o potrebama i problemima građana, građana Berana, ali i čitave sjeverne regije što sam vrlo uspješno radila u proteklom periodu. Međutim, da bismo mogli da sve to krenemo da radimo i da mijenjamo, moramo jedni druge da slušamo. Ja sam u ovoj ulozi glas mojih sugrađana, glas naroda, da prenesem vama sve ono što bi građani možda da imaju priliku da vam lično prenesu i prenijeli. Zbog toga očekujem da Vlada zaista ova pitanja u narednom periodu shvati kao prioritarna, da pitanje iseljavanja naših stanovnika, posebno naših mladih obrazovanih ljudi, mora da bude pitanje broj jedan i da to ne bude samo politička priča, već nešto u šta ćemo usmjeriti svu pažnju. Jesu povećane plate i mi to svi cijenimo i mi smo u ovom parlamentu i ovim klupama, ova parlamentarna većina, to podržali, međutim ima još uvijek ljudi koji nisu zaposleni, kojima je to jedno od najvažnijih životnih pitanja kako bismo ih ovdje uopšte zadržali.

Naravno, imate našu podršku za sve što radite, ali molim vas i da vi mene dobro čujete i da vidimo kako ćemo ubuduće zajedno i timski da radimo i da donosimo neke odluke na dobrobit svih građana, u ovom slučaju za mene posebno bitnih građana Berana. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 16:01:14)

Hvala vam, gospođo Božović.
Ministre, da li imate odgovor?

NOVICA VUKOVIĆ (29.11.24 16:01:23)

Zahvaljujem se danas svima i na inicijativi. (Govor iz klupa) Vjerujem da i ja doprinosim. Konstruktivni razgovori i predlozi su nešto što očekujem od svih vas i svakako za Ministarstvo finansija vrlo značajne preporuke, ali ono koliko smo danas zaključili jeste da smo da smo na pravom putu, da ipak Ministarstvo finansija radi izuzetan posao, što ste svi prepoznali i na tome vam se posebno zahvaljujem i što ste potvrdili da je ipak u cijelom sistemu javne uprave evo ovdje danas sa nama najbolji tim. Vama hvala, do sledećeg gledanja. Prijatno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 16:02:27)

Gospodine ministre,

Ja želim da vam se zahvalim u ime Skupštine Crne Gore, posebno da vam se zahvalim što ste došli sa svojim najbližim saradnicima i što ste i ovakvim činom uvažili Skupštinu Crne Gore. Kada budemo raspravljali o budžetu, očekujemo da budete u istom sastavu.

Gospođo Božović, ne bi valjalo ova skupština da se završi, a da se vi ne izjasnite povodom odgovora ministra Vukovića.

JELENA BOŽOVIĆ (29.11.24 16:02:55)

Ja ću povodom nekih bočnih komentara koje imam. Ja sam se u ovoj skupštini četiri godine prioritetno bavila pitanjem sjevera, pitanjem građana Berana, to kome do sad nije jasno, očigledno nije slušao što ja pričam i radim. Nastaviću tako i, ministre, u bilo kojoj ulozi političkoj da budem

uvijek ću koristiti priliku da se za svoj grad borim. Ja se još jednom vama zahvaljujem za podršku i ponavljam, mi smo dio jednog tima, zajedno da radimo i zaista vjerujem da ćemo ispravljati sve one nepravde prema građanima koje su trpjeli 30 godina, sad je došlo vrijeme da se to mijenja.

Prvo treba da stanemo na noge da dođemo na jednu pozitivnu nulu, jer smo zahvaljujući bivšem režimu otišli bili mnogo ispod te pozitivne nule, a sada idemo polako da gradimo Crnu Goru. Ja sam jedna od tih koja će pomoći svojim djelovanjem političkim i svojim predlozima da se te stvari mijenjaju i hvala vam puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (29.11.24 16:03:58)

Hvala gospođi Božović i gospodinu ministru. Ja vjerujem ako bude onako kako ja budem želio i gospođa Božović bude gradonačelnica Berana da ćete vi sjajno sarađivati, a sada da vas obavijestim.

Skupština će u ponedjeljak 2. decembra biti (prekid)... drugog zasijedanja Omladinskog parlamenta na kojem će učesnici zasijedanja zajedno sa predstavnicima nadležnih državnih institucija razgovarati o temama od važnosti za položaj mladih u našoj zemlji.

Dan kasnije, u utorak 3. decembra, prvi put u istoriji parlamentarizma Skupštine Crne Gore organizovaće se zasijedanje parlamenta za osobe sa invaliditetom, a povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom.

U utorak u poslepodnevnim časovima, kolege poslanici, nastavićemo rad u plenumu, a o tačnoj satnici ćete biti blagovremeno obaviješteni.

Ovim je Četvrta (posebna) sjednica Drugog redovnog zasijedanja u 2024. godini završena. Hvala vam svima na učešću. Posebno zahvalnost našim kolegama i prijateljima iz Ministarstva finansija. Hvala vam što ste danas došli u punom sastavu.